

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

27 januari 1998

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

ONDERZOEK GELOOFSBRIEVEN NIEUW LID

EEDAFLEGGING NIEUW LID

INTERPELLATIES

MONDELINGE VRAGEN

Inhoud

Nr. 23

Dinsdag 27 januari 1998

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Advies van het Overlegcomité	
Indiening en verwijzing	2
Verslagen	
Indiening	2
In eerste lezing aangenomen artikelen	
Indiening	3
Met redenen omklede moties	
Indiening	3
Moties	
Indiening	3
Voorontwerp van decreet	
Indiening	3
Motie van een provincie	
Indiening	4
Mededelingen van de Vlaamse regering	
Indiening	4
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	4
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	4
Onderzoek van de geloofsbrieven van een nieuw lid	5
Eedaflegging van het nieuwe lid	5
Spreker : mevrouw Kathleen Helsen	

Interpellaties (Regl. art. 73)

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de recente cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij inzake de waterkwaliteit en de conclusies hiervan met betrekking tot het Mestactieplan

Interpellatie van de heer Johan Sauwens tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de resultaten van het Mestactieplan inzake het wegwerken van de mestoverschotten en het halen van de nitraatnormen

5

Sprekers : mevrouw Vera Dua, de heren Dirk Van Mechelen, Paul Van Grembergen, Johan Sauwens, Emiel Verrijken, Leonard Quintelier en Jos Geysels, mevrouw Nelly Maes, de heren André Denys, Herman De Loor, Bruno Tobback, John Taylor, Gilbert Bossuyt en Frans Wymeersch en minister Theo Kelchtermans

Met redenen omklede moties

28

Interpellatie van de heer Karel De Gucht tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de toekenning en het beheer van de scheepskredieten door het Vlaams Gewest

28

Sprekers : de heren Karel De Gucht en Jean-Marie Bogaert en minister Eric Van Rompuy

Regeling van de werkzaamheden

46

Bijlage

Mondelinge vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over een advertentie in het Franstalige blad Vlan voor de verkoop van onroerend goed van het Vlaams Gewest in Drogenbos

48

Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de herziening van de financieringswet in 1999

50

Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het gebrek aan medewerking van Vlaanderen aan de rondvraag over Standaard Regels voor Gelijke Kansen van Personen met een Handicap georganiseerd door de VN-coördinator voor gehandicapten

52

Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de inning van het kijk- en luistergeld

53

Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over Radio Flandria en de vigerende reglementering

55

Mondelinge vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media over de samenstelling van de beheersorganen van TV-Brussel

57

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.33 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Ward Beysen, Georges Cardoen, Jan Caubergs, René Swinnen : gezondheidsredenen ;

Lydia Maximus, Herman Suykerbuyk, Johan Weyts : buitenslands ;

Didier Ramoudt : ambtsverplichtingen ;

Veerle Heeren : familieverbindingen.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende diverse beleidsbepalingen
– 890 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar alle ter zake bevoegde commissies.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Marc Olivier tot wijziging van het decreet van 23 december 1986 houdende de integratie van de kunstwerken in gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten en van door de overheid gesubsidieerde inrichtingen, verenigingen en diensten die tot de Vlaamse Gemeenschap behoren
– 891 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.
- Voorstel van decreet van de heer Marc Olivier tot wijziging van het decreet van 23 december 1986 houdende de integratie van de kunstwerken in gebouwen van openbare diensten en daarmee gelijkgestelde diensten en van door de overheid gesubsidieerde inrichtingen, verenigingen en diensten die tot het Vlaamse Gewest behoren
– 892 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.
- Voorstel van decreet van de heer Norbert De Batselier, mevrouw Mieke Van Hecke en de heren Marino Keulen, Tuur Van Wallendael, Jean-Marie Bogaert en Jos Geysels houdende instelling van de Vlaamse ombudsdienst
– 893 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Reglement en Samenwerking.
- Voorstel van decreet van de heer Ludo Sannen houdende de studietoelagen voor het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap
– 896 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren Jos Stassen en Johan Malcorps betreffende de bouw van het Deurganckdok in de Waaslandhaven en de gevolgen ervan voor de leefbaarheid van Doel

Voorzitter

- 889 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer.
- Voorstel van resolutie van de heer Frank Creyelman betreffende de invloed van het registratierecht op het aan- en verkopen van woningen en de interactie met het woon-werkverkeer – 897 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Financiën en Begroting.
- Voorstel van resolutie van de heer Filip Dewinter betreffende het houden van een volksraadpleging over het vreemdelingen-stemrecht in Vlaanderen – 899 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken.
- Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Jean-Marie Bogaert over het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1994 – 23 (1997-1998) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken uitgebracht door de heer Etienne Van Vaerenbergh over de hoorzitting in verband met de hoofdstukken III.4.6 (communicatiebeleid), III.4.7 (vervoer en mobiliteit) en III.4.8 (statistiekbeleid) van de discussienota voor een verdere staatshervorming – 253 (1995-1996) – Nr. 7.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Georges Beerden over de hoorzittingen over het voorstel van resolutie van mevrouw Vera Dua c.s. betreffende de instelling van een certificaat voor duurzaam bosbeheer – 536 (1996-1997) – Nr. 3.

ADVIES VAN HET OVERLEGCOMITE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende advies van het Overlegcomité werd ingediend :

- Advies van het Overlegcomité Federale Regering – Gemeenschaps- en Gewestregeringen over het voorstel van decreet van de heer Herman Suykerbuyk c.s. houdende vaststelling van de voorwaarden voor getroffen en repressie en epuratie, en voor oorlogsslachtoffers om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming – 298 (1995-1996) – Nr. 9.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Patrick Hostekint over het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jean-Marie Bogaert, Hugo Marsoul, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en de heren Stefaan Plateau en Jef Sleenckx betreffende de erkenning van de rechten van inheemse volkeren – 563 (1996-1997) – Nr. 3.
- Verslag namens het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant uitgebracht door de heer Michiel Vandenbussche over het Beleidsplan Brussel – 638 (1996-1997) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer André Van Nieuwerkerke over het voorstel van resolutie van de heren Gilbert Vanleenhove, Karel De Gucht, André Van Nieuwerkerke, Chris Vandenbroeke, Ludo Sannen en Jos De Meyer betreffende de wisselwerking tussen onderwijs en werkgelegenheid – 850 (1997-1998) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer René Swinnen over het voorstel van resolutie van de heer Chris Vandenbroeke c.s. betreffende de meldingsplicht van de fiscale

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

Voorzitter

- administratie bij de procedure studietoelage voor leerlingen secundair onderwijs
– 858 (1997-1998) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Leonard Quintelier over het voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht en mevrouw Gerda Raskin betreffende de nood aan de ontwikkeling van alternatieve technologieën inzake de eindverwerking van huishoudelijk afval
– 882 (1997-1998) – Nr. 3.
 - Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport uitgebracht door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen over de gedachtewisseling betreffende de evaluatie van het decreet van 9 juni 1993 houdende de subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid
– 898 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van de heren Ward Beysen, Jaak Gabriels en Patrick Lachaert tot besluit van de op 15 januari 1998 door de heer Ward Beysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de moeilijkheden en de behandelingstermijn bij de afhandeling van bouwdoosiers
– 894 (1997-1998) – Nr. 1.
 - Met redenen omklede motie van de heren Luk Van Nieuwenhuysen en Karim Van Overmeire tot besluit van de op 15 januari 1998 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de eventuele Vlaamse participatie in een initiatief van de Nederlandse Wereldomroep om dagelijks televisieuitzendingen voor Nederlandstaligen in de wereld te verzorgen
– 895 (1997-1998) – Nr. 1.

IN EERSTE LEZING AANGENOMEN ARTIKELN**Indiening**

De voorzitter : De volgende artikelen werden in eerste lezing aangenomen :

- In eerste lezing aangenomen artikelen van het voorstel van decreet van de heren Tuur Van Wallendael en Carl Decaluwé c.s. houdende regeling van het recht op vrije nieuwsgaring en de uitzending van korte berichtgeving door de omroepen
– 82 (BZ 1995) – Nr. 5.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende moties werden ingediend :

- Motie van de heer Etienne Van Vaerenbergh betreffende een belangenconflict
– 900 (1997-1998) – Nr. 1.
- Motie van de heer Etienne Van Vaerenbergh betreffende een belangenconflict
– 901 (1997-1998) – Nr. 1.

VOORONTWERP VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : Het volgende voorontwerp van decreet werd ingediend :

Voorzitter

- Voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot aanpassing van bestaande decreten (VR 4/1997-1998).

Dit voorontwerp van decreet ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIE VAN EEN PROVINCIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie van een provincie werd ingediend :

- Motie van de provincie Oost-Vlaanderen betreffende de uitbreiding van de Antwerpse haven op Oost-Vlaams grondgebied, goedgekeurd door de provincieraad op 10 december 1997 (DOC 52/1997-1998).

Deze motie van een provincie ligt ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELINGEN VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de Vlaamse regering werden ingediend :

- Uitvoeringsstand van de begroting en de schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, toestand op 30 november 1997 (DOC 51/1997-1998).
- Mededeling van de Vlaamse regering houdende de instructies betreffende het financieel en materieel beheer van de DAB's (DOC 53/1997-1998).

Deze mededelingen van de Vlaamse regering lig-

gen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Arrest nr. 75/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 76/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 77/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 78/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 79/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 80/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 81/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 82/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 83/97 van 18 december 1997 ;
- Arrest nr. 1/98 van 15 januari 1998 ;
- Arrest nr. 2/98 van 15 januari 1998.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 1209 ;
- Rolnummer 1212 ;
- Rolnummers 1213 tot en met 1242, en 1245 tot en met 1249 ;
- Rolnummers 1136, 1203, 1252 en 1276 (samen-gevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1207.

ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN VAN EEN NIEUW LID

De voorzitter : Dames en heren, de heer Herman Candries heeft per brief van 8 januari 1998 aangekondigd op 27 januari 1998 ontslag te nemen als Vlaams volksvertegenwoordiger voor de kieskring Mechelen-Turnhout.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen, is mevrouw Kathleen Helsen.

De geloofsbrieven van mevrouw Helsen werden reeds goedgekeurd in onze plenaire vergadering van 20 juni 1995. Een aanvullend onderzoek door de diensten heeft uitgewezen dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de verkiesbaarheidsvoorwaarden van mevrouw Helsen.

Ik stel dan ook voor niet opnieuw een commissie te benoemen voor het onderzoek van de geloofsbrieven van mevrouw Helsen.

Is het parlement het daarmee eens ? (*Instemming*)

EEDAFLEGGING VAN HET NIEUWE LID

De voorzitter : Ik roep mevrouw Helsen uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig haar uit de grondwettelijke eed af te leggen, die luidt als volgt : "Ik zweer de Grondwet na te leven."

Mevrouw Kathleen Helsen : Ik zweer de Grondwet na te leven. (*Applaus*)

De voorzitter : Van harte proficiat, en welkom.

INTERPELLATIES (*Regl. art. 73*)

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de recente cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij inzake de waterkwaliteit en de conclusies hiervan met betrekking tot het Mestactieplan

Interpellatie van de heer Johan Sauwens tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de resultaten van het Mestactieplan inzake het wegwerken van de mestoverschotten en het halen van de nitraatnormen

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van mevrouw Dua tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de recente cijfers van de Vlaamse Milieumaatschappij inzake de waterkwaliteit en de conclusies hiervan met betrekking tot het Mestactieplan, en van de heer Sauwens tot minister Kelchtermans, over de resultaten van het Mestactieplan inzake het wegwerken van de mestoverschotten en het halen van de nitraatnormen.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, bij de goedkeuring van het MAP waren wij de enigen die fundamentele kritieken uitten. Voor de rest heerste er tevredenheid alom, met uitzondering van de VLD, maar die kritieken waren van een andere aard.

Ondertussen is duidelijk geworden dat die eensgezindheid een illusie was, en van de consensus blijft niet veel meer over. Met de regelmaat van de klok wordt het MAP in vraag gesteld door de pers, de milieubeweging en vooral door de bevolking, wanneer er nog maar eens een vergunning wordt goedgekeurd voor een zoveelste uitbreiding van een varkensstal. De mensen vragen zich af hoe zoiets kan als er een Mestactieplan bestaat.

Onlangs werden er ook kritieken geformuleerd door de SP. Daaruit blijkt dat er ook binnen de coalitie twijfel bestaat over het MAP. De minister heeft altijd geprobeerd die kritieken de kop in te drukken door te zeggen dat men de evaluatie moest afwachten. Volgens hem was het nog steeds te vroeg om vragen te stellen, en moesten we geduld hebben. Ik hoop dat u vandaag, mijnheer de minister, dat antwoord niet zult geven. Deze tactiek kan trouwens niet langer werken. De evaluatiestudies zijn nagenoeg allemaal beëindigd. We verwachten vandaag dan ook een duidelijke stellingname, zeker omdat in de pers belangrijke personen hierover al uitspraken hebben gedaan.

Ik wil vandaag zeker geen technische evaluatie van het MAP maken. Dat zal in de commissie voor Leefmilieu gebeuren. Ik maak trouwens van de

Dua

gelegenheid gebruik om de voorzitter te bedanken omdat hij de evaluatie van het MAP op de drukke agenda van de commissie voor Leefmilieu wil zetten.

Ik wil wel een politieke evaluatie maken op basis van de uitgangspunten, de doelstellingen en de concrete resultaten van het MAP. Welke politieke conclusies moeten hieruit worden getrokken ?

Voor alle duidelijkheid – en ik richt me in het bijzonder tot de CVP-fractie – is en blijft het MAP een milieudecreet. Het dient in de eerste plaats om een milieuprobleem op te lossen : de overbesteding. Dit probleem vormt een bedreiging voor de volksgezondheid, het oppervlaktewater, het bodemwater, enzovoort. We moeten dus in de eerste plaats kijken naar de resultaten op het vlak van het milieu. Het resultaat is niet alleen pover, het is ook verontrustend.

In de pers konden we al vernemen dat uit een studie van de VMM blijkt dat de kwaliteit van het oppervlaktewater erop achteruitgaat. Het aantal meetpunten met overschrijding van de nitraatnorm is sterk toegenomen. We hadden vorige week in de commissie voor Leefmilieu een hoorzitting met afgevaardigden van de VMM. Het was geen gemakkelijke vergadering, slechts met veel moeite en inspanning kregen we duidelijke uitspraken van de ambtenaren. In ieder geval was de eindconclusie dat de globale toestand achteruitgaat.

Minister Theo Kelchtermans : Mevrouw Dua, u gaat fors in de aanval, en ik wil dan ook even reageren. U verwijst naar de eindconclusie van de VMM, maar die eindconclusie was er helemaal niet. U doet de ambtenaren van de VMM onrecht aan. De woordvoerder is blijven zeggen dat hij als wetenschapper een aantal conclusies – die u graag wou horen – niet kon trekken. U bent blijven aandringen, waarop hij uiteindelijk toch iets heeft gezegd, en deze woorden haalt u nu uit hun context. De heer D'Hondt heeft herhaaldelijk gezegd dat hij geen eindconclusie kon trekken.

Mevrouw Vera Dua : Ik heb gehoord dat in 50 procent van de meetpunten de situatie onveranderd was, in 14 procent was de situatie erop vooruitgegaan, en in 36 procent was de situatie verslechterd. Dat lijkt me geen schitterend resultaat. Verder heeft de spreker ook gezegd dat de nitraatlozingen van huishoudens en industrie verminderd zijn, dus levert de landbouw een nog hogere bijdrage dan vroeger.

Waarschijnlijk zijn de syntheserapporten die in opdracht van de stuurgroep Mest werden opgesteld door wetenschappers en administratie, van groter belang. Merkwaaardig genoeg zijn deze rapporten nog niet ter beschikking van de parlementsleden. Ik denk dat u zeer goed weet waarom u deze rapporten nog niet vrijgeeft, mijnheer de minister. De resultaten, en vooral de conclusies ervan, zouden op alle punten ronduit vernietigend zijn.

Het parlement mag de rapporten niet inkijken vooraleer de stuurgroep Mest daar een genuanceerde interpretatie aan heeft gegeven, want wij parlementsleden zouden wel eens de verkeerde conclusies kunnen trekken. U hebt ons beloofd dat we de rapporten nadien zouden krijgen, ik hoop dat u zich aan die belofte houdt. Ik had ze toch liever eerder gekregen. Ik heb de stuurgroep Mest niet nodig om conclusies te kunnen trekken.

Minister Theo Kelchtermans : Ik wou vermijden wat nu gebeurt : het voeren van publieke debatten over slechts partiële resultaten. Ik wou graag eerst een volledig wetenschappelijk rapport, en een advies zoals in voorzien door de procedure van het MAP. Op basis van een volledig rapport kan men heel andere debatten voeren. Ik dacht dat we het daarover eens waren in de commissie voor Leefmilieu.

Mevrouw Vera Dua : Ik vind dit een eigenaardige werkwijze. Elk publiek debat over belangrijke gelegenheden als het MAP, kan een bijdrage leveren.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik wenste eigenlijk niet tussenbeide te komen, maar ik wil toch opmerken dat na de bespreking van het nitraatrapport de commissie, zoals afgesproken, haar werkzaamheden in alle vrijheid heeft georganiseerd. Ze heeft beslist om, zodra het eindrapport klaar is, het eerst voor te stellen aan de commissie voor Leefmilieu, waar er dan een volledig debat over kan worden gevoerd.

Inzake de deelrapporten, mevrouw Dua, was men overeengekomen dat de parlementsleden ze zouden ontvangen als ze klaar waren en besproken waren in de stuurgroep, op voorwaarde dat niet een afzonderlijk debat zou worden gevoerd over elk deelaspect. De commissie heeft dit standpunt unaniem goedgekeurd, en in functie daarvan haar werkzaamheden georganiseerd. Op dat vlak kun-

Van Mechelen

nen we de minister niets verwijten. Het gaat immers om onze eigen beslissing.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Ik stel enkel vast dat men niet happig was om die rapporten vrij te geven. Er was inderdaad een consensus in de commissie, maar ik blijf betreuren dat we niet beschikken over de zeer interessante deelnota's van wetenschappers en administratie. Ik leg me neer bij deze beslissing, maar blijf van mening dat het voor dit debat interessant zou zijn om over die rapporten te kunnen beschikken.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mevrouw Dua, u moet toch met me eens zijn dat onze timing bijzonder strikt is. Het oorspronkelijk decreet voorzag in een evaluatie in oktober. Er bestaat nu een politieke consensus om in het voorjaar tot een evaluatie over te gaan, en om deze af te ronden voor het zomerreces. Eind april zal hierover in de commissie een debat worden gevoerd, waarin de politieke verantwoordelijkheid van de regering zal worden besproken. De eindteksten kunnen dan in mei of juni in het parlement worden ingediend en bediscussieerd. Dan zal het politieke debat gaan over de richting die het nieuwe mestdecreet moet uitgaan.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Ik hoop dat we vandaag toch een debat kunnen voeren over het MAP, anders verliezen we hier onze tijd.

De heer Dirk Van Mechelen : U kent mijn mening daarover.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Het hoeft ons niet te verwonderen dat het slecht afloopt met het MAP. Dat was trouwens te voorspellen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mevrouw Dua, u bent daar gelukkig om.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Dat is helemaal niet waar. U weet dat heel goed, en ik zal u dat bewijzen. Ik heb trouwens de indruk dat u beter gehumeurd bent dan ik. Ik vind wat er nu gebeurt met het MAP, zeer erg. Als u me toestaat, zal ik dat toelichten.

Minister Theo Kelchtermans : Ik zal dat straks weerleggen.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, in het MAP zitten een aantal politieke beleidskeuzes die een milieuverbetering onmogelijk maken. Wetenschappers zullen zich bij deze mening aansluiten.

Collega's, het mestprobleem is eigenlijk een eenvoudig probleem : onze veestapel is te groot en de Vlaamse bodem is te beperkt in oppervlakte om de massale toevoer van nutriënten op een ecologisch verantwoorde manier te verwerken. De meest logische oplossing is dan ook het aanpakken van het probleem aan de bron, en het opstellen van een actieplan om deze veestapel te verminderen. In Nederland gebeurt dit reeds. In Vlaanderen wilde of durfde men dit niet te doen. Dat blijkt hier het grote taboe te zijn.

Men heeft in Vlaanderen geopteerd voor het zogenaamde standstillprincipe : de veestapel wordt niet uitgebreid. Mijnheer de minister, zelfs daar slaagt men niet in. Via allerlei in het MAP ingebedde achterpoortjes en lobbywerk worden nog steeds vergunningen tot uitbreiding van de veestapel goedgekeurd, zodat de mestproductie toeneemt. Het mestprobleem wordt groter in plaats van kleiner.

In het MAP heeft men niet gekozen voor een vermindering van de hoeveelheid mest, maar wel voor een betere spreiding ervan over heel Vlaanderen. Het MAP is dus eigenlijk een mestspreidingsplan met als resultaat dat dezelfde hoeveelheid vervuiling blijft terecht komen in het grondwater, het oppervlaktewater en de bodem. Het probleem wordt enkel breder uitgesmeerd.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, we hebben gezorgd voor een technische evaluatie van het MAP. De cijfers van de globale productie, conform het mestdecreet, bewijzen dat de mestproductie in 1996 niet groter was dan in het referentiejaar 1992. Mevrouw Dua, u blijft telkens het omgekeerde beweren in de hoop dat er iets van blijft hangen. Wat u zegt, klopt niet.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, men heeft onlangs de statistieken van de Mestbank gepubliceerd. Daaruit blijkt dat er tijdens de afgelopen 6 maanden opnieuw een hogere productie was. Gisteren werd ik gebeld door mensen uit Aalst. De Bestendige Deputatie heeft er, tegen het advies van het schepencollege in, een uitbreiding van een varkensbedrijf goedgekeurd.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Ook in het vergunningenbeleid worden de afspraken gerespecteerd. Er worden enkel vergunningen geleverd aan bedrijven waar sprake is van een ommekeer van het ene soort vee naar het andere. Verder worden bestaande vergunningen nu meer en meer maximaal ingevuld en zijn beperkte uitbreidingen, zoals in het MAP werd geregeld, het zogenoemde kattenluikje, nog mogelijk. In de ene sector wordt afgebouwd en de vrijgekomen ruimte gebruiken de gezinsbedrijven om tot de optimale schaalgrootte te komen. Dit staat allemaal beschreven in het MAP.

Mevrouw Vera Dua : Dat was precies het voorwerp van onze kritiek. De realiteit toont aan dat er nog altijd vergunningen worden uitgedeeld.

Minister Theo Kelchtermans : Maar die uitbreiding gebeurt niet eenzijdig. Bij een verlenging van de vergunning van grote industriële bedrijven moet de hoeveelheid tot 25 percent worden verminderd. Ik geef wel toe dat we inzake zogenaamd slapende vergunningen niet hebben kunnen doen wat we beoogden. Die 25-percentregel hebben we echter in de praktijk gebracht. Gezinsbedrijven met ontoereikende schaalgrootte werd in het kader van het MAP toegestaan om een beperkte uitbreiding te realiseren, met inachtneming van het maximum. Dat was ook de afspraak.

Mevrouw Vera Dua : Ik denk dat de technische evaluatie in de commissie zal aantonen wie er gelijk heeft en wie niet.

In het MAP is gekozen voor de bescherming van de gezinsveeteeltbedrijven. Dat was voor ons een aanvaardbare optie. Er blijven immers niet zoveel gezinsveeteeltbedrijven meer over. Verder zijn we ervan overtuigd dat de bio-industrie moet worden aangepakt. Die is verantwoordelijk voor de exponentiële groei van de veestapel.

Er werden dus uitbreidingsmogelijkheden, versoepelingen en uitzonderingen op de regels toegestaan

voor dit soort van bedrijven. Maar wat blijkt ? Plots zijn driekwart van de bedrijven gezinsveeteeltbedrijven geworden, die van een soepel regime kunnen genieten. De hele zaak draait dus uit op een grote farce, waarvan vooral de bio-industrie beter wordt. Het mestprobleem wordt alleen maar groter.

In het MAP is ten slotte ook gekozen voor mestverwerking. Alles zou in orde komen, want de mest zou worden 'weggetoverd' in grote verwerkingsfabrieken. Ik heb een tijdje geleden een soort van inventaris opgemaakt van alle initiatieven waarover ooit wel eens is gesproken. Het ene initiatief was al futuristischer dan het andere. Vandaag staan we twee jaar verder. Nu blijkt er echter niet één mestverwerkingsbedrijf te werken. Alle initiatiefnemers haken af. Mestverwerking blijkt onbetaalbaar te zijn, zowel voor de industrie als voor de boeren.

Bovendien heeft men doelbewust de mestproductie per diersoort sterk onderschat. De reële vervuiling is dus veel groter dan wat er theoretisch was voorzien. Daarbij komt nog dat men de normen zeer soepel heeft gedefinieerd. Elke landbouwer mag nog steeds meer mest dumpen dan ecologisch verantwoord is.

Het is dan ook niet te verwonderen dat het MAP niet werkt. Het MAP was een milieuplan. Maar het milieu wordt er slechter van. Het MAP was een standstill-plan. Maar de veestapel groeit nog steeds aan. Het MAP was een plan dat vooral kleine gezinsbedrijven wilde sparen. Maar uiteindelijk wordt vooral de bio-industrie gespaard. Het MAP was een mestverwerkingsplan. Maar van mestverwerking komt er niets in huis.

In feite staan we nergens. Vorige week is me tijdens de bespreking in de commissie voor Leefmilieu duidelijk geworden dat u dat zelf eigenlijk ook wel weet. Ook een aantal van uw partijgenoten deelt dat besef. In feite bereidt de CVP nu reeds de uitbouw van een nieuwe ontsnappingsroute voor. Ik hoop dat de andere commissieleden dat ook hebben opgemerkt. De CVP stelt immers dat het nu allemaal niet meer om het mestprobleem gaat, en dat alles in een ruimere context moet worden geplaatst.

Volgens deze CVP'ers heeft de evaluatie van het MAP niet enkel betrekking op de landbouw. Ze beweren dat het over de algemene vervuiling gaat, die wordt veroorzaakt door de industrie, de huishoudelijke sector, en de landbouw. Men wil alles met alles vergelijken en tegen elkaar afwegen.

Dua

Bepaalde commissieleden van de CVP goochelen met cijfers over de vervuiling die wordt veroorzaakt door waterzuiveringsinstallaties. De meetpunten van de VMM worden in twijfel getrokken, enzovoort.

Anders gezegd : men wil het mestprobleem verdrinken in een debat over de vervuiling in het algemeen. Men doet alsof er geen mestprobleem meer is. Men stelt dat er een nitraatprobleem is, waarvoor niet de landbouwsector, maar vooral de andere sectoren verantwoordelijk zijn. Ik wil u waarschuwen, mijnheer de minister. Deze aanpak verwerpen we. Er is wel degelijk een mestprobleem veroorzaakt door de landbouw. De feiten moeten we onder ogen zien.

Er moet een oplossing uit de bus komen. Dat moet liefst in overleg met de landbouwsector gebeuren. Maar als de sector niet mee wil, dan moet die oplossing er maar zonder zijn instemming komen. Het huidige MAP heeft geen positieve invloed op het milieuprobleem. De cijfers zullen dat binnenkort aantonen. Onze conclusie luidt dan ook dat het huiswerk dringend moet worden overgedaan. De problemen moeten vanuit een ander perspectief worden aangepakt. De veestapel moet kost wat kost worden verminderd. En we moeten onherroepelijk de bemestingsnormen verscherpen.

Het is zeker niet mijn bedoeling om daarmee een doodsteek te geven aan de landbouw, integendeel. Ik pleit dan ook voor een actieprogramma waarin de afbouw van de veestapel wordt gekoppeld aan sociale compensaties en ombouwpremies. Op die manier kunnen sociale drama's worden vermeden. Dit scenario zou het voorwerp moeten uitmaken van de sociaal-economische evaluatie waarop we al zo lang wachten. Het moet worden onderzocht en in concrete maatregelen worden uitgewerkt.

Ik heb de indruk dat de SP stilaan ook nattigheid begint te voelen. De socialisten bevestigen immers plotseling de kritiek die onze partij al twee jaar uit. Dat zelfs de voorzitter van het Vlaams Parlement ons daarin steunt, lijkt me geen onbelangrijk signaal. We zijn daar gelukkig om. De SP is immers tot de conclusie gekomen dat het zo niet verder kan en dat een afbouw van de veestapel de enige oplossing is. Dat is een gunstige evolutie en ik kijk dan ook met spanning uit naar de uiteenzetting van deze partij. We kijken echter vooral uit naar de acties die de socialistische ministers in de Vlaamse regering zullen ondernemen om deze vraag waar te maken. Het is natuurlijk niet moeilijk om als partij

op nieuwjaarsrecepties gespierde verklaringen af te leggen. Wanneer die partij echter de macht in handen heeft, dan verwachten we samen met de publieke opinie dat er iets concreet gebeurt.

Ik wil de minister dan ook vragen in hoeverre hij akkoord gaat met de optie van de coalitiepartner. Zal er worden ingegaan op de duidelijke vraag om een actieplan tot afbouw van de veestapel op te stellen ? Heeft de regering daarover al concrete discussies gevoerd ? Zo ja, wat zijn de resultaten daarvan ?

Minister Theo Kelchtermans : U verwijst naar een uitspraak van de voorzitter van het Vlaams Parlement. Ik heb de voorzitter echter horen zeggen dat hij die uitspraak niet heeft gedaan als voorzitter, maar als lid van het Vlaams Parlement.

Mevrouw Vera Dua : Ik heb een signaal ontvangen van de socialisten, die vinden dat het MAP moet worden bijgestuurd.

Minister Theo Kelchtermans : Indien de voorzitter van op zijn troon een uitspraak over deze zaak zou laten noteren, dan zou ik daar bijzonder zwaar aan tillen. Hij heeft die uitspraak echter gedaan als lid van de SP-fractie. Over deze materie bevat het regeerakkoord een uitdrukkelijke afspraak, die we zullen evalueren.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik verwacht niet dat de voorzitter een uiteenzetting houdt. Ik hoop wel dat de SP-fractie vandaag duidelijkheid zal brengen over haar standpunt.

De voorzitter : Ik spreek hier van op de troon, zoals de minister heeft gezegd. Dit betekent dat ik spreek in de hoedanigheid van voorzitter. Volgens het Reglement heeft een voorzitter het recht zijn mening te zeggen over alles wat hier wordt besproken. Hij kan dit echter niet doen van op deze plaats in de zaal, wel van op de plaats van volksvertegenwoordiger. Zoals de minister terecht heeft gezegd, kan ik mijn mening niet uiten in de functie van voorzitter van het Vlaams Parlement.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat u gelijk hebt. Toch wil ik een analogie aanbrenge. In vroegere dagen heeft de voorzitter van onze partij, de heer Anciaux, die geen lid is van dit parlement, een uitspraak gedaan in verband met de houding van de Vlaamse regering tegenover het incident Voeren. Een lid van het Vlaams Parlement, voorzitter of niet, doet een uit-

Van Grembergen

spraak over het beleid van een minister van de Vlaamse regering met betrekking tot het Mestactieplan. In zekere zin minimaliseert u deze uitspraak. U schuift ze opzij, om de coalitie zo goed mogelijk bij elkaar te houden. Dat is een belangrijk teken van een vreemde politieke inschatting. *(Applaus bij de VU en de VLD)*

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, niet alleen het lid waarnaar de heer Van Grembergen verwijst, heeft een uitspraak gedaan over het Mestactieplan. Meerdere leden van het Vlaams Parlement hebben dat ook gedaan. Ik zie niet in waarom men aandacht besteedt aan het ene lid, en niet aan de andere.

Deze discussie is een onderdeel van het debat van vandaag over de evaluatie van het mestdecreet. Daarover bestond een overeenkomst in het kader van het regeerakkoord. We hebben die evaluatie enkel zes maanden vervroegd. Iedereen was het er trouwens over eens dat we dat debat best op vroegere datum hielden.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, ik wil eraan herinneren dat dit een probleem van volksgezondheid is. De bevolking verwacht een oplossing. Dit mag geen voorwerp zijn van politieke spelletjes. Als er uitspraken worden gedaan over dit onderwerp, hoop ik dat ze ook worden hardgemaakt. Zo niet, is het alleen maar show, en blijft alles bij het oude. Dat zou een slechte zaak zijn voor de geloofwaardigheid van de politiek. *(Applaus bij de VU en AGALEV)*

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Mestactieplan blijft in Vlaanderen voor beroering zorgen. In de pers duiken geregeld berichten op. Ik vermeld straks ook mijn bron. Mijnheer de minister, ik wil zoveel mogelijk constructief deelnemen aan dit debat. Op het einde van mijn uiteenzetting zal ik de regering een voorstel voorleggen teneinde het debat in goede banen te leiden.

We hebben de indruk dat het Mestactieplan in zijn huidige vorm tekortschiet om de mestoverschotten weg te werken en de nitraatvervuiling tegen te gaan. We hebben daarvoor gewaarschuwd, maar zelfs dat levert ons heel weinig voldoening op. Ik heb de tekst nog eens bekeken. In 1995 was het standpunt van Agalev en van de Volksunie duidelijk : dit zou niet werken. De eindnormen werden

niet vastgelegd zoals was afgesproken. De directeur-generaal van de Vlaamse landbouwadministratie gaf de commissie voor Leefmilieu gelijk. Hij zei dat het MAP de sector helemaal niet onder druk zet op het vlak van mestverwerking.

Naast de uitspraak van een lid van dit parlement, de heer De Batselier, hebben twee recente voorbeelden onze kritische houding ten aanzien van het Mestactieplan alleen maar aangescherpt. Het verwondert ons dat de interpellatie van de heer Mathijs vandaag niet aan de orde komt. De problematiek van de mestverwerking is echter heel belangrijk. Het is een sleutelgegeven in dit debat. Indien mestverwerking niet voldoende is, moet er snel een debat worden gevoerd over de vermindering van de varkensstand in Vlaanderen. Ik hoop dat de heer Mathijs niet onder druk is gezet door een of andere instantie of partijgeleding, om af te zien van dit dossier.

Dit debat moet in het parlement worden gevoerd, en niet in de gesloten cenakels van het Martelaarsplein. Het Vlaams Parlement mag terecht zijn bezorgdheid uiten over een van de belangrijkste dossiers die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid in Vlaanderen. Dat is hier trouwens duidelijk aan het licht gekomen.

Er zijn twee elementen. Ten eerste werd vorige zomer bekendgemaakt dat waarschijnlijk een derde van de landbouwbedrijven zich ten onrechte bij de Mestbank heeft aangegeven als gezinsbedrijf. Ik verwijs hierbij naar het evaluatieverslag van de gezinsveeteeltbedrijven. Als gezinsveeteeltbedrijf hebben ze immers recht op een soepele regeling inzake de bemestingsnormen. Vooral de gebrekkige omschrijving van een gezinsveeteeltbedrijf en het prijsgarantiecontract leiden tot flagrante misbruiken. Volgens het VLM-rapport werd het achterpoortje in de wet voor prijsgarantiecontracten een voordeur voor het omzeilen van de wetgeving. Bovendien meent de Mestbank dat de omzendbrief van 11 maart 1997, die in het Vlaams Parlement is besproken, dit mestdecreet verder uitholt.

Een tweede element wordt gevormd door de berichten in de media van enkele weken geleden. Men stelde toen dat het MAP schromelijk tekortschiet inzake het terugdringen van de nitraatvervuiling. Metingen van de VMM tonen aan dat in zowat alle isografische bekkens van Vlaanderen te hoge concentraties nitraten aanwezig waren. De Europese Commissie was reeds tot dezelfde vaststelling gekomen. Volgens de VMM werd in 1994 en 1995 in 20 procent van de meetpunten een structurele overschrijding van de nitraatnorm geno-

Sauwens

teerd. Zware overschrijdingen stegen van 5 percent in 1994 tot 16 percent in 1996, aldus het rapport.

Dit soort onheilspellende berichten wordt nogal vaak onmiddellijk weerlegd. Men noemt dit alles voorbarig, daar de MAP-evaluatie ten gronde voor het zomerreces van 1998 zal plaatsvinden. Ook laten de Boerenbond en de landbouwspecialisten van bepaalde politieke partijen niet na eraan te herinneren dat de landbouwsector niet de hoofdverantwoordelijke is voor de nitraat- en fosfaatvervuiling in Vlaanderen. Het is bijna zoals bij andere maatschappelijke debatten : u gelooft het of niet en bepaalt naderhand dan maar zelf uw stemgedrag.

Wij hopen dat de wetenschappelijke benadering, waarmee men trouwens in de commissie voor Leefmilieu begon en die in het geval van een aantal dossiers zeer correct verloopt, duidelijkheid zal brengen. Daar moet men echter ook de broodnodige beleidsconclusies aan willen koppelen. Een van de deelrapporten werd vorige week toegelicht in de commissie voor Leefmilieu. Het rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij geeft een beeld van de waterkwaliteit en de nitraatconcentraties in het oppervlaktewater in het Vlaams Gewest. De VMM-medewerkers benadrukten weliswaar dat er nog geen duidelijk positieve of negatieve trend is inzake nitraatvervuiling, maar gaven toch de duidelijke boodschap mee dat de waterkwaliteit tussen 1990 en 1996 is verslechterd in niet minder dan 32 tot 34 percent van de meetpunten van het oppervlaktewater. Daarover bestaat, denk ik, geen enkele betwisting. De waterkwaliteit verbeterde slechts in 16 tot 18 percent van de VMM-meetpunten. In de helft van de punten bleef de waterkwaliteit gelijk. De toestand in de drinkwatergebieden in West-Vlaanderen en de Noorderkempen wordt in dit rapport ronduit slecht genoemd. Het gaat dus helemaal niet goed met de kwaliteit van het Vlaamse oppervlaktewater.

De VMM-medewerkers hebben de intensieve veehouderij nogmaals omschreven als een van de belangrijkste oorzaken van de hoge nitraatconcentraties boven de wettelijke norm. Ik citeer twee elementen uit de toelichting : 'De meetpunten die enkel betrekking hebben op de landbouw vertonen geen goede evolutie en de normen worden er meestal overschreden.' En : 'Het is reeds lang onze overtuiging dat landbouw de grootste verantwoordelijke is. De metingen bevestigen deze stelling. Er zijn niet zoveel andere nitraatbronnen in Vlaanderen.' De VMM-medewerkers verklaarden eveneens dat heel Vlaanderen eigenlijk een kwetsbaar

gebied is wat nitraatvervuiling betreft, met uitzondering van de snelstromende rivieren, waarvan we er niet zoveel hebben. Deze stelling werd niet meteen door de minister van Leefmilieu werd bijgetreden.

Daarmee komen we tot een van de kernpunten van dit dossier : de afbakening van wat men de kwetsbare gebieden noemt. Ik wil verwijzen naar een brief van de Europese Commissie van 28 oktober 1997, die me ten zeerste heeft verontrust. Ik citeer de aanhef : 'De Commissie heeft het koninkrijk België op 18 mei 1995 kennis gegeven van ingebrekestelling in het kader van de procedure betreffende het toepassen van de richtlijn 91/676 inzake de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, hierna de richtlijn genoemd. In onderhavig schrijven wenst de Commissie de in deze ingebrekestelling genoemde bezwaren nader uiteen te zetten en hier nog enkele aanvullende bezwaren aan toe te voegen. In de ingebrekestelling concludeerde de Commissie dat het Koninkrijk België verzuimd had aan de haar krachtens het communautaire recht toevallende verplichtingen te voldoen.' Daarna volgt een vrij vernietigende beoordeling van de stand van zaken door de Europese Commissie van de wijze waarop België – maar dus in hoofdzaak Vlaanderen – haar oppervlaktewateren niet zuiver kan houden.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer Sauwens, ondertussen werd België gedagvaard voor het Europees Hof. De maatregel is nu dus tot het uiterste gedreven.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Dat gaat over iets anders. Ik weet dat hierover misverstanden bestaan. Ik wil meteen van de gelegenheid gebruik maken om die uit de weg te ruimen.

De Europese Commissie heeft inzake de toepassing van de nitraatrichtlijn inderdaad vragen gesteld. Louter formeel wordt men bij iedere vraag ook in gebreke gesteld. Dat betekent echter niet noodzakelijk dat men ook fouten begaat of heeft begaan. Met de ingebrekestelling vraagt men het koninkrijk België – of in dit geval Vlaanderen – op welke manier het de kwetsbare zones heeft afgebakend en hoe het die nitraatrichtlijn heeft omgezet. De Europese Commissie vindt namelijk een aantal

Kelchtermans

definities en bepalingen niet terug in het Mestactieplan.

U zult het met mij eens zijn dat er de jongste jaren inzake milieu heel wat nieuwe Vlaamse decreetgeving is bijgekomen. Het is niet altijd eenvoudig om door dat bos de bomen nog te zien. Alles moet inderdaad wat eenvoudiger en eenvormiger worden gemaakt. In ons antwoord hebben we nu aangegeven dat inzake de nitraatrichtlijn er niet alleen in het Mestactieplan bepalingen zijn opgenomen; terzake werden ook bepalingen opgenomen in de Vlareem-reglementering en in andere reglementeringen.

Op dit antwoord aan de Europese Commissie moeten we nu nog worden beoordeeld. We hebben deze omzetting gedaan conform de Vlaamse decreetgeving, en we geven aan waar dit allemaal te vinden is. De Europese Commissie krijgt nu een duidelijk inzicht in de manier waarop de nitraatrichtlijn in de Vlaamse decreetgeving is omgezet. De Europese Commissie ging er dus verkeerdelijk vanuit dat deze richtlijn alleen in het MAP was omgezet. Ik wacht dan ook vol vertrouwen op de beoordeling van de Europese Commissie op ons antwoord.

De heer Emiel Verrijken : De dagvaarding geldt natuurlijk voor het koninkrijk België. Men gaat nu toch niet beweren dat door het MAP Vlaanderen is uitgesloten van deze dagvaarding ?

De heer Johan Sauwens : Ik ga verder met mijn uiteenzetting. Ik heb inderdaad het gevoel dat we niet op de goede weg zijn.

Ik wil een aantal concrete vragen stellen in verband met de afbakening van de kwetsbare gebieden. De Europese Commissie zegt daarover : 'Wat het Vlaams Gewest aangaat, is de Commissie mededeling gedaan van verscheidene verordeningen waarbij zones van drie verschillende types zijn aangewezen. Zoals reeds in bovenstaand punt is vermeld, wordt nergens expliciet verwezen naar de in bijlage 1 van de richtlijn genoemde criteria, waar het de afbakening betreft door de Vlaamse regering van de kwetsbare zones en zones met gevoelige bodemtypes.'

Het wordt tijd dat de minister klaarheid schept over de afbakeningsprocedure. Hij moet eindelijk antwoorden op de vraag of niet geheel Vlaanderen als een kwetsbare zone moet worden aangeduid, en dus niet enkel de huidige waterwingebieden. Het

spreidingsbeleid, dat mede een gevolg was van het MAP, leidt tot een verspreiding van de vervuiling over geheel Vlaanderen. Nederland is bijvoorbeeld wel in zijn geheel uitgeroepen tot kwetsbare zone. De vraag die we stellen, is dus zeer realistisch.

De essentiële en existentiële vragen omtrent het MAP blijven voorsnog onbeantwoord. Slaagt het MAP er wel in de mestproductie terug te dringen ? Draagt het wel bij tot een lagere uitstoot van fosfaten en nitraten in het oppervlakte- en grondwater ? Wij hebben daar in ieder geval grote twijfels over.

In Nederland zorgt de herstructurering van de varkenssector nog altijd voor een uitvoerig debat. Het heeft de voorbije maanden geleid tot een besluitvorming die door Vlaanderen zeer zeker moet worden bestudeerd. In Nederland heeft men overduidelijk gekozen voor een inkrimping van de varkensstapel. Met een fasegewijze aanpak heeft de regering beslist om reeds in de loop van dit jaar over te gaan tot een vermindering met 15 procent. Tegen het jaar 2000 moet het aantal varkens nogmaals met 10 procent zijn gedaald.

Minister Theo Kelchtermans : Dit gebeurde om sanitaire redenen.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Men kiest voor de inkrimping van de varkensstapel omdat men de milieueffecten van de massale varkenshouderij onvoldoende onder controle kan brengen. Men heeft hier inderdaad ook een sanitair luik aan gekoppeld. De sociaal-economische effecten werden ook berekend. Indien deze cijfers worden gehaald, kost dit 7.000 banen. In de verwerkende industrie zouden nog eens 6.000 banen sneuvelen. De vraag van mevrouw Dua is dan ook zeer terecht.

De varkensstapel wordt ingekrompen om redenen van volksgezondheid. De problematiek van de varkenspest speelt een duidelijke rol, maar het gaat ook om de mestproblematiek. Men krijgt de mestverwerking niet op punt gesteld. Deze dubbelzinnigheid heeft het debat – ook in het Vlaams Parlement – tot 1995 gedomineerd.

Ik wil dieper ingaan op de essentie van dit debat. Hier wordt gepraat over grammen en milligrammen, nitraten en fosfaten. Het debat lijkt erg wetenschappelijk en technisch. Voor de Volksunie gaat het echter over de essentie : de volksgezondheid van de generaties van vandaag en morgen. Hoe kunnen we de gevolgen van een massale var-

Sauwens

kens- en mestproductie in Vlaanderen onder controle houden, vooral wat betreft het grond- en drinkwater ?

Ik wens enkele hieruit voortvloeiende milieuproblemen aan te halen. 'Bij hoge concentraties nitraat verliest het bloed zijn eigenschap om zuurstof te transporteren. De meest ondiepe grondwaterlagen, waaruit 10 percent van de bevolking haar drinkwater put, zijn door nitraten vervuild.' Wat de fosfaatverontreiniging van het oppervlaktewater betreft, lees ik : 'Te veel fosfaat in het water leidt tot eutrofiëring, massale plankton- en algengroei, en kroosvorming. De zuurstofbalans wordt verstoord.' Bekijk of 'beruik' ook veel van de veelbezongen rivieren van Vlaanderen ! Ik lees verder. 'Voor fosfaatdoorslag naar het grondwater kunnen we spreken van onomkeerbare vervuiling. Fosfaten uit het water halen voor drinkwaterproductie is ontzettend duur.' Verder lees ik : 'de verzuring van de gronden door ammoniakvervluchtiging, de geurhinder, enzovoort.' Het gaat om de volksgezondheid van Vlaanderen.

We blijven echter de massale productie van varkens, en dus van mest, toelaten. Mijnheer de minister, ik verklaarde met mijn interventie een constructieve bijdrage tot het debat te willen leveren. Dit is geen gemakkelijk debat. De sector is volop in beweging. De regering en de minister van Milieu dreigen tussen veel stoelen terecht te komen. Van alle zijden wordt er druk uitgeoefend.

Men maakt vaak misbruik van het landbouwersbelang. We staan ten volle achter het echte landbouwersbelang. Het financieel-industriële concern, zoals Luc Huyse het beschreven heeft, baart ons echter meer zorgen. Het leidt de debatten, tot in het parlement toe. De geconsolideerde omzet van Aveve bedraagt ongeveer 25 miljard frank voor de vijf basisactiviteiten, namelijk veevoeders, toelevering aan land- en tuinbouw, industriële projecten, voedingsindustrie en distributie. Ik heb de balansen erop nageslagen. Aveve heeft in 1995 – de laatste jaarbalans die volgens mijn informatie beschikbaar was – een winst gemaakt van 120 miljoen frank.

Ik heb de indruk dat een aantal zogezegde vertegenwoordigers van de landbouwers veeleer optreden als vertegenwoordiger van dit financieel-industriële concern. Voor hen is dit debat enorm belangrijk. Ze bouwen stallen, helpen deze te financieren, verzekeren ze, voorzien ze van veevoeders, en staan in voor de afname.

In Boer en Tuinder van 1995 las ik een triomfante bericht, net op het moment dat het debat zich in dit parlement ontwikkelde. 'In dit post-De Batselier tijdperk is het MAP verrassend snel weer met beide voeten in de realiteit van het dagelijkse leven beland, onttrokken vanuit het gepolitiseerde imago heeft de hele uitvoering van het voorliggende ontwerpdecreet MAP een opvallende kentering meegekregen : een groeiende realiteitszin bij alle betrokkenen.'

Verder lees ik : 'De Batselier en de SP missen de terreinkennis van de CVP. Het is vooral de verdienste van de Vlaamse Raadsleden Jef Van Looy en Georges Beerden, beiden lid van het Politiek Comité Boerenbond, dat ook bij de urenlange besprekingen tussen de beide fracties op basis van concrete gegevens naar een oplossing werd gezocht.'

Collega's, het debat is gevoerd buiten dit parlement. De compromissen zijn totstandgekomen in de gesloten cenakels van Vlaamse vergaderlokalen, ten koste van de Vlaamse volksgezondheid.

Het aanbod dat ik vandaag wil doen, mijnheer de minister en dames en heren van de meerderheid, houdt in dat we de negen stemmen van de VU in dit parlement mee inbrengen. U kunt rekenen op onze ja-stem voor een Mestactieplan dat daadwerkelijk wat doet aan de volksgezondheid. We wensen mee een bijdrage te leveren aan een debat dat niet alleen voor de huidige generatie, maar ook voor de toekomst van enorm belang is en we wensen mee de voorwaarden te bepalen waaronder dit kan gebeuren. Samen met de bijzonder krappe meerderheid die op dit ogenblik in het parlement geldt, wensen we het democratische debat weer vrij te maken en te beletten dat de meerderheid nog langer wordt gegijzeld door enkele – twee, drie of vier – vertegenwoordigers van een financieel-industrieel concern. Dat concern mag niet langer met de gezondheid van de Vlaamse bevolking spelen.

Vandaar mijn concrete vraag, mijnheer de minister, waarop ik graag een antwoord verwacht. Het debat zal vandaag niet worden beëindigd. Het is van groot belang dat we in de loop van volgende maanden in de commissie en in het parlement met meerderheid en minderheid op een constructieve wijze werken aan een wetenschappelijk onderbouwd Mestactieplan dat ons wapent voor de toekomst.

Dit is geen ijle illusie, maar een vraag van heel velen in dit land. Mijn vraag is niet gericht tegen de landbouw, integendeel. Het is onze opdracht hier in

Sauwens

het algemeen belang een realistisch beleid van volksgezondheid te voeren, gekoppeld aan het instandhouden van een sociaal-economisch belangrijke sector binnen de Vlaamse samenleving. Van daar de volgende vragen. Zal de minister de omschrijving van een gezinsveeteeltbedrijf en het prijsgarantiecontract aanpassen teneinde paal en perk te stellen aan de misbruiken in het kader van het Mestactieplan ? Zo ja, wanneer en in welke zin zal hij dat doen en zo nee, waarom niet ?

De ecologische evaluatie van het VMM-nitraatrapport zou aan de minister worden voorgelegd. Graag hadden wij geweten of die evaluatie er is, of wanneer ze er zal zijn. Welke conclusies kunnen eruit worden getrokken ?

Welke bijsturingen van het Mestactieplan stelt de minister voorop om alsnog te voldoen aan de Europese nitraatrichtlijn ? Waarom wordt Vlaanderen niet in zijn geheel uitgeroepen tot kwetsbaar gebied naar analogie met Nederland ? Zo zou immers kunnen worden voldaan aan de Europese richtlijnen en de afspraken van de Noordzeeconferentie die we allen onder heel veel applaus hebben ondertekend.

Is de minister bereid de inkrimping van de varkensstapel in het Vlaams Gewest te onderzoeken of ziet hij enkel heil in mestverwerking ? Kan voor zo een inkrimping geen beroep worden gedaan op de Europese fondsen ? In principe biedt de Europese nitraatrichtlijn immers de mogelijkheid het aantal varkens te reduceren, zoals dat is gebeurd in Nederland, omdat deze richtlijn zwaarder weegt dan de Europese marktverordening voor varkensvlees. Als dat kan, zal de minister deze beleids optie dan op haar waarde toetsen en zo dat niet gebeurt, waarom niet ? (*Applaus bij de VU en AGALEV*)

De voorzitter : De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stel vast dat er in feite geen principiële onenigheid is tussen de partijen in dit halfroond. Iedereen is het erover eens dat het MAP zo snel mogelijk dient te worden geëvalueerd. Zoveel is duidelijk.

Het moet echter worden geëvalueerd op basis van objectieve wetenschappelijke gegevens en in functie van ecologisch vooropgestelde einddoelen, mevrouw Dua. Iedereen in de commissie is het erover eens dat er een sereen en wetenschappelijk

onderbouwd debat over dit onderwerp nodig is en dat een voorafgaande polarisatie het debat en de beslissingen nooit ten goede kan komen. Er werden daartoe in de commissie heel duidelijke unanieme afspraken gemaakt en de timing werd vastgelegd. Dat is heel positief en laten we ons daar aan houden. Deze interpellaties zijn in feite een slechte generale repetitie. Ze komen te vroeg. Via de pers lekten enkele kaartjes uit. Sommigen hebben hieraan een eigen en soms verregaande conclusie verbonden. Sommige van de conclusies die in de interpellaties werden vermeld, zijn niet afkomstig van de VMM of kunnen zelfs niet afgeleid worden uit rapporten van deze instantie. Wij hebben ze in elk geval niet.

Vorige week gaf de VMM in de commissie voor Leefmilieu wetenschappelijke duiding bij de kaartjes. De vertegenwoordiger van VMM heeft in de commissie driemaal aan u, mevrouw Dua, geantwoord dat uit deze cijfers geen trend kan worden gehaald en geen conclusies kunnen worden getrokken. De belangrijkste factor is ongetwijfeld de intensiteit en de verdeling van de neerslag. Uit de kaartjes besluiten dat er sprake is van toenemende vermessing, is wetenschappelijk onjuist, laat staan dat men de conclusie zou trekken dat het MAP een maat voor niets is geweest.

Uit gegevens blijkt dat tussen 1992 en 1996 de gemiddelde nitraatconcentratie in het oppervlaktewater met meer dan 20 percent daalde – dat staat de lezen in tabellen op pagina 28 – en dat het aantal overschrijdingen van de kwaliteitsnorm met meer dan 40 percent afnam. Hieruit besluiten dat het mestdecreet goed werkte, zou evenzeer nonsens zijn.

De CVP hoopt dat het debat niet zal worden gevoerd op basis van halve waarheden, onjuiste citaten of onwetenschappelijke conclusies. Vermits de fracties tijdig zullen worden ingelicht en tijdig zullen kunnen beschikken over de volledige wetenschappelijke rapporten, en niet enkel over lekken, hoop ik dat dit mogelijk zal zijn en dat uitschuivers zoals vandaag niet meer zullen voorvallen.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer Quintelier, ik vind een democratisch debat in het parlement geen uitschuiver. De interpellaties zijn er gekomen, in de eerste plaats naar aanleiding van berichten in de pers – wat heel normaal is – en in de tweede plaats naar aanleiding van uitspraken daarover door leden van de meerderheidspartijen, en trouwens ook door de minister. Ik denk dat de oppositie dan het recht heeft om interpellatieverzoeken in te die-

Dua

nen en om het debat te verplaatsen van de pers naar het parlement.

Ik wil me hier onmiddellijk aansluiten bij de voorzitter van de commissie voor Leefmilieu. We hebben in de commissie de afspraak gemaakt dat we van nu tot april geen interpellaties meer zullen indienen en dat we het technisch debat in de commissie zullen voeren. Vandaar dat ik ook niet reageer wanneer u bepaalde uitspraken doet over de interpretatie van de VMM-gegevens. Ik zou ze wel helemaal anders interpreteren, maar laten we deze technische discussie voeren in de commissie voor Leefmilieu. Vandaag voeren we een politiek debat naar aanleiding van een aantal belangrijke politieke uitspraken. Dat kan niet worden bestempeld als een uitschuiver.

De heer Leonard Quintelier : Mevrouw Dua, ik geloof dat het nodig is om de totaliteit van de gegevens voor ogen te houden en ons goed te laten informeren door de wetenschappers die ze hebben verzameld. Dan pas kunnen we echt een diepgaand debat voeren. De CVP is dan ook vragende partij voor een snelle evaluatie, en gaat volledig akkoord met wat de voorzitter in de commissie heeft gezegd ten aanzien van de timing. We willen komen tot een eenvoudiger MAP, conform de Europese richtlijn, met minder administratie, vooral gericht op ecologische normen en met een meer efficiënte bescherming van het gezinsbedrijf.

De nitraatconcentraties in het oppervlaktewater zijn nog steeds te hoog en daarom zullen landbouw en de aanleverende sectoren verdere inspanningen moeten doen, net zoals dit voor de industrie en de waterzuivering het geval zal zijn. Wat de landbouw betreft, gaf het huidige MAP daartoe de eerste aanzet. Het te herwerken MAP, dat een echt nutriëntendecreet moet worden, vormt er een verdere uitwerking en het sluitstuk van. (*Applaus bij de CVP*)

De heer Jos Geysels : Mijnheer Quintelier, u weet toch wie één van de belangrijke aandeelhouders is van Aquafin ? Cera !

De heer Leonard Quintelier : Wat heeft dat te maken met de inhoud van het slib ?

Mevrouw Nelly Maes : Het heeft misschien wel iets te maken met de wetenschappelijke benadering waar u voor pleit.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wie in dit Vlaams Parlement het debat goed heeft gevolgd – onder meer bij de behandeling van het mestdecreet – zal beamen dat de VLD-fractie daarin steeds een zeer constructieve houding heeft aangenomen. Mevrouw Dua zei daarnet dat de VLD aan de andere kant stond. Ik moet haar uitdrukkelijk vragen dit te willen nuanceren. Wij staan aan uw kant wat de milieunormen betreft. Laat het heel duidelijk zijn dat we op het vlak van milieu en volksgezondheid geen enkel risico willen nemen.

Waarin we wel volkomen van mening verschillen, is de manier waarop en de weg via dewelke die normen moeten worden bereikt. Daar hebben we ons duidelijk onderscheiden van uw en van een aantal andere fracties. We hebben altijd gezegd – en dat was trouwens één van de belangrijkste redenen waarom we tegen het door de Vlaamse regering ingediende MAP hebben gestemd – dat dit nooit op het terrein kan lukken. Door een bureaucratische invulling te geven aan het begrip gezinsbedrijf, heeft men immers gepoogd een onderscheid te maken tussen de mest van een varken uit een looncontract en de mest van een varken uit een prijsgarantiecontract. Nochtans weet iedereen op het terrein dat men zoiets niet bureaucratisch kan invullen.

Wij willen met dit debat duidelijkheid creëren. We zijn het eens met de afspraken die gemaakt zijn in de commissie voor Leefmilieu omtrent de evaluatie, omtrent de beslissing en omtrent de technisch-wetenschappelijke discussie die in de commissie moest plaatsgrijpen. We gaan er ook mee akkoord dat daar, na de werkzaamheden van de stuurgroep, op de afgesproken datum – door commissievoorzitter Van Mechelen vastgelegd – de eerste politieke besluitvorming gebeurt. Daar bestaat geen discussie over. Toch zijn we vragende partij om hier vandaag een debat over te voeren en wel om de eenvoudige reden dat hier gebleken is dat het uitlekken van een deeltijds rapport van de VMM tot een politieke opstoot heeft geleid die het debat in een politieke stroomversnelling bracht.

Die politieke opstoot heeft bij ons twee politieke vaststellingen opgeroepen. Ten eerste is er de vaststelling dat er geen eensgezindheid meer bestaat tussen de meerderheidspartijen inzake de fundamentele aanpak van het Mestactieplan. We stellen vast dat de zogenaamde eensgezindheid, die blijkbaar bestond op het ogenblik dat het Mestactieplan hier werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement, nu gebroken is.

Denys

De tweede reden waarom ook wij vandaag een betoog wilden houden is de vaststelling dat het politiek debat een zulkdanige wending heeft aangenomen dat de aanpak om de veestapel te verminderen meer en meer een evidentie wordt. Wij willen dit doorbreken.

Mijnheer de voorzitter, mijn eerste punt gaat over het doorbreken van de eensgezindheid tussen de meerderheidspartijen in verband met het MAP zelf. We hebben enige bedenkingen bij uw uitspraak over deze aangelegenheid.

Dames en heren, de voorzitter van dit Vlaams Parlement was in een vorig leven de auteur van een ander Mestactieplan. Hij was er als de kippen bij om op basis van de deeltijdse rapporten een zeer verregaande verklaring af te leggen. Ik citeer deze uitspraak van de voorzitter op de nieuwjaarsreceptie van zijn partij.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer Denys, over welk MAP hebt u het nu ?

De heer André Denys : Ik denk dat de heer De Batselier zich uitsprak over het huidig MAP. Hij is de auteur van een vorig MAP.

Minister Theo Kelchtermans : Er bestaat geen vorig MAP.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, u kunt de voorzitter hier vragen over stellen ; ik zal hem citeren.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer Denys, u kunt toch geen vergelijkingen maken met iets dat niet bestaat. Een Mestactieplan bestaat pas op het ogenblik dat het parlement er zijn goedkeuring aan geeft.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, u moet de voorzitter – en niet mij – deze opmerkingen maken. Ik probeer hem te citeren.

In de krant las ik de volgende uitspraak van de voorzitter : 'Het MAP dat ik voorstelde was zeker niet te streng – integendeel. En zoals ik toen al zei, zal het nu echt nog veel scherper moeten zijn. Zo moet men nu echt overgaan tot het elimineren van een deel van de varkensstapel.'

Zonder dat het parlement het dossier heeft geëvalueerd spreekt de voorzitter van het parlement zich

op de meest ongenueanceerde wijze en sloganmatig uit over een bijzonder gevoelig politiek dossier.

Collega's, u weet dat ik bij de benoeming van het Bureau van het Vlaams Parlement op 22 september 1997 heb gezegd dat een voorzitter van het parlement de eerste verdediger van het parlement moet zijn, maar dat hij zich eerder discreet moet opstellen op het partijpolitieke vlak.

Ik blijf er vandaag meer dan ooit van overtuigd dat de autoriteit van het voorzitterschap zwaar wordt geschonden, indien de voorzitter zich begeeft op het terrein van de dagelijkse partijpolitieke discussies over dossiers die worden behandeld door dit parlement. Wat men er ook over zegt, de bevolking maakt geen onderscheid tussen wat de heer De Batselier zegt als voorzitter van deze assemblee en als partijpoliticus. Een functievervaging staat volgens mij haaks op echte of nieuwe politieke cultuur.

De voorzitter : Mijnheer Denys, dit gaat niet over de inhoud van wat hier werd gezegd.

De heer André Denys : Het gaat over wat u als voorzitter hebt gezegd.

De voorzitter : Mijnheer Denys, ik weiger minder te doen dan wat het Reglement mij toelaat. Het Reglement is nog steeds de richtlijn voor zowel de meerderheid als voor de minderheid. Het werd unaniem goedgekeurd, en artikel 16, paragraaf 3 geeft mij uitdrukkelijk de bevoegdheid om over eender welk onderwerp het woord te nemen. Ik mag dit doen in deze zaal en ik mag zelfs ministers ondervragen. Het Reglement geeft mij het recht om, zelfs met uw goedkeuren, voorstellen van decreet in te dienen.

Mijnheer Denys, het is niet zo dat de voorzitter hiertoe de toelating krijgt indien de inhoud van wat wordt gezegd u bevalt, en dat het hem niet is toegestaan indien de inhoud u niet bevalt. Het is niet zo dat u enkel de mening van de voorzitter kunt vragen over een onderwerp dat u ligt. U hebt dit reeds gedaan, ik zou hier voorbeelden van kunnen geven. Als mijn ideeën niet met de uwe stroken dan zou u mij verplichten te zwijgen.

Ik heb elke keer, voor elke verkiezing, verklaard dat ik geen voorzitter wens te zijn met een functie als marionet of een functie zonder enige politieke betekenis.

Zo'n voorzitterschap wens ik niet waar te nemen. Mijnheer Denys, u hebt me uw vertrouwen niet

Voorzitter

gegeven, omdat u het daar niet mee eens bent. Ik heb daar akte van genomen, en we weten dus waar we staan.

U hebt me echter geen orders te geven. Het is nog altijd niet de fractieleider van de VLD die bepaalt wat er in het Reglement staat en wat niet. Het Reglement bestaat al langer dan dat ik voorzitter ben. Tot dit Reglement wordt gewijzigd, zal ik mijn politiek gedachtegoed blijven verdedigen. Als u een politiek neutrale voorzitter wenst die niets te vertellen heeft, dan moet u daarvoor kiezen.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik wil u geen orders geven. Ik wijs er enkel op dat er geen regels bestaan over wat de voorzitter al dan niet mag zeggen.

De voorzitter : Dat is wel waar. Artikel 16, paragraaf 3 van het Reglement geeft de voorzitter de toelating om in om het even welk debat namens zijn persoon of zijn fractie, zijn mening te uiten.

De heer André Denys : Bij uw herbenoeming als voorzitter, heb ik gezegd dat uw werkwijze ons onvoldoende vertrouwen schonk om onze goedkeuring te geven aan uw voorzitterschap. Ik vind dat nog altijd. Een voorzitter moet autoriteit hebben, en dus mag hij zich niet mengen in partijpolitieke dossiers.

Dat is niet enkel onze mening. De fractieleider van de grootste partij van het Vlaams Parlement is het hiermee eens. Ik citeer de heer De Roo uit een persbericht : 'De verklaringen over het Mestactieplan en de stellingname in zijn boek over de staats-hervorming, getuigen van weinig respect voor het parlement. Dit zijn immers twee dossiers die daar momenteel worden behandeld. De christen-democraten vragen zich nu af of de oppositie gelijk had toen ze bedenkingen formuleerde over het te politieke optreden van De Batselier. Volgens de CVP-fractievoorzitter moet een voorzitter zich neutraal opstellen als het gaat over onderwerpen die het parlement behandelt. Het is een nieuw feit in de geschiedenis van het Vlaams Parlement dat deze neutraliteitsregel zo flagrant met voeten wordt getreden.'

Mijnheer De Roo, ik beschouw u als een belangrijk politicus. U bent de woordvoerder en voorzitter van de belangrijkste fractie in dit Vlaams Parlement. Ofwel moeten we enige waarde hechten aan uw woorden – en dan kunt u niet anders dan deze juiste uitspraak politiek hard te maken -, ofwel ver-

telt u om het even wat om de zielenpijn van uw achterban te sussen, en laat u de voorzitter van het Vlaams Parlement rustig zijn gang gaan onder het motto dat hij zich mag profileren bij zijn groenrode achterban, en u bij de leden van de Boerenbond. Als dit zwaar politiek incident gewoon besloten wordt met het overgaan tot de orde van de dag, dan weten we genoeg. Dan zullen we uw persberichten, mijnheer De Roo, klasseren als nietszeggend en zonder politiek gewicht.

In elk geval kan de VLD dit niet accepteren. Daarom zullen we een motie indienen waarin we onder meer het parlement vragen zich af te zetten tegen voorbarige conclusies zoals geformuleerd door de voorzitter van dit parlement.

Mevrouw Dua, over de inhoud van dit dossier zal ik erg kort zijn.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer Denys, ik betreur de manier waarop u deze interpellatie aanpakt. U maakt misbruik van een ongenoegen dat leeft bij de coalitiepartners omtrent een belangrijk thema. Ik vind dat men dat moet spelen op het onderwerp, maar niet op de persoon. Ik vind het onaanvaardbaar dat u op deze manier de voorzitter in diskrediet brengt. We geven zeker niet onze steun aan de manier waarop u dit politiek misbruikt. (*Applaus bij AGALEV en de SP*)

De heer André Denys : Ik speel dit niet op de persoon, maar op de functie van de voorzitter. Ik kan erg goed discussiëren met de voorzitter, maar ik blijf erbij dat hij zich erg discreet moet opstellen inzake partijpolitieke dossiers.

Ik zal het nu hebben over de inhoud van het dossier en de stand van zaken. Ik heb daar geen tien minuten voor nodig. Alhoewel het rapport van de VMM voor 1996 inzake waterkwaliteit te weinig uitsluitel geeft over de graad van nitraatvervuiling, toont het duidelijk aan dat het MAP in zijn huidige vorm mislukt.

Als men de milieunormen wil respecteren, zal men moeten kiezen tussen afbouw van de veestapel en mestverwerking. De VLD heeft hiervoor als eerste gepleit. Vandaag levert mestverwerking geen goede resultaten op, en dat is te wijten aan het feit dat iedereen zijn mest kan verspreiden. U weet dat mestverspreiding nog altijd goedkoper is dan mestverwerking. Als men, zoals de VLD bepleit, een proportionele overschotheffing invoert, dan pas kan men de industriële veeteeltbedrijven tot mest-

Denys

verwerking bewegen, zodat de overblijvende verspreiding beperkt blijft tot de kleine en echte gezinsbedrijven. Mestverwerking is de enige oplossing om milieu en volksgezondheid te verzoenen met tewerkstelling. Afbouw van de veestapel is afbouw van de tewerkstelling in deze bloeiende sector.

In opdracht van de Vlaamse regering werd een VITO-rapport opgemaakt met een inventarisatie van mestverwerking in Europa. Daaruit blijkt dat de verwerkingskosten kunnen worden beperkt tot 500 frank per ton mest of ongeveer 50 frank per mestvarken. Als dat klopt, is de mestverwerking financieel en economisch haalbaar. Mijnheer de minister, ik zou u willen vragen dit rapport voor te leggen aan de stuurgroep Mest, en het ook door te sturen aan de leden van de commissie voor Leefmilieu.

De VLD wil niet vooruitlopen op de conclusies van de stuurgroep of op het debat in de commissie, maar wil nog minder dat het debat tot een onvermijdelijke afbouw van de veestapel leidt. Degenen die daarvoor pleiten zoeken in de eerste plaats partijpolitieke profilering en geen duurzame oplossing die werk en milieu verzoent. (*Applaus bij de VLD*)

De heer Herman De Loor : Mijnheer Denys, ik wil er u aan herinneren dat de voorzitter een politiek mandataris is die in 1995 werd verkozen op een SP-lijst. De voorzitter heeft recht op een politieke mening en op uiting van die mening waar en wanneer hij dat nodig acht. Als het Reglement hem dat toestaat, kunt u daar niets aan veranderen. Als u vindt dat hij zijn mening niet mag verkondigen, waar gaat het dan naartoe met de democratie ?

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, na een betoog van de heer Denys is het altijd goed het debat te depotiseren. Ik wil u helpen herinneren aan de reden waarom we in dit parlement zoiets als het MAP hebben goedgekeurd. Ik heb de indruk dat we, zeker na uw tussenkomst, langzamerhand vervallen in een politieke discussie in de slechtste zin van het woord. Het onderwerp waarover we nu discussiëren is immers ruimer.

Mijnheer Denys, men heeft het MAP goedgekeurd omdat objectief kon worden vastgesteld dat in heel wat regio's in Vlaanderen meer mest wordt geproduceerd dan door de bodem kan worden verwerkt.

Op korte termijn zijn de gevolgen daarvan negatief, op lange termijn zijn ze nefast. Door de dumping van dit mestoverschot raken de oppervlaktewateren immers vervuild, de grondwaterlagen worden aangetast, de grondkwaliteit vermindert, de rijkdom aan soorten verdwijnt en het produceren van drinkbaar water wordt duurder en moeilijker. Die kost wordt hoe langer hoe meer doorgerekend aan de bevolking.

Het terugdringen van het mestoverschot is dus veel meer dan een louter technische operatie : het is een maatschappelijke noodzaak, net zoals het aan banden leggen van het gebruik van asbest en DDT, de uitstoot van dioxines of het in het leefmilieu verspreiden van zware metalen. Ook hier heeft men vastgesteld dat de betrokken industriële sector, in dit geval de intensieve veehouderij, in een eerste fase alles in het werk heeft gesteld om ingrijpende wijzigingen in haar aloude en als winstgevend bewezen werkwijze te voorkomen. Daarom zijn er virulente reacties geweest tegen dit MAP. Er waren ook de zuiver defensieve reacties van de afgelopen weken over de nieuwe en – wat men ook over de volledigheid moge denken – verontrustende gegevens over de evolutie van de waterkwaliteit in Vlaanderen.

De tijd van het doorschuiven van de verantwoordelijkheid naar andere sectoren of het nemen van voorlopige maatregelen moet achter ons liggen. Het MAP had de bedoeling om, door het bevroren van de mestproductie enerzijds en door het spreiden van de bestaande overschotten anderzijds, de bemestingsdruk in heel Vlaanderen draaglijk te houden. Vandaag stellen we echter vast dat steeds meer plaatsen in Vlaanderen het statuut van grijze en zelfs zwarte gemeente krijgen. Daaruit kunnen we enkel concluderen dat het MAP van ongetwijfeld correcte doelstellingen uitgaat, maar dat het minstens in een aantal van de maatregelen tekortschiet.

Het standstillprincipe voor de mestproductie blijkt bijzonder moeilijk te handhaven, onder andere omdat er nog steeds onduidelijkheid bestaat over de juiste omvang van de veestapel. We stellen ook vast dat de omschakeling naar uitstootbeperkende voedermethoden te langzaam verloopt, waardoor de mestproductie per dier te hoog blijft. De controle op de naleving van de normen door de verschillende soorten bedrijven blijft een moeilijke opgave.

Bovendien blijkt vandaag dat de manier waarop in Vlaanderen de nitraatgevoelige gebieden van het grondgebied zijn afgebakend, niet kan rekenen op de goedkeuring van de Europese Commissie en

Tobback

niet zal volstaan om te voldoen aan de verplichtingen waartoe we onszelf hebben verbonden in het kader van de opeenvolgende Noordzeeconferenties.

Mijnheer de minister, collega's, op dit ogenblik wordt in de ons omringende landen het volledige grondgebied afgebakend als kwetsbaar qua nitraatvervuiling. Nederland, dat zich in een vergelijkbare situatie bevindt op landbouwgebied, deinst niet terug voor het maken van kordate en toekomstgerichte keuzes. Vlaanderen moet er zich dan ook bewust van zijn dat de tijd van voorlopige maatregelen en pilootprojecten definitief voorbij is.

De voor dit voorjaar geplande evaluatie moet uitmonden in maatregelen die de nodige garanties bieden voor de volgende jaren en decennia. Men mag niet toelaten dat enkele gemeenten in Vlaanderen in de toekomst worden geconfronteerd met een stijgende bemestingsdruk. Dat geldt in het bijzonder voor die gemeenten waar op dit ogenblik geen problemen bestaan. Het gaat niet op dat gemeenten waar amper intensieve veehouderij is, de last van de mestvervuiling, door de spreiding van de productie of door het opslaan ervan, op hun schouders krijgen.

De SP is van oordeel dat men er duidelijk voor moet kiezen het structureel overschot aan te pakken en het definitief te doen dalen. Daarvoor moeten alle mogelijke instrumenten worden aangevend en bespreekbaar zijn. Het zullen dan wel heel concrete maatregelen en instrumenten moeten zijn. We zullen ons niet tevreden stellen met vage beloften over nieuwe technologieën inzake voeding of mestverwerking. Het moet gaan om duidelijke verbintenissen, om bindende overeenkomsten voor de sector.

De heer Denys gelooft in mestverwerking, maar in 1995 geloofde u daar ook al in. Ik stel vast dat we drie jaar later nog steeds een beroep moeten doen op niet-gepubliceerde studies over buitenlandse voorbeelden. Uit die studies zal blijken dat veel van die buitenlandse voorbeelden mislukt zijn; en dat voor vele andere technologieën vooralsnog niemand – en niet in het minst de sector zelf niet – bereid is om er centen in te steken.

Ik wil best praten over mestverwerking. En ik ben het ermee eens dat we de sector de kans moeten bieden om zich aan te passen. Het moet alleen duidelijk zijn dat andere industriële sectoren in zuivering veel investeren en dat moet voor iedereen gel-

den. Daarom moet ook de eventuele reductie van de veestapel worden onderzocht. We moeten onderzoeken of dat een haalbare, betaalbare oplossing is voor ons probleem.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : We hebben in de commissie al oeverloos gediscussieerd over de financiering van het milieubeleid enerzijds, en de noodzaak om een duidelijk onderscheid te maken tussen financierende en regulerende heffingen anderzijds. In de commissie zijn we het erover eens dat we zoveel mogelijk een beroep moeten doen op regulerende heffingen als we de milieudoelstellingen willen halen.

De problematiek van de mestheffingen is reeds ter sprake gekomen bij de bespreking van het programmadecreet. Stel, we kunnen een omslag bewerkstelligen van een financierende heffing naar een soort van overschotheffing, die dan als regulerende heffing zou kunnen worden aangewend. Op dat ogenblik wordt mestverwerking vanuit economisch oogpunt wellicht wél haalbaar.

In de VITO-studie wordt aangetoond dat dit technisch en ook financieel haalbaar is – als aan één voorwaarde wordt voldaan. In dat verband verklaarde de vertegenwoordiger van Pro-Mest in 1995, tijdens een bijeenkomst van de commissie voor Leefmilieu, dat ze wel een mestverwerkingsstelsel hadden uitgebouwd, maar dat er geen mestprobleem was. Men had immers een spreidingsplan uitgewerkt. In 1995 had mevrouw Dua wel op dit punt gelijk: het MAP van 1995 is een spreidingsplan. Daardoor nemen de zwarte punten wel af, maar de algemene nitraatvervuiling stijgt op vele plaatsen.

We stellen voor om nu hetzelfde te doen als wat we beoogden met de afvalheffing, en ook wat we op vele andere terreinen doen. Laten we zware overschotheffingen instellen. Dat moet ertoe leiden dat verwerking een economisch haalbare kaart wordt. Uit de VITO-studie blijkt dat de doorberekening daarvan aan de consument zo klein is, dat er zich geen problemen zullen voordoen. De VLD vraagt dus alleen maar dat deze mogelijkheid wordt overwogen.

We respecteren de opvatting van de SP dat de veestapel moet worden afgebouwd. Als zou blijken dat onze oplossing niet haalbaar is, en als uw benadering de enig realistische zou zijn om de milieunormen te halen, dan zullen we daarmee rekening

Van Mechelen

houden. Vooraleer we daaraan toe zijn, zijn we het de sector verplicht om de optie die wij aanhalen, te onderzoeken. Dat hebben we overigens ook voor alle andere sectoren gedaan.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, de discussie is interessant. Het lijkt me geen goede zaak als bepaalde partijen hier bepaalde oplossingen zouden monopoliseren. Ik heb in de commissie gezegd dat bij het vaststellen van de mestheffingen we beide opties moeten openhouden. Ik heb de commissarissen trouwens gevraagd om eventuele alternatieve voorstellen inzake mestheffingen, inclusief een groter aandeel van de overschothoefing, kenbaar te maken. We zijn daar voorstanders van. We zijn voorstanders van een grotere rendabiliteit voor mestverwerkende activiteiten.

De heer Tobback heeft hier gezegd dat hij geen enkele aanpak uitsluit. Dat is belangrijk. We delen zijn mening. Maar elke oplossing moet zelfbedruipend zijn. We moeten vermijden dat er externe hulp aan te pas komt. Met de andere afvalstromen was dat ook niet het geval. Ik wil toch zeggen dat we de voorbije 2 tot 3 jaar ook belangrijke vergunningen hebben verleend op het vlak van de mestverwerking. Vroeger was dat niet het geval. Er worden niet alleen experimenten gevoerd in laboratoria in het kader van het VITO. Momenteel lopen op het terrein experimenten waarbij echter nog geen grote volumes kunnen worden verwerkt. Deze experimenten zijn bijzonder beloftevol. Ik ben ervan overtuigd dat dit, met de aanzet die is gegeven in de discussie over de voorstelling van de uitgangspunten van het MAP, haalbaar wordt. Ik wil niet overdreven optimistisch zijn, maar ik deel evenmin het scepticisme van een aantal anderen. In vergelijking met 1995 is op dat vlak enorm veel veranderd. Wat de mestverwerking betreft, stamt de verwijzing naar het initiatief Pro-Mest in Nederland nagenoeg uit de prehistorische tijd.

De heer Bruno Tobback : We zijn heel benieuwd naar deze nieuwe initiatieven in de hedendaagse tijd en met deze technologie, en naar de economische haalbaarheid daarvan.

De heer Dirk Van Mechelen : We zullen dat ongetwijfeld in de commissie bekijken.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Van Mechelen, ik ben blij dat u pleit voor een strenge reglemente-

ring terzake. Om een grote aanvoer van mestverwerking te bekomen, moeten de normen zeer streng worden gesteld. Dat lijkt me de beste manier om dit te garanderen.

Mijn eerste doelstelling is het probleem van het overschot en van de blijvende verspreiding ervan, tegen te gaan. Het blijft me gelijk of de sector daarop reageert met haalbare en ecologisch relevante maatregelen van mestverwerking of door het terugdraaien van de productie – ook aan andere industriële sectoren heeft men deze keuze gelaten – zolang het algemeen belang en de volksgezondheid daarmee worden gediend. In dat geval zullen, zoals de minister reeds aankondigde in een eerste reactie, de normen worden verstrengd en een aantal controles verbeterd. De landbouwsector zal dus op een of andere manier zijn inspanning moeten leveren. Indien het MAP daar niet voldoende toe bijdraagt, zal het in die richting moeten evolueren. Dit is onze opdracht bij de evaluatie. Ik hoop van harte dat daartoe de nodige ruimte en bereidheid voorhanden zullen zijn.

Ik ben het ook eens met mevrouw Dua wanneer ze zegt dat het voeren van een volledig MAP-debat vandaag eigenlijk voorbarig is. Ik had ook liever gezien dat we deze discussie op een grondigere en diepgaandere manier konden voeren. Het is hoe dan ook belangrijk dat we deze stap vandaag hebben gezet en dat we de evaluatie hebben vervroegd. Naar aanleiding van de alarmerende berichten hoop ik dat we spoedig goed nieuws kunnen brengen aan al wie zich hierover druk maakt. (*Applaus bij de SP*)

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer de voorzitter, ik heb zojuist de uiteenzetting van de heer Denys niet willen onderbreken. Toch wil ik hierover een aantal zaken aanbrengen.

Ten eerste vond ik zijn uiteenzetting nogal pijnlijk voor u. Ik ben er immers van overtuigd dat u, wanneer u buiten het parlement spreekt, in alle eerlijkheid meent wat u zegt. Bovendien vind ik het ook pijnlijk voor het parlement zelf dat de voorzitter in het gedrang komt door leden van dit parlement.

De heer Gilbert Bossuyt : Dat is een gebrek aan stijl.

De heer John Taylor : Ik vind het pijnlijk voor de voorzitter als persoon omdat ik er niet aan twijfel dat hij dit in alle eerlijkheid heeft gedaan en in alle eerlijkheid meent dat hij het recht en de plicht

Taylor

heeft om te zeggen wat hij moet zeggen over om het even welk onderwerp. Ik vind het ook pijnlijk voor het parlement omdat we er allemaal door worden geraakt.

De voorzitter is een volwaardig lid van het parlement. Hij heeft uiteraard het recht zijn mening te zeggen. Het is in alle Belgische parlementen, maar ook in andere parlementen, zoals het Engelse, een traditie dat de voorzitter een zekere terughoudendheid aan de dag legt met betrekking tot politiek gevoelige onderwerpen. Volgens mij is dat altijd en overal een traditie geweest.

Vervolgens is een voorzitter meer dan een gewoon parlamentslid. Hij spreekt niet enkel als lid van zijn fractie, maar ook als emanatie van het parlement. Dit parlement heeft de voorbije maanden heel veel aandacht besteed aan de deontologie van het parlamentslid. We zouden in dat kader ook eens dieper moeten ingaan op de vraag wat een voorzitter wel en niet kan. Die vraag is niet alleen belangrijk voor de persoon van de voorzitter, maar ook voor dit parlement. Het parlement moet dus eens grondig nadenken over de rol van de voorzitter. Dat is nodig om dit soort van incidenten te voorkomen.

Artikel 16 van het Reglement gaat enkel over de deelname aan de beraadslaging. Het is duidelijk dat de voorzitter een standpunt inneemt wanneer hij stemt. Hij kan immers meestemmen met de meerderheid, zich onthouden en meestemmen met de minderheid. Artikel 16 bepaalt enkel dat de voorzitter een aparte plaats inneemt wanneer hij wil deelnemen aan de beraadslaging.

Artikel 16 bepaalt echter niet wat de voorzitter van het Vlaams Parlement mag doen, niet mag doen of moet doen buiten het parlement. Er staat enkel dat de voorzitter het parlement naar buiten vertegenwoordigt. Als dat zo is, spreekt de voorzitter buiten het parlement als voorzitter, en niet als parlamentslid of als partijlid. Mijn vraag luidt : wat houdt dat in ?

Voor het parlement en voor de voorzitter als persoon en als instituut zou het goed zijn om dat eens uit te maken. Dat is nodig als men dergelijke pijnlijke zaken wil voorkomen, zowel voor het parlement als voor een persoon die eerlijke bedoelingen heeft als hij zich uitspreekt. Ook dit onderwerp zou tot de deontologie en de deontologische code moeten behoren.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, de parlamentsleden die de nodige anciënniteit missen om naar het verleden terug te blikken, moeten enige terughoudendheid aan de dag leggen. Ten eerste is er ons Reglement. Dat Reglement geldt voor iedereen, ook voor de voorzitter. De voorzitter is uit de leden van het parlement gekozen. Hij is dus een politiek figuur.

Ik heb nooit anders geweten dan dat voorzitters van parlementen, met de nadruk op grote voorzitters, altijd heel duidelijk voor hun politieke opinie zijn uitgekomen. U mag er de geschiedenis op nakijken. Het is ver gekomen als dit parlement daar ook maar over praat. Ik raad u aan het Reglement te lezen. Maak de voorzitter niet monddood. Hij heeft wel als opdracht de debatten te leiden, maar hij is ook een politiek figuur. Vertel de buitenwereld dus niet dat een voorzitter geen politieke overtuiging meer mag hebben.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, de heer Taylor zegt eigenlijk hetzelfde als ik heb gezegd. Hij vindt het pijnlijk dat ik dit onderwerp in het parlement heb aangekaart. Persoonlijk vind ik dat dit beter wordt behandeld in het parlement, dan via persberichten, zoals die van de heer De Roo. Deze discussie moet worden gevoerd tot het einde, maar niet noodzakelijk in een openbare zitting. Ik wil met deze uiteenzetting enkel aantonen dat de CVP-fractie nu hetzelfde zegt als wat ik vroeger heb gezegd.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, u weet heel goed dat onze fractie zich heeft onthouden toen u bij het begin van deze zittingsperiode als voorzitter werd voorgedragen. We blijven erbij dat de voordracht van een voorzitter niet mag worden gekoppeld aan onderhandelingen over de regering. Daarom hebben we ons onthouden. We hebben niet op de man gespeeld, maar hadden het over de procedure die aan het voorzitterschap voorafgaat. De discussie over het MAP koppelen aan het openen van een map van echte of vermeende grieven vind ik echter een verkleutering van deze plenaire zitting. Ik vind dit ongelooflijk.

Ik ga geen beroep doen op het Reglement om te stellen dat de voorzitter, niet als voorzitter maar als democratisch verkozen parlamentslid van een bepaalde fractie, zijn mening mag uiten. Mijnheer Taylor, ik ben ook voorstander van een zekere deontologie. Maar ik lees ook de persberichten van

Geysels

onder andere de heer De Roo. Maar dan ontmoet ik de fractievoorzitters tijdens de eerstvolgende vergadering van het Uitgebreid Bureau en dan heerst er grote stilte. Dan zegt niemand iets, en worden er handjes geschud.

Vervolgens is er de plenaire vergadering over het MAP. Daar is een van de belangrijkste stellingen dat de voorzitter er zich voor moet hoeden hier nog iets over te zeggen wil hij niet uit zijn rol vallen. Wie valt er hier uit zijn rol? Wij niet: we interpellieren over het MAP. En als ik problemen heb met de voorzitter of met zijn uitspraken, dan zeg ik hem dat op de man af. Ik zeg dat niet alleen via de pers, om vervolgens te zwijgen tijdens de bijeenkomst van het Uitgebreid Bureau.

Dat is een volwassen manier van democratie bedrijven, en niet deze waarbij men er nog een confrontatie tussen oppositie en meerderheid probeert van te maken. Dit debat op deze wijze voeren is een opperste vorm van verkleutering van het Vlaams Parlement. (*Applaus bij AGALEV en de SP*)

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : We zijn er allemaal voorstander van dat de voorzitters van de diverse parlementen een bepaald gewicht hebben, en een bepaalde uitstraling tegenover de buitenwereld. Als we in de toekomst gaan beletten dat die mensen een eigen politiek standpunt innemen en dat openbaar maken, dan zullen we nog slechts tweede- of derderangsfiguren krijgen als parlementsvoorzitter. Denk daar eens goed over na.

De voorzitter : Collega's, sommigen slaan er volgens mij best even de literatuur op na, om te kijken wat vroegere voorzitters over sociale zekerheid of volmachten hebben verklaard, zelfs in het parlement zelf.

Ik wijs u op artikel 16, paragraaf 3 van het Reglement: van zodra de voorzitter de voorzittersstoel verlaat en zijn gewone zetel inneemt, kan hij hier zeggen wat hij wil. Toen ik tijdens de SP-nieuwjaarsreceptie het woord nam, heeft volgens mij niemand gedacht dat ik daar sprak namens het hele parlement. Ik heb althans niet die indruk. Als ik tijdens een SP-congres het woord neem, heb ik niet de indruk te spreken in mijn hoedanigheid van voorzitter. Als ik me verkiesbaar stel voor het bureau van mijn partij, dan denk ik niet dat ik me kandidaat stel als parlementsvoorzitter.

Ik vraag me af of men dat in andere vergaderingen ook niet zo doet. Ik stel trouwens vast dat ik tijdens studiedagen en congressen reeds verscheidene malen een uiteenzetting heb gegeven over andere onderwerpen, maar op deze uiteenzettingen is nooit enige reactie gekomen. Ik heb nochtans verklaringen afgelegd over de Vlaamse universiteiten op fietsafstand. Daarover heb ik niets gehoord.

Alle zinnen die de heer Denys heeft geciteerd zijn ook de enige die ik heb uitgesproken over het MAP. De zin waarin ik het heb over de vermindering van de varkensstapel werd daarenboven door een vraagteken gevolgd. Als men mij zelfs niet meer toelaat, wegens nog niet voorzichtig genoeg, om vraagtekens te plaatsen en twee zinnen uit te spreken, dan mag men deze functie wat mij betreft houden: ik hoef ze niet. Ik laat me namelijk door niemand politiek monddood maken. Ik wens ook als voorzitter van het Vlaams Parlement politiek mondig te blijven. Ik zal altijd duidelijk laten blijken of ik al dan niet optreed als voorzitter van het Vlaams Parlement. Iemand monddood maken is nog nooit verrijkend geweest voor de democratie. Dit alles heeft niks te maken met oude of nieuwe politieke cultuur. Het heeft alles te maken met politieke cultuur op zich. (*Applaus bij de SP*)

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is deze middag inderdaad een hallucinant debat geweest. Het lag absoluut niet in onze bedoeling om de rol van de voorzitter van dit parlement onder de loep te nemen. Het Vlaams Blok is het in het verleden inderdaad al verschillende keren oneens geweest met de voorzitter. Dat betekent echter niet dat we hier nu dieper op moeten ingaan.

Ook op een andere manier gaat het hier om een hallucinant debat. Collega's, ik kan me best voorstellen dat uw zoon of dochter met een slecht rapport naar huis komt. Dat betekent uiteraard niet dat u dan onmiddellijk moet vrezen dat uw kind zijn jaar zal moeten overdoen. Ik wil hiermee maar aangeven dat we hier vandaag samen zijn om te interpellieren en te debatteren over één facet van het MAP anno 1995, namelijk de deelresultaten ervan.

Onder meer de heer Denys en de heer Quintelier hebben reeds duidelijk aangegeven dat we in de loop van het voorjaar een algemene evaluatie zullen maken. Ik hoop uiteraard dat deze evaluatie op een serene en constructieve wijze zal verlopen. Het

Wymeersch

is voor de verschillende betrokken partijen – het Vlaams Parlement, de sector zelf, het leefmilieu en de volksgezondheid – zeer belangrijk dat dit via een overlegmodel kan gebeuren. Al deze betrokken partijen moeten in dat debat naar elkaar kunnen toegroeien.

Als uit het debat zou blijken dat een verscherping van de normen daadwerkelijk nodig is, zal het Vlaams Blok zich achter die conclusie scharen. Momenteel hebben we echter nog maar de beschikking over een deelrapport van de VMM. Zoals uit de commissievergadering van vorige week bleek, kunnen de gegevens van dit deelrapport nog niet helemaal in hun juiste context worden geplaatst. De mensen van de VMM gaven dit zelf grif toe.

Het Vlaams Blok zal dus constructief meewerken aan deze evaluatie. Toch willen we enkele aanbevelingen geven, samen met twee waarschuwingen. Ten eerste gaat het hier om de evaluatie van een milieudecreet. Ruim twee jaar geleden hebben we al gezegd dat het mestdecreet in feite geen milieudecreet is, maar een decreet dat duidelijk ingrijpt in een bepaalde economische sector. Daarom willen we ook vandaag deze waarschuwing meegeven. Ten eerste moet het een milieudecreet zijn en geen economisch decreet. Ten tweede willen we enkele aanbevelingen meegeven. We pleiten voor een betere, meer rechtvaardige omschrijving van familiale bedrijven, gezinsveeteeltbedrijven en niet-gezinsveeteeltbedrijven. Deze opmerking geldt ook voor de definiëring van integratoren, prijsgarantiecontracten, enzovoort.

Ten slotte hebben we enkele bedenkingen bij de aanbeveling van sommigen in verband met de uiteindelijke inkrimping van de varkensstapel. Ten eerste, het is vooral een economische ingreep. Ten tweede, wie zal dat betalen? Wie zal de sociale begeleiding op zich nemen? Veel varkenshouders hebben de laatste jaren de nodige investeringen gedaan. Wanneer zullen de middelen voor deze begeleiding ter beschikking zijn?

Het is trouwens een gevaarlijk denkkader. Sommige parlementsleden redeneren als volgt: er wordt te veel mest geproduceerd; dat is niet goed voor de volksgezondheid; dus gaan we een deel van de vervuilers letterlijk afslachten. Het is gevaarlijk om deze redenering door te trekken naar andere sectoren of deelfacetten.

Ten slotte nog een laatste opmerking over de mestverwerking. Het pleit voor de consequente houding van de heer Denys dat hij daar nog steeds bij zweert. De mensen van Danis beweerden tijdens de hoorzitting in voorbereiding op het MAP 1995 dat men daarmee binnen het jaar een capaciteit van 210.000 ton op jaarbasis zou halen. Vandaag stellen we vast dat dit zeker niet het geval is, om het met een understatement te zeggen.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer Wymeersch, u moet altijd de waarheid vertellen. De vertraging van een van deze projecten was te wijten aan de moeilijkheden om aan een vergunning te raken. Dit heeft een hele tijd in beslag genomen. Ik geef toe dat het ook een tijdje heeft geduurd eer alle technieken op punt stonden.

Het zeer moeizaam verkrijgen van de vergunningen was de hoofdreden voor het niet-operationeel zijn. Zelfs Aquafin moet veel moeite doen om een vergunning te krijgen voor een zuiveringsstation, ook al bestaat daar geen enkele maatschappelijke discussie over. Water moet immers worden gezuiverd. Het wordt dus zeer moeilijk om een vergunning te krijgen voor de sanering van wat eerst vervuild was. Danis is om die reden trager op gang gekomen.

Onze commissie gaat niet veel op stap. Dat is een goede gewoonte. In afwachting van de conclusies van de stuurgroep zouden we ons technisch kunnen bijscholen, zodat we weten waarover we praten.

De heer Frans Wymeersch : Ik dank de voorzitter van de commissie voor Leefmilieu, maar ik had graag ook enige toelichting gekregen van de minister van Leefmilieu.

We zijn bereid om onze medewerking en eventueel onze goedkeuring te verlenen aan een aangepast mestactieplan. Ik wil nog een laatste aanbeveling doen, mijnheer de minister. Ik sluit me aan bij de suggestie van de heer Denys, die ook wij twee jaar geleden reeds hebben gedaan. We moeten afstappen van productieheffingen en overschakelen op overschotheffingen. We gaan uit van het standpunt dat de vervuiler betaalt, een principe waaraan we zullen blijven vasthouden. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het Mestactieplan heeft voor dit parlement blijkbaar nog niets van

Kelchtermans

zijn aantrekkingskracht verloren. Ik vermoed dat dit nog een tijd zo zal blijven. Ik hoop desondanks in deze discussie belangrijke verschillen te vinden met de wijze waarop we in het verleden over dit thema discussies hebben gevoerd.

Sommige sprekers hebben terecht aangehaald dat we met deze interpellaties voor een deel anticiperen op de grondige evaluatie die bezig is. Het is ook juist dat we vooral lessen moeten trekken uit het verleden. We hebben in deze aangelegenheid allemaal ons verleden, ikzelf niet in het minst. Ik heb in de periode 1990-1991 het mestdecreet als eerste in het Vlaams Parlement geïntroduceerd. Men heeft het aanvaard, maar achteraf is men teruggeschrokken voor de actie die daarvoor noodzakelijk was.

Mijn voorganger had een ontwerp-Mestactieplan aan de Vlaamse regering voorgesteld. Dit MAP werd goedgekeurd door de Vlaamse regering, ook door mij. Dat is een belangrijk politiek feit. Daar bestond toen echter geen politieke meerderheid voor. Daarom hebben we bij het begin van de nieuwe legislatuur een aangepast Mestactieplan voorgesteld.

Het huidige Mestactieplan dat werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement, verschilt slechts in weinig van het ontwerp-Mestactieplan dat werd goedgekeurd door de Vlaamse regering. De verschillen zitten vooral in de manier waarop we optreden in een aantal gevoelige zones en in de tijd die de sector heeft gekregen om zich aan te passen. De normen, en in het bijzonder de indicatieve eindnormen, werden behouden zoals ze toen in het ontwerp-Mestactieplan van de Vlaamse regering werden goedgekeurd.

Velen vergeten dat in het huidige Mestactieplan is ingeschreven dat de normen vanaf 1998-1999 jaarlijks verscherpen met zes kilogram, zowel voor stikstof als voor fosfor, om zo tot de eindnorm te komen. Dit is misschien een uiting van scepticisme tegenover de slaagkansen van de evaluatie. Men vergeet ook dat vanaf de toepassing van deze indicatieve eindnorm een overschot nog slechts mag worden weggewerkt via verwerking of export. Wat we vandaag zeggen is dus niet zo nieuw. Men heeft deze ideeën reeds eerder aangehaald als enige mogelijkheid.

We hebben in de commissie Leefmilieu al belangrijk werk achter de rug. Ik moet de evaluatie vandaag niet overdoen. Het zinvolle van het debat van

vandaag – ook voor mij – was dat iedereen opnieuw stellingen heeft ingenomen en dat ieder vogeltje zijn bek andermaal heeft verraden zodat we min of meer weten in welke richtingen zoal wordt gedacht. Dat is een belangrijk voordeel.

Ook op politiek vlak is de discussie gevoerd. Het is belangrijk dat er naar een consensus wordt gestreefd. De heer Denys zal zich herinneren dat het vorige keer niet veel heeft gescheeld of er was een consensus over het grootste gedeelte van het Mestactieplan. In enkele onderdelen konden we elkaar niet vinden. Ik vind het bijzonder sympathiek dat de heer Sauwens de vele stemmen uit zijn fractie hier spontaan aanbiedt als dat iets kan bijdragen tot de consensus of indien de consensus andere oplossingen mogelijk zou maken. Dat zou mogelijk één van de 21 ideeën kunnen zijn die men goed kan gebruiken bij de oplossing van de problemen in dit MAP.

Welnu, ik kom niet terug op de technische evaluatie, maar er is heel wat gebeurd, zowel op het niveau van omzendbrieven, omgezet in besluiten en in enkele decretale wijzigingen. Die waren noodzakelijk ingevolge een arrest van het Arbitragehof.

We komen nu tot de eigenlijke discussie en tot de evaluatie na lange termijn. Wie zegt dat we met dit MAP niet meer tot een overgangsregeling moeten komen, heeft gelijk. Het is echter niet uitgesloten dat er in een beperkte mate, wanneer we de paalstenen uitzetten, toch nog een beperkte overgangsperiode nodig zal zijn. Eenmaal we daar zijn terechtgekomen – zoals het MAP het nu bepaalt voor oktober 2002 – zitten we op een definitief spoor. De evaluatie hier is bedoeld om datgene wat tussentijds is vastgesteld, bij te sturen indien dat nodig is.

In een evaluatie is alles bespreekbaar. Zo interpreteer ik het, en ik denk met mij iedereen in het parlement. Er mogen dus geen dogma's zijn, en dat geldt voor alle betrokken kampen. Ik denk dat, wat dit betreft, er veel veranderd is in vergelijking met enkele jaren geleden. Wanneer men vaststellingen doet, moeten deze ook ondubbelzinnig en wetenschappelijk zijn. Daarover zal de discussie bij momenten hard zijn, daar twijfel ik niet aan, maar dat is het uitgangspunt van de evaluatie.

Ik denk dat de vraag of Vlaanderen in zijn totaliteit een kwetsbaar gebied zou zijn, vandaag niets terzake doet. Maar het is niet uitgesloten dat we tot die vaststelling moeten komen, wanneer dit wetenschappelijk zou blijken. Ik heb ook niet de indruk

Kelchtermans

dat de landbouworganisaties vandaag een andere taal spreken. Ik heb in hun vakbladen gelezen dat als dat wordt aangetoond, ze dit zullen aanvaarden. Dat staat ook in hun correspondentie.

Ik merk trouwens op over Nederland – wat we vaak als voorbeeld stellen – dat in het verslag van de commissie over de toepassing van de nitraatrichtlijn, men Nederland weliswaar als volledig kwetsbaar gebied heeft aangeduid. In tegenstelling tot Vlaanderen, heeft men in Nederland evenwel geen actieprogramma opgesteld. Nederland heeft geen onderscheid gemaakt tussen de diverse gebieden waar men met 210 of 170 kilogram stikstof kan bemesten. Wij hebben de kwetsbare zones nu reeds aangeduid met daarbij horende zeer strikte bemestingsnormen. Sommigen zeggen zelfs nog te weinig streng, maar dat zal dan blijken uit de evaluatie.

Over de vragen van Europa ben ik gematigd optimistisch. Ik denk dat we juiste antwoorden kunnen geven op de gestelde vragen. De beoordeling die daaruit moet volgen, schat ik positief in.

Ik kom terug op het werk dat reeds bezig is. Er zijn meerdere problemen, zoals onder meer de uitscheidingsnorm. Mevrouw Dua wijst er geregeld op. Er zit een groot verschil tussen het referentiejaar 1992 en wat we vandaag vaststellen op het terrein. De eerste rapporten hierover zullen ter beschikking worden gesteld wanneer de deelrapporten helemaal rond zijn. Naargelang de diverse diersoorten, en zelfs bij eenzelfde diersoort – en dit verbaasde me – stelt men grote variaties vast. De wetenschappers voeren deze discussie. De evaluatie gaat over uitscheidingsnormen, over de bemestingsnormen, over de milieu-effecten van het Mestactieplan en over de sociaal-economische impact die dit plan op de sector zal hebben.

Ik denk dat we er goed aan doen, zoals trouwens hier uitdrukkelijk door enkele leden aangevoerd, als uitgangspunt te nemen dat dit inderdaad een milieudecreet moet zijn. Het uitgangspunt moet zijn een aantal gevolgen, die de landbouw op het milieu teweegbrengt, terug te dringen. Daarbij mogen we zo weinig mogelijk – en bij voorkeur helemaal niet – ingrijpen in de bedrijfsvoering van de landbouwers. Dat ingrijpen is trouwens de grote kritiek die op het huidige MAP wordt geleverd.

Hoewel ik weet dat dit bij aanvang van een werk steeds de intentie is waaraan het eindresultaat niet altijd beantwoordt omdat men onderweg nog duizend-en-één dingen wil regelen, wil ik met dit

MAP ook streven naar een grote vereenvoudiging. Laten we komaf maken met die honderden dingen en eerst alleen het essentiële regelen door te streven naar een grote vereenvoudiging. De grote klacht die de landbouwer immers uit, is dat men hem degradeert tot een bureaucraat in de pejorative betekenis van het woord. Hij kan zich nog veel te weinig bedrijfsleider voelen die op het terrein zelf zijn werk zou moeten doen.

Er zijn een aantal vragen gesteld aangaande de toepassing van de nitraatrichtlijn. Ik zou daar heel gedetailleerd op kunnen antwoorden, maar stel voor dit nu niet te doen en hiervoor naar de commissie te verwijzen. Samenvattend kan ik met betrekking tot de nitraatrichtlijn zeggen dat we daaromtrent niet veroordeeld zijn en dat we precies kunnen aangeven hoe we deze richtlijn ook hebben toegepast.

De beoordeling die ik na twee jaar formuleer – en dit was volgens mij ook de vaststelling in de technische evaluatie door de commissie – is dat het MAP en de mestbank goed werken en goed gewerkt hebben. Ik geef toe dat het Mestactieplan vooral een spreidingsplan was. Ik heb nooit iets anders beweerd. De ambitie was om het overschot naar tekortgebieden te brengen en dat is één van de redenen waarom volgens het partieel rapport van de VMM sommige gebieden nu ook met dit probleem te maken krijgen.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer de minister, ik hoor het u graag zeggen en ben het natuurlijk met u eens als u zegt dat het de bedoeling was om te spreiden van overschot- naar tekortgebieden. We moeten hoe dan ook vaststellen dat een aantal van die tekortgebieden veel verder zijn gegaan dan 'genoeggebieden' te worden en nu ook blijkbaar met overschotten worden geconfronteerd. Dat was toch niet de bedoeling, zelfs niet van het spreidingsprincipe van het MAP.

Ik vraag dus duidelijk of het uw intentie is daar een einde aan te maken. Voor ons is het heel duidelijk dat geen enkele gemeente nog boven die grens mag komen en dat geen enkele gemeente nog een bijkomende bemestingsdruk mag krijgen. Tekortgebieden in akkerbouw zijn een heel andere zaak dan het creëren van overschotten, ook op andere plaatsen. Ik wil dus heel duidelijk uw bedoelingen terzake vernemen.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik zou mij daar willen bij aansluiten door te verwijzen naar het debat van 1995 waarin men het ook had over de techniek die men toepast in Baden-Württemberg. Die verwijzing is helaas pas helemaal op het einde van dat debat gebeurd. Bij die techniek ging men uit van de draagkracht van de bodem die het al dan niet bemesten toeliet. Men ging dus over naar een positief systeem in plaats van naar een negatief systeem. Ik hoor u nog zeggen – en ik denk terecht – dat het toenmalige wantrouwen tussen de partners van die aard was dat een dergelijk positief systeem in Vlaanderen niet kon worden ingevoerd.

Ik vraag me af of het systeem van Baden-Württemberg, waarover ik de uiteenzetting heb gehoord tijdens een hoorzitting, niet kan worden aangewend. In dit systeem wordt uitgegaan van de positieve draagkracht van de bodem en van zowel vereenvoudiging, als van meer verantwoordelijkheid voor alle betrokkenen.

U verklaarde daarnet dat de landbouwer opnieuw landbouwer moet worden. Hij heeft er geen enkel belang bij zijn bodem kapot te maken door overbemesting, want daardoor zou hij minder gewassen kunnen telen.

Ik vraag me af of we deze denkrichting niet zouden kunnen toevoegen aan de onderzoeksopdracht van de stuurgroep, zodat we het in het einddebat over de evaluatie niet opnieuw moeten hebben over iets dat niet werd onderzocht.

Mijnheer de minister, ik heb nog een tweede vraag. Ik heb u horen verklaren dat het MAP zal worden beschouwd als een milieudecreet. Dit is voor 100 percent juist : het MAP moet een milieudecreet zijn met milieunormen. Indien we hiervan uitgaan dan moeten we ook besluiten dat de lijst die bekend zal worden gemaakt in juni 1998, geen determinerende rol mag spelen voor het MAP, maar dat deze wel aanleiding zou kunnen geven tot eventuele maatregelen door de minister van Economie en Landbouw. Indien we de milieunormen scherp stellen, dan moeten we de sociaal-economische voorstellen relativeren.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik bevestig ten dele dat dit de bedoeling moet zijn van de sociaal-economische studie.

Mijnheer Tobback, de ervaring die de Mestbank gedurende de voorbije twee jaar heeft opgedaan, maar vooral de inventarisatie van de Vlaamse bodems, en van de draagkracht en belasting ervan, die in dezelfde periode werd uitgevoerd zijn erg

belangrijke en nieuwe gegevens voor de discussie. Hierdoor zullen we in staat zijn om meer met maatwerk te werken dan tot nu toe. Ook de evaluatie zal vooral hierop gebaseerd zijn.

Ik blijf zeggen dat het feit dat we nu over gegevens beschikken die er twee jaar geleden niet waren, het grote verschil vormt. Daarenboven zien we dikwijls het belangrijkste over het hoofd : de landbouwsector heeft de regelgeving als dusdanig aanvaard. Een groot gedeelte van hun weerstand werd vroeger net gevormd door hun verzet tegen de regelgeving. Men kan niet genoeg benadrukken welke belangrijke psychologische drempel hierdoor werd overschreden. De verantwoording voor een mestactieplan moet in geen enkel publiek debat meer worden gegeven. Nu kan de discussie worden gevoerd over de regelgeving, de opportuniteiten en de relevantie van een aantal maatregelen. Ik denk dat we ook met de landbouwer de discussie in heel andere omstandigheden kunnen voeren.

Het decreet op het natuurbehoud is een van de vele decreten waarin vooral één sector aan de orde komt. Toch is gebleken dat structureel overleg tussen natuur en landbouw, en tussen natuur, bos en landbouw zeer goede gevolgen had. Zo een overleg tussen diverse betrokkenen moet meer worden georganiseerd. Ik stel vast dat zelfs in de discussie over de resultaten van de VMM, de partners van een structureel samenwerkingsverband tussen natuur en landbouw zich niet hebben laten verleiden tot een publieke discussie. Ze hebben elkaar direct gevonden en hebben een rationele analyse van de gegevens gemaakt. Dit bewijst dat een andere werking mogelijk is.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik heb nog een kleine suggestie. Ik ben het er volstrekt mee eens dat er overleg tussen de diverse betrokkenen moet zijn. Ik zou echter ook het pleidooi van de heer Van Mechelen willen steunen. Laten we ook in het parlement het debat grondig en in alle openheid voeren. Laten we vermijden dat we zoals bij het vorige MAP helemaal op het einde van de rit worden geconfronteerd met resultaten waar geen enkele beweging meer in te krijgen is. Dit is een pleidooi om het parlement ten volle te betrekken in de discussie over een aanpassing van het MAP. Dit zou een zeer goede manier van werken zijn. De voorzitter van de commissie voor Leefmilieu levert hiervoor reeds inspanningen, maar het vereist ook inspanningen van de regering. We moeten kunnen beschikken over de nodige

Dua

documenten en tijdig alle informatie krijgen zodat we dit debat kunnen voeren.

Minister Theo Kelchtermans : Ik heb dat niet tegengesproken in de commissie. Op het ogenblik dat alles klaar is, dat het rapport volledig is en we het advies van de stuurgroep hebben, moeten de debatten afzonderlijk worden gevoerd. Dan kan men aanduiden waar er moet worden bijgestuurd. Ik ben het dus eens met de suggestie van mevrouw Dua.

Het beleid zal in de eerste plaats een nutriëntenbeleid moeten zijn. Alle producenten moeten erbij worden betrokken : het geheel van de waterzuivering, de composteringsinstallaties, de voedingssector, de industriële sector en de huisgezinnen. Al deze sectoren brengen rechtstreeks of onrechtstreeks nutriënten op de bodem. De bodem heeft een beperkte recyclagecapaciteit, die niet overal gelijk is in Vlaanderen. Sommige gebieden kunnen zelfs niets verdragen. Dus moeten we een oplossing vinden voor de nutriëntenproductie in de verschillende sectoren, waarvoor de bodem geen oplossing kan zijn. Dat moet gebeuren uit het oogpunt van de volksgezondheid, ecologisch internationale verdragen, enzovoort.

We stellen voor om eerst aan de bron te beperken wat mogelijk is. Dat is de preventieve aanpak en daar moet achteraf geen oplossing meer worden gevonden. Daartoe hebben we de stimulansen al gegeven met het Mestactieplan. Het moet echter nog sterker gebeuren. Fosfaatproductie in de voeders is daarin een belangrijk element. Ook het vergunningenbeleid kan daar een zeer belangrijke rol in spelen.

Ten tweede is er de mestverwerking. Het VITO heeft een studie uitgevoerd over de best beschikbare technologie. Die studie is merkwaardig en interessant. De vraag is of dat moet worden gekoppeld aan wat er al op het terrein gebeurt, ook in het buitenland. Ik zal die studie aan de commissie overhandigen zodat ze er gebruik van kan maken.

Ten derde is er de productievermindering. Ik verwijs hierbij naar wat ik heb gelezen in de vakbladen van de landbouworganisaties. Daarin wordt gezegd dat, als beperking aan de bron en verwerking geen oplossing bieden, het aantal dieren moet worden verminderd. Al deze elementen kunnen niet worden uitgesloten bij de evaluatie.

In het huidige mestdecreet staan begrippen en definities die niet relevant zijn voor het resultaat. Dat moeten we onder ogen durven zien. Ik stel bijvoorbeeld nu vast dat 50 percent van de bedrijven gezinsbedrijven zijn en 50 percent niet. De grote hoop van de niet-gezinsbedrijven vraagt zelfs spontaan om dat niet te zijn. Een aantal andere zijn louter akkerbedrijven en het element 'gezinsbedrijven' heeft daar niets mee te maken. Bij een gezinsbedrijf maken we ook nog een onderscheid tussen grondgebonden en niet-grondgebonden. Dat is allemaal niet relevant voor een milieudecreet. Op het terrein komt men tot absurde situaties, ook bij de industriële bedrijven. Zo mogen ze een belangrijk gedeelte van hun eigen landbouwgronden niet bemesten en moeten ze dat honderd kilometer verder gaan doen. Iemand die daar woont, moet dan weer naar het industriële bedrijf komen om de gronden te bemesten. Dat zijn absurde toestanden. We moeten dat durven erkennen en er oplossingen voor zoeken.

Ten slotte geloof ik in de reële kansen van deze evaluatie, op voorwaarde dat we dit correct, serieus en rationeel aanpakken. Ik durf rustig zeggen dat we niets maar dan ook niets van beschikbare gegevens zullen achterhouden. De discussie moet zo open mogelijk verlopen. Als we tot een consensus komen, zouden we bovendien de heer Sauwens een plezier doen. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, voor mij was dit – ondanks de wrevel hier en daar – een politiek zinvol debat. Er is vooruitgang geboekt. Iedereen gaat er nu vanuit dat het MAP een milieudecreet is, terwijl ik op een bepaald moment de enige was die dat beklemtoonde. Even cruciaal is dat men erkent dat het spreidingsplan niet voor alle gemeenten even goed is. Diverse fracties en ook de minister laten de mogelijkheid open om te onderzoeken of een inkrimping van de veestapel op termijn niet noodzakelijk zal worden.

Ik was aanvankelijk van plan een motie in te dienen. Ik zal dat niet doen, mijnheer de minister. Ik zal niet zeggen dat uw antwoord mij bevredigd heeft, dat zou een beetje te ver gaan. (*Gelach*).

Ik voel in elk geval een grote bereidheid tot een open debat.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal wel een motie indienen die pleit voor een verscherping van de controle en voor een inkrimping van de veestapel. Het verheugt me eveneens dat dit onderwerp voor het eerst zo bespreekbaar blijkt.

Ik heb nog een concrete vraag aan de minister. Wat is de timing van de evaluatie ?

Minister Theo Kelchtermans : Eind april zullen alle evaluatiedeelrapporten klaar zijn. De stuurgroep zal dan zijn advies binnenbrengen. Ik zal mijn ontwerpen overmaken aan de Vlaamse regering. Daarna begint de formele bespreking in de commissie voor Leefmilieu. We zouden het geheel willen afronden voor het zomerreces. Ik weet dat dit een bijzonder scherpe timing is.

De deelrapporten zullen waarschijnlijk eerder ter beschikking zijn en kunnen al vroeger worden doorgestuurd naar de commissieleden. Daarmee winnen we tijd in de globale bespreking.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Sauwens, Lauwers, Van Vaerenbergh en mevrouw Maes werd tot besluit van deze interpellaties een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Door de heren Denys en Van Mechelen en door de heren De Roo, Quintelier en Bossuyt werden tot besluit van deze interpellaties met redenen omklede moties ingediend.

Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Karel De Gucht tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de toekenning en het beheer van de scheepskredieten door het Vlaams Gewest

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de interpellatie van de heer De Gucht tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de toekenning en het

beheer van de scheepskredieten door het Vlaams Gewest.

De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, sinds eind 1996 heb ik een aantal interpellaties gehouden over de toekenning van de scheepskredieten, het dossier van de Europese subsidies aan Boelwerf, de schepen Navigator, Discovery, Petrell en Pelican en over ABC-Containerline. Ik zou dit ook kunnen doen over de Yatzi, namelijk plannen voor de bouw van een geavanceerd boorplatform, of over de twee opeenvolgende faillissementen van de Boelwerf.

Men kan telkens vaststellen dat bij het toekennen van de scheepskredieten de protagonisten – de Vlaamse regering, de Vlaamse regeringscommissaris, de administratie, Gimvindus en de NMKN – op één lijn staan. Het blijft me intrigeren waarom die allemaal samenspannen. Begin vorige week hebben we daarop een gedeeltelijk antwoord gekregen. We konden toen vaststellen dat de bevoegde directeur van de NMKN, mijnheer Van den Stockt, niet helemaal zuiver op de graat is.

Over hem zal mijn interpellatie echter niet gaan. Politiek gezien interesseert hij me niet. Toch wens ik te zeggen dat, onafgezien van zijn vermeende misdaad, het er mij om draait dat de heer Van den Stockt, die voor de NMKN en dus onrechtstreeks voor het Vlaams Gewest de scheepskredieten beheert, van ABC-Containerline 12,5 miljoen frank krijgt op het moment dat ABC-Containerline 500 miljoen frank achterstaat met de betaling van zijn leningen. Het volledig verschuldigde bedrag bedraagt ongeveer 4 miljard frank.

Het kan toch niet dat een directeur van een bank, die openbare gelden beheert, zich laat betalen met geld dat normaal gezien naar zijn bank moet gaan om de achterstallige leningen af te lossen. De juiste juridische omschrijving, het feit of het al dan niet om een alleenstaand geval gaat, de vraag of er medeplichtigen bij betrokken zijn, is een zaak van het gerecht. Het gaat daar immers over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid.

Wat voor dit parlement belangrijk is, is het feit dat er iemand zich met weinig koosjere zaakjes heeft beziggehouden en ervoor zorgt dat alles tussen de plooiën valt zodat de zaak jaren kan aanslepen. De politieke vraag is : hebben alle betrokkenen bij de overheid hun werk gedaan ? Heeft bijvoorbeeld

De Gucht

Gimvindus haar job gedaan ? Heeft ze de NMKN gecontroleerd ? Hebben de regeringscommissarissen bij de NMKN, Gimvindus en Boelwerf hun job gedaan ? Heeft de regering de juiste beslissingen genomen ? Zo ja, heeft ze er dan voor gezorgd dat die ook effectief werden uitgevoerd ? Hebben de bestuurders namens de overheid van de Boelwerf wel degelijk gedaan wat van hen mocht worden verlangd ?

Mijnheer de voorzitter, ik kan onmogelijk alle geschiedenissen die ermee verband houden ontrafelen. U zou me dit trouwens beletten omdat ik de mij toegestane tijd zou overschrijden. Toch wens ik een aantal voorbeelden aan te halen om de collega's een beeld te geven van wat er gebeurt. De drie voorbeelden handelen over de groep Rosenfeld, ABC-Containerline, het probleem in verband met de rentesubsidies voor de verkoop van de schepen Petrell en Pelican, en recent de verhuur van de Discovery aan Stollt Comex. Het verhaal van de groep-Rosenfeld, ABC-Containerline en de tientallen vennootschappen die daarbij zijn betrokken, laat ik aanvangen op 30 november 1989. Op die dag heeft Rosenfeld drie schepen – de Martha I, de Jaffa en de Ruth – verkocht. De heer Van den Stockt verwijst daarnaar. Hij zegt dat hij voor die transactie 12,5 miljoen frank heeft gekregen. Hij spreekt dan over de operatie Ghent Bulk Carriers.

Enkele maanden later, op 1 augustus 1990, koopt Rosenfeld, alweer volgens een zeer ingewikkelde constructie, de resterende 50 percent van het schip Martha II. Daarbij worden aandelen uitgewisseld, en sale-and-lease backoperaties opgezet. Tussen beide operaties in steekt de heer Van den Stockt dus 12,5 miljoen frank op zak.

Waarom vermeld ik eerst die feiten ? Omdat de aankoop van het schip Martha II de doodsteek vormt voor de groep-Rosenfeld. Want de groep moet die aankoop financieren. Hij krijgt daartoe een lening van de Norske Bank. Ook met de NMKN was voor het verkrijgen van een lening onderhandeld. Om die lening te verkrijgen, verpandt de groep de inkomsten uit het gebruik van zijn schepen. Het gaat om de inkomsten die voortvloeien uit het contract met DuPont de Nemours. Daarbij zijn ook schepen betrokken waarvoor de NMKN leningen had toegestaan.

Dat laatste is belangrijk. Want daar stelt men vast dat de inkomensstroom die naar de NMKN vloeide, praktisch volledig is drooggelegd. Op dat ogenblik slagen de Norske Bank en de groep-Rosenfeld

erin om de inkomsten van het bedrijf bij de Norske Bank onder te brengen, ten nadele van de NMKN. De eerste vraag die dit oproept, luidt als volgt : hoe komt het dat de NMKN zelf die inkomsten niet had verpand ? Dat zou toch een standaardprocedure zijn geweest ?

Het is logisch dat de NMKN zou hebben geëist dat ze zekerheid verkreeg dat ze de inkomsten verwierf uit de schepen waarvoor ze geld had vrijgemaakt. We stellen vast dat de NMKN daarvoor nooit het nodige heeft gedaan. In 1995 doet ze dat dan plotseling wel. Maar dan is ze natuurlijk al vijf jaar te laat. En men kan zich afvragen of ze niet al lang op de hoogte was.

De achterstand loopt op. Eind 1991 is voor de Vlaamse regering de maat vol. De toenmalige minister van Economie, de huidige voorzitter van het parlement, schrijft de NMKN een brief. Daarin wordt de NMKN vriendelijk verzocht om Rosenfeld te laten weten dat het moet gedaan zijn. Achterstallen in interest en kapitaal moeten worden aangezuiverd. Er moet meer geld in het bedrijf worden gestopt. De schepen die niet echt nodig zijn, moeten worden verkocht. Dat moet toestaan om de kapitaalsbasis te verbreden. De inkomsten uit de charterovereenkomsten moeten worden verpand. Verder moet er een ernstige financiële controle gebeuren. De minister voegt eraan toe dat de NMKN de kredieten moet opzeggen, als dat alles niet gebeurt.

Die brief wordt op 20 december 1991 overgemaakt. Alles sleept dan nog wat aan. Ondertussen wordt er een nieuwe minister van Economie aangesteld. Minister-president Van den Brande verstuurt nog een aangetekende brief naar ABC-Containerline. Uiteindelijk worden op 25 augustus 1992 de kredieten opgezegd. Op dat ogenblik begint er zich een onvoorstelbare vaudeville af te spelen.

De heer Rosenfeld voelde blijkbaar de storm aankomen. Op 19 augustus 1992 toert hij een bod uit zijn mouw. Het ging om een bod van Blonder International. De heer Blonder zou bereid zijn om voor een bedrag van 66,5 miljoen dollar zijn schepen te kopen. Wellicht gaat het om een toeval : het ene gebeurt op 19 augustus, het andere op 25 augustus. In de commissie voor Economische Aangelegenheden heb ik verschillende keren aan de heer Malevé van Gimvindus gevraagd wie die Blonder wel is. Ik heb hem gevraagd of hij hem ooit had ontmoet, of ooit een ander contact met hem had gehad. De heer Malevé heeft me geantwoord dat hij de heer Blonder nooit heeft ontmoet.

De Gucht

En hij heeft eraan toegevoegd dat dit niet zijn probleem was, maar dat van de NMKN.

Ik heb me wel afgevraagd wie Blonder was. Ik heb ontdekt dat de firma Blonder International werd opgericht op 18 maart 1992, zo'n 3 à 4 maanden vooraleer ze een bod van 66,5 miljoen dollar doet op de schepen van ABC-Containerline. Er is echter meer dan één firma Blonder. Op 7 juli 1994 wordt de naam van High Seas Shipping Company Limited, een filiaal van de groep Rosenfeld, gevestigd op de Bermuda's, gewijzigd in Blonder International Company Limited. Dat is dus de tweede Blonder die opduikt. Rosenfeld maakt met andere woorden zijn eigen Blonders. In 1995 wordt de klucht ten top gedreven als hij zegt dat de firma Blonder Incorporated, omwille van alle moeilijkheden, niet meer is geïnteresseerd en zich terugtrekt uit de deal. Hij zal nu proberen een deal te sluiten met een Chinese rederij.

Nog steeds met betrekking tot de Blonder-firma's en de financiering van de deal, schrijft de NMKN in januari 1995 aan Rosenfeld dat ze 10 miljoen dollar zal investeren indien hij ooit het nodige geld vindt. Blonder International, die destijds naar voren werd geschoven als koper, blijkt nu ook niet meer te bestaan. Deze firma is van de aardbol verdwenen.

We kunnen ons daarbij een aantal belangrijke vragen stellen. Hebben de NMKN, Gimvindus en de Vlaamse regering zich, op het ogenblik dat het bod van 66,5 miljoen dollar werd gedaan, ooit afgevraagd of Blonder dat geld wel had? Als men over een dergelijke deal begint te onderhandelen, dan vraagt men de biedende partij op zijn minst een bankwaarborg. Ik heb dan ook sterke vermoedens dat dit stuk nooit op tafel is gekomen.

Wat zich dan afspeelt, is een onvoorstelbare vaudeville. Van augustus 1992 tot in 1996 onderhandelt men om het bod van 66,5 miljoen dollar in de praktijk om te zetten. Op het ogenblik dat het bod wordt gedaan en men een protocol opmaakt over de uitvoering ervan, zegt de heer Rosenfeld dat het niet kan worden uitgevoerd omdat hij belastingen zal moeten betalen op de meerwaarde die daaruit voortvloeit.

Gedurende 3 à 4 jaar heeft men onderhandeld over hoe men voor de heer Rosenfeld een oplossing kon vinden opdat de deal toch kon doorgaan zonder dat hij daarvoor belastingen moest betalen. Ik zeg dit niet zomaar, er zijn tientallen verslagen van

werkgroepen. Men heeft immers een werkgroep opgericht met de NMKN, Gimvindus en de federale regering om een oplossing te bedenken.

Bovendien heeft de Vlaamse regering niets ondernomen om aan deze hele komedie een einde te maken. Uiteindelijk is de groep Rosenfeld op goede vrijdag 1996 failliet gegaan, niet omdat de NMKN of Gimvindus daarop hadden aangedrongen, maar wel omdat de kredietgever van de Martha II, namelijk de Norske Bank, vond dat het welletjes was. Het schip werd aan de ketting gelegd en de kredieten werden opgezegd. Toen is de heer Rosenfeld zelf naar de rechter gestapt en heeft hij de boeken neergelegd. Is dat een teken van onkunde, onachtzaamheid of is het een combinatie van onkunde, onachtzaamheid en bedrieglijke handelingen?

Het tweede punt betreft de rentetoeelagen voor de Petrell. De essentie is dat de NMKN op dat ogenblik al heel goed weet dat het schip wordt doorverkocht. De heer Lubbe-Bakker koopt een schip uit een faillissement. Hij beweert dat hij het schip helemaal gaat moderniseren. Hij verklaart ook nieuwe investeringen te willen doen en een kapitaalverhoging te zullen doorvoeren. In de realiteit wil hij het schip echter enkel verpatsen aan iemand anders, wat hij ook doet. Uit de briefwisseling blijkt dat de NMKN, wanneer ze al weet dat de heer Lubbe-Bakker het schip zal verpatsen, de Vlaamse regering vraagt om de rentesubsidie te blijven uitbetalen. Op de bestaande transactie was er dus een rentesubsidie. De verkoop van het schip gebeurt door middel van een cashbetaling en de overname van een lening, die liefst zo goedkoop mogelijk is.

Hoe komt het dat de NMKN dit aan de minister vraagt, terwijl ze nochtans weet dat het schip wordt doorverkocht en de rentesubsidie niet aan de voorwaarden beantwoordt? Ik vraag de minister-president, die natuurlijk niet aanwezig is, of hij door de NMKN in het ootje is genomen. Heeft de Vlaamse regering al stappen gezet om deze uitgekeerde rentesubsidie terug te vorderen? Of loopt die rentesubsidie nog altijd, in het voordeel van de nieuwe eigenaar, de Company Shipping Limited, met maatschappelijke zetel op het eiland Man? Het gaat hier om een echte wereldreis.

Men had dat schip nooit mogen verkopen aan de heer Lubbe-Bakker. In de verkoopvoorwaarden van de NMKN, die door de Vlaamse regering zijn goedgekeurd, staat immers uitdrukkelijk dat de heer Lubbe-Bakker 50 miljoen frank nieuw kapitaal moet inbrengen. Hij heeft echter nooit één frank nieuw kapitaal ingebracht. Integendeel, hij

De Gucht

heeft het schip een jaar later met 40 miljoen frank winst verkocht. Daarbovenop heeft hij van de Vlaamse regering een cadeautje van 5 miljoen frank gekregen.

Het derde punt is het meest recente : de verhuur van de Discovery aan Stolt Comex Seaway. De Discovery is het zusterschip van de Navigator, het laatste schip dat de Boelwerf heeft gebouwd. Er waren problemen met de verhuur van dat schip. Men zocht een nieuwe huurder. Ik heb minister Van Rompuy hierover vragen gesteld, waarop hij me heeft geantwoord.

Het bleek dat niet enkel Stolt Comex Seaway was geïnteresseerd in de verhuur, maar ook de Noorse firma Sondepjelshe (afgekort DSND). Ik heb de briefwisseling van die firma naast het antwoord van de minister en de andere stukken uit het dossier gelegd. Ik heb ook het antwoord van de minister laten becommentariëren door de Noren die geïnteresseerd waren. U kunt die briefwisseling gerust inkijken. Wat blijkt daaruit ?

Ten eerste hebben de NMKN en Gimvindus geprobeerd om de Noren op een afstand te houden en hen om de tuin te leiden. Dat is een louter commerciële zaak.

Ten tweede blijkt ook dat het aanbod van de Noren, zowel dat om het schip te kopen als dat om het schip te huren, veel beter was. Stolt Comex Seaway was bereid om gedurende vijf jaar 17.000 dollar huur per dag te betalen. De Noren waren bereid om dat twee jaar langer te doen, zeven jaar dus. In de praktijk betekent dat dat de verhuur 1,5 miljard frank in plaats van 1,1 miljard frank zou hebben opgebracht. Bovendien waren de Noren bereid de schepen voor minstens 47 miljoen dollar te kopen. In de briefwisseling is er eigenlijk sprake van ongeveer 50 miljoen dollar, maar er was een vast bod van 47 miljoen dollar, of 1,7 miljard frank. Als men dat bedrag vijf jaar uitzet tegen 5 percent, levert dat 2,2 miljard frank op. Dat is ongeveer het dubbele van wat de huur nu opbrengt.

Het antwoord van de minister zal wel zijn dat het niet mogelijk was om met de Noren een deal te sluiten. Mijnheer de minister, u vergist zich. In uw schriftelijk antwoord hebt u dat trouwens al toegegeven. Er zijn twee verschillende zaken. U kunt inderdaad de huur met de firma niet opzeggen. U beschikte echter wel over alle mogelijkheden om de kredieten op te zeggen. De firma achter de Discovery, Friary Ocean Surveyor, had ongeveer 120

miljoen frank achterstand op haar kredieten. Bovendien zijn er verslagen van bedrijfsrevisoren die benadrukken dat die hele vennootschap Discovery eigenlijk in een staat van virtueel faillissement verkeerde. U beschikte dus over alle mogelijkheden om dat krediet op te zeggen. Op dat ogenblik kon u dat schip opeisen en een einde stellen aan de verhuring aan de firma Subsea Surveyor.

Ik heb er de tekst van het bare boat charter, een naam die men in de scheepssector aan een model van verhuurcontract geeft, op nageslagen. Deze tekst is volgens mij zeer duidelijk op dat vlak : 'In the event of the owners being deprived of their ownership in the vessel by any compulsory acquisition of the vessel or requisition for title by any governmental or other competent authority, then, irrespective of the day during the charter period when compulsory acquisition may occur, charter shall be deemed terminated as of the date of such compulsory acquisition.'

Uit nauwgezette analyse blijkt trouwens dat het antwoord van de minister hetzelfde luidt. De minister verklaart dat men het krediet niet kon opzeggen en dat hij het eigenlijk niet durfde te ontbinden uit vrees om schade te lijden. Mijnheer de minister, u zou geen schade hebben geleden, u zou honderden miljoenen hebben gewonnen om de doodeenvoudige reden dat u een vast bod van de Noren in handen had, zowel wat de huur als wat de verkoop betreft.

Het is trouwens opmerkelijk dat de heer Van den Stockt, die interessante dingen begint te zeggen sinds zijn bedrog aan het licht is gekomen, verklaart dat de NMKN bereid was te verhuren aan de Noren. Volgens hem was Gimvindus daar niet toe bereid. Mijnheer de minister, ik zal het onmiddellijk hebben over de verantwoordelijkheid van de andere regeringsleden. Het klopt dat u betreffende ABC-Containerline slechts enkele maanden bevoegd was. Daar dit dossier al jaren aansleepte wil ik u terzake niet kapittelen, maar wat het dossier van de Discovery betreft was u een verwittigd man. Reeds twee jaar benadrukken wij in dit parlement dat er inzake de scheepskredieten heel wat aan de hand is. U was een verwittigd man en had dit van veel dichterbij moeten bekijken.

Mijnheer de voorzitter, dit zijn drie dossiers die ik eens opnieuw bekeken heb door de commotie rond de heer Van den Stockt. Maar als men naar de rest van de geschiedenis – die ik hier onmogelijk opnieuw kan uiteenzetten – en alle andere dossiers kijkt, dan stelt men vast dat men dit totaal gebrek aan beheer, deze gemaakte fouten, deze onacht-

De Gucht

zaamheden, deze totaal onbegrijpelijke situaties in feite in elk dossier aantreft. Er is het dossier van het gesjoemel met de Europese subsidies, waaraan we in de commissie voor Economische Aangelegenheden een aantal hoorzittingen hebben gewijd. In dit dossier komt zeer duidelijk tot uiting dat de Europese Commissie de Vlaamse regering verbiedt de steun aan de Boelwerf te geven. In plaats daarvan moet ze naar opleidingsbureaus gaan.

Ook wordt duidelijk gemaakt dat de subsidie slechts zal worden verleend voor niet-productieve arbeiders. Op 7 en 8 oktober 1993 schreef minister-president Van den Brande naar de Europese Commissie. In deze brief verzekerde hij Europees Commissaris Van Miert dat de steun niet naar de Boelwerf zou gaan, maar aan opleidingsbureaus zou worden uitgekeerd, waarbij de subsidie slechts zou worden verleend voor niet-productieve arbeiders.

Ik citeer de woorden van de heer Van Miert op de hoorzitting van 29 november : 'Mijn ambtenaren en ikzelf hadden het nare gevoel dat we daar extra voorzorgen moesten nemen.' En inderdaad, deze genomen voorzorg was niet overdreven. U weet wat er gebeurde : de Vlaamse regering en Gimvindus hebben, in samenspraak met de Boelwerf, een valse factuur van 196 miljoen frank tevoorschijn getoverd. Deze factuur werd opgemaakt door die sinistere figuur, de heer Boeckx, op naam van de firma Global Training. Om dat te bereiken heeft die vlug even het briefpapier van zijn firma vervalst : van de firma Global Trading maakte hij Global Training. Als dan achteraf een heleboel vragen worden gesteld in het Vlaams Parlement, komt de regering aanzetten met de 'schrijvelarij' van Arthur Andersen. Ik herhaal dat die uitleg van Arthur Andersen op geen enkele manier voldoet. Ook Europees Commissaris Van Miert heeft dat bevestigd. Bovendien kost dit de Vlaamse regering 2,5 miljoen frank.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : We hebben de conclusies van het rapport van Arthur Andersen opgestuurd naar de heer Van Miert. Hij heeft ons een brief teruggestuurd met de mededeling dat hij die conclusies heeft ontvangen. Op Europees niveau is deze zaak nu geklasseerd. Wat u de heer Van Miert hier in de mond legt, is dus absoluut onjuist.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, de heer Van Miert heeft in een aantal kranten ver-

klaard dat hij grote vraagtekens plaatst bij het soort van rapporten dat door bedrijfsrevisoren op verzoek wordt opgesteld. Hij heeft dat op de meest nadrukkelijke wijze verklaard. Ik raad u aan om het verslag van Arthur Andersen nog eens te lezen. U zult dan ook tot dat besluit moeten komen.

Ik ga verder in op de verantwoordelijkheid van minister-president Van den Brande. Ik heb het dan over de keuze van de bestuurders namens de overheid. In het dossier over de Boelwerf duikt op een gegeven ogenblik de heer Boeckx op. Deze is een respectabel man geworden omdat hij door de Vlaamse regering werd aangewezen in de KS.

Naast dit alles is er ook nog de verantwoordelijkheid van de regeringscommissarissen. U kunt toch moeilijk beweren dat de regering niet verantwoordelijk is voor haar eigen regeringscommissarissen ? U weet dat ik dat destijds een bepaalde periode heb nagekeken voor de regeringscommissarissen bij Gimvindus. Op de helft van de 22 vergaderingen waren de regeringscommissaris niet aanwezig. De afgevaardigde van Financiën bleef zelfs op 20 van de 22 vergaderingen afwezig.

Gimvindus is uiteraard een verhaal op zichzelf. Mijns inziens kan men moeilijk betwisten dat ze heeft meegewerkt bij het opstellen van valse facturen vanuit de Boelwerf. Vanuit de Boelwerf werd destijds de opdracht gegeven om de valse factuur van 196 miljoen frank op tafel te leggen. Gimvindus draagt een grote verantwoordelijkheid in het dossier van de Navigator, onder andere bij het evalueren van de toegestane kredieten voor de bouw van dit schip. Op het ogenblik dat de Boelwerf opnieuw werd opgestart, kwam immers vast te staan dat men al 1,4 miljard frank aan kredieten had uitbetaald, en dat er geen schip was. Er lag alleen een hoop staalplaten, waarvan de waarde op ongeveer 100 miljoen frank werd geschat. Gimvindus heeft een grote inbreng in twee dadingen met Friary Subsea Surveyor, de firma die de Navigator een juridische structuur geeft. Hierdoor worden twee dadingen gesloten, waarmee ze akkoord gaan. Na het eerste faillissement spreekt men van geen verdere vorderingen tegen de heer Lubbe Bakker. Na het tweede faillissement geeft men nog eens een extraatje van 24 miljoen frank aan de heer Lubbe Bakker, bovenop de 227 miljoen frank waar hij ondertussen mee weg is.

Gimvindus verwijst in dit alles altijd naar de NMKN, ook tijdens de bespreking die we in dit parlement op 11 december 1997 hebben gevoerd. De heer Van den Stockt zegt echter dat alles in onderling overleg is gebeurd met Gimvindus en de

De Gucht

Vlaamse regering. Over de verhuur van de Discovery zegt hij ook dat zij deze wel wilden verhuren aan de Noren, maar dat Gimvindus daar niet voor te vinden was.

Gimvindus is eigenlijk altijd – onder verschillende vormen – verantwoordelijk geweest. Van december 1989 tot december 1991 was ze verantwoordelijk als zaakwaarnemer. Van januari 1992 tot december 1992 was ze verantwoordelijk in het kader van de algemene bevoegdheid. Gimvindus was toen nog een onderdeel van de GIMV. Vanaf januari 1993 is Gimvindus verzelfstandigd en had ze dus de volledige bevoegdheid.

Had Gimvindus eigenlijk wel de mogelijkheid om de NMKN te controleren, en dit los van het feit dat ze er wel altijd bij was ? Dat laatste staat immers vast op basis van alle verslagen van de vergaderingen. Er bestaat een beheersovereenkomst tussen de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid en Gimvindus, daterend van 1993. Ik citeer er een paragraaf uit.

'Iedere eerste maandag van de maand om 14 uur zal in de kantoren van de NMKN in Brussel een overleg plaatshebben tussen de NMKN en Gimvindus, desgevallend uitgebreid met de Belgische Staat en het Vlaams Gewest. Op dit overleg zullen onder meer de volgende aangelegenheden besproken worden, ten einde tot een eensgezinde houding te komen met betrekking tot de te nemen acties : achterstallige bedragen en het niet nakomen van de contractuele verbintenissen, de evolutie van de opgezegde kredieten, aanvragen van de gekrediteerde tot wijziging van de oorspronkelijke kredietmodaliteiten, de algemene opvolging van de uitstaande kredieten.'

Ik zou ook andere paragrafen kunnen citeren. Het is duidelijk dat Gimvindus alle controle mogelijkheden had die ze wenste uit te oefenen. Gimvindus is dan ook bijzonder slecht geplaatst om te doen of haar neus bloedt.

Mijnheer de voorzitter, er zijn een aantal verantwoordelijkheden in het spel. Er moeten ernstige antwoorden worden gegeven op de vraag naar die verantwoordelijkheden. De hele geschiedenis van de scheepskredieten is een ononderbroken verhaal van slecht beheer, verwaarlozing, fouten en bedrog in hoofde van een aantal personen. Waar hebben de Vlamingen het aan verdiend om op een dergelijke stuntelige manier te worden bestuurd ?

Ik kan het alleen maar aan u vragen, want minister-president Van den Brande wil niet komen. Hij was nochtans verantwoordelijk tijdens het grootste deel van dit onvoorstelbare epos. Ik interpelleer hem voor de vierde keer. Telkens verstopt hij zich achter de continuïteit van de uitoefening van de macht. In het begin kwam hij nog luisteren; nu doet hij zelfs dat niet meer. Hij is vertrokken.

Dit kan constitutioneel juist zijn. Dat betwist ik niet. Het getuigt echter van een flagrant gebrek aan moed dat hij hierin zijn verantwoordelijkheid niet wenst op te nemen en niet zelf wil antwoorden op de vragen die hem worden gesteld. De vragen hebben vooral betrekking op de periode dat hij voor dit dossier instond. De heer Van den Brande zou beter niet vergeten dat hij nog steeds minister-president is van deze regering. Hij draagt dus de volle verantwoordelijkheid voor een aantal zaken die in het verleden zijn gebeurd.

Ik wil de volgende concrete vragen stellen en hoop daarop nu eindelijk eens een antwoord te krijgen. Heeft Gimvindus de Vlaamse gelden goed beheerd en de NMKN gecontroleerd ? Ik vind daar geen echte aanwijzingen voor. Heeft de Vlaamse regering Gimvindus gecontroleerd ? Ook daarvoor vind ik geen ernstige aanwijzingen. De regeringscommissarissen woonden zelfs het wederzijds overleg niet bij. Heeft de Vlaamse regering de nodige zorgvuldigheid aan de dag gelegd bij het toekennen van de scheepskredieten en de rentetoeelagen ?

Heeft de Vlaamse regering de beslissingen genomen die zich in dit dossier aandienden ? Heeft ze toezicht gehouden op de uitvoering van deze beslissingen ? Ze heeft op een bepaald ogenblik kredieten opgezegd. Men heeft daarna de zaak vier jaar laten aanslepen, met het gekende gevolg.

Hebben de bestuurders namens de overheid zich van hun opdracht gekwetend ? Hebben de regeringscommissarissen bij Gimvindus, Boel en de NMKN hun job gedaan ? Heeft de Vlaamse regering hun optreden gecontroleerd ?

Al deze vragen komen voor een deel op hetzelfde neer. De heer Van den Stockt speelt het spel niet zuiver. Hebben de Vlaamse regering en de instellingen die namens haar optreden, de nodige voorzorgen genomen ? Ik heb dit dossier van dichtbij bekeken, maar kan het hier onmogelijk tot in de details toelichten. Ik stel me ernstige vragen over dit dossier, waarop een parlement, die naam waardig, ernstige antwoorden moet krijgen. Mijnheer de minister, ik hoop dat u bij plaatsvervangend dit ern-

De Gucht

stige antwoord kan leveren. (*Applaus bij de VLD en de VU*)

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is u bekend dat het niet de eerste keer is dat zowel de heer De Gucht als ikzelf en nog anderen hier in het halfrond en in de commissie op een vrij ongezellige manier worden geconfronteerd met geruchten, verhalen, documenten en bewijsstukken. Ik haal die vier begrippen met opzet door elkaar. Het gaat telkens over dossiers die verwijzen naar het verloren gaan van vele tientallen miljoenen frank gemeenschapsgeld op een bijzonder ongelukkige manier.

Het is nog niet zo lang geleden, mijnheer de voorzitter van de commissie voor Economische Aangelegenheden, dat we in de commissie een vrij uitgebreid debat hebben gevoerd over het jaarverslag van Gimvindus en de onverkwikkelijke historie waarvan de heer De Gucht zonet heeft geprobeerd een historisch overzicht te geven. Ik wil niet terugkomen op dat historisch overzicht en het kluwen van vele bedrijven en constructies met zetels op exotische plaatsen. Het is eigenlijk een schande voor deze wereld – niet alleen voor het kleine Vlaanderen – dat dit soort van fiscale paradijzen op wereldniveau kan blijven bestaan. Het hoeft eigenlijk allemaal zo ingewikkeld niet te zijn. Het zou niet mogelijk mogen zijn dat men erin slaagt met gemeenschapsgelden dergelijke ingewikkelde constructies op te zetten. Maar de feiten zijn wat ze zijn.

Door een goede of kwade wind is nog eens een document neergedwarreld op het bureau van de heer De Gucht, waaruit alweer een onverkwikkelijke financiële vergoeding blijkt – ik wik mijn woorden. Waar de 12,5 miljoen frank ook voor waren bestemd, alleen al de manier waarop de betaling werd omschreven, moet ieder weldenkend mens de wenkbrauwen doen fronsen. Men verwijst naar vergoedingen voor transportfirma's, terwijl dat er noch van ver noch van dichtbij iets mee te maken heeft. Als we dan achteraf met de documenten worden geconfronteerd, komt men met verhalen over commissielonen voor bepaalde transacties, naar aanleiding van een bemiddeling die hier of daar is gebeurd. Het feit dat dit niet van het begin af aan duidelijk is, is toch op zijn zachtst gezegd verdacht ?

Mijnheer de minister, ik ben het met u eens dat het niet in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering en de huidige Vlaamse minister van Economie is dat dit soort zaken in het verleden zijn gebeurd. Vond u het toen ook niet verdacht met welk een gulheid de federale overheid eind 1988 de bevoegdheid over deze dossiers, die nu blijken bijzonder onfris te zijn, vanaf 1 januari 1989 naar de Vlaamse regering heeft doorgespeeld ?

Ik herhaal dat ik het de collega's van toen niet kwalijk neem, maar ik kan niet naast deze vaststellingen. Mijnheer Deprez, het is in rechte en in feite nu eenmaal zo dat de huidige minister politiek verantwoordelijk is en blijft voor de zaken van zijn voorganger. Ik hoef de namen van de voorgangers niet te herhalen, want de heer De Gucht heeft het er uitgebreid over gehad. De huidige Vlaamse regering en de huidige Vlaamse minister zijn in de volheid van hun ambt beheerder en rechtsopvolger van degenen die verantwoordelijk waren voor de afhandeling van de dossiers omtrent de scheepskredieten. Het Vlaams Parlement kan pas definitieve klaarheid bereiken – en ik hoop dat die op lange termijn stand houdt – indien we erin slagen om in alle sereniteit en met de medewerking van alle betrokkenen op een ordelijke manier het dossier voor eens en voor altijd uit te spitten en af te ronden.

We hebben er als Vlaamse overheid en als Vlaams Parlement niet het minste belang bij dat we voortdurend met dit soort dossiers worden geconfronteerd, zij het dan dat het dossiers uit het verleden zijn. Wel hebben we er alle baat bij dat er klaarheid in komt, en liefst definitief. Het minste wat men kan zeggen, zelfs zonder dit dossier tot in zijn diepste vezels te onderzoeken, is dat de NMKN, maar ook Gimvindus, en dus in afgeleide orde de Vlaamse regering, bijzonder onzorgvuldig met een grote som gemeenschapsgeld heeft omgesprongen. Dat is de enige conclusie als na verloop van tijd systematisch zaken aan de oppervlakte komen die zijn bewezen. Dat geldt in elk geval voor het laatste element van vandaag, maar ook in mindere of meerdere mate voor de aanklachten van vroeger. Een grote hoeveelheid gemeenschapsgeld is onoordeelkundig en onzorgvuldig besteed.

Onze democratische ingesteldheid schreeuwt om klaarheid in deze zaak. Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, daarom zal onze fractie naar aanleiding van deze interpellatie een met redenen omklede motie indienen tot uitoefening van het recht op onderzoek, omdat onze democratie in Vlaanderen recht heeft op duidelijk-

Bogaert

heid over de hele lijn in dit toch wel bijzonder verwarde en verwarrende dossier. (*Applaus bij de VLD, de VU en AGALEV*)

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is niet de eerste keer dat ik antwoord op vragen bij het dossier van de scheepskredieten. Ik heb hier op 10 juni 1997, in antwoord op een interpellatie van de heer De Gucht, een gedetailleerd historisch overzicht gegeven van de dossiers die nu opnieuw aan de orde zijn : de Navigator, de Discovery en de Petrell. In een document van ongeveer twintig bladzijden heb ik gepoogd de vragen punt per punt te beantwoorden.

Ik heb ook op een aantal schriftelijke vragen geantwoord, onder meer op de schriftelijke vraag die u mij deze zomer hebt gesteld met betrekking tot de Discovery. Op 23 oktober hebt u mij ook nog een brief geschreven in verband met de rentetolage aan de NV Ocean Pacific voor de Petrell. Ik heb daar toen op geantwoord met de informatie waarover ik beschikte.

Ik meen op dat vlak altijd de grootste duidelijkheid te hebben gecreëerd. Ik heb trouwens alle hoorzittingen met betrekking tot het Boeldossier bijgewoond. Ik kan ook verwijzen naar het Andersen-rapport dat we samen besproken hebben. Ik heb in deze dossiers mijn verantwoordelijkheid als minister van Economie genomen door nooit een vraag uit de weg te gaan.

Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om te benadrukken dat de Vlaamse regering sinds 1993 geen enkel scheepskrediet meer gegeven heeft. Ik wens dit duidelijk te stellen omdat hieromtrent nogal wat verwarring blijkt te bestaan. De scheepskredieten voor de Discovery dateren van 1988, het dossier van de Navigator van de jaren 1990 en 1991. Het hoofdstuk Rosenfeld gaat zelfs over scheepskredieten die in het begin van de jaren tachtig werden gegeven door de toenmalige PVV-minister van Verkeer, Herman De Croo. Ook hij heeft die kredieten op basis van technische analyses en op voorstel van een technisch comité toegekend. Deze interpellaties kennen dus een heel lange voorgeschiedenis.

Men geeft onterecht de indruk dat de Vlaamse regering nu nog steeds scheepskredieten verleent.

Mijn eerste beslissing als minister in de zomer van 1995 was het sluiten van de middelgrote scheepswerven en het afsluiten van de scheepsbouwenvoloppe. Ik heb geen scheepskredieten meer gegeven, en ook geen directe subsidiëring aan de werven toegekend. Dit hoofdstuk is dus volledig afgesloten.

Men moet dus ook rekening houden met de periode waarin die dossiers zijn totstandgekomen. Ik verwijs naar Boel. Men wist dat de werf niet rendabel was, maar omwille van de instandhouding van de werkgelegenheid werden schepen besteld bij reders die zich internationaal bewogen en op dat moment geloofwaardigheid genoten. Anders zouden ze die scheepskredieten nooit hebben gekregen. Ik geef toe dat die werven niet rendabel waren. Bovendien moest men die scheepskredieten met hoge rentesubsidies geven, zodat de kostprijs uiteindelijk tot dertig percent hoger lag dan de reële waarde van de totstandgekomen kredieten.

Het is in die context dat heel het debat zich afspeelt : een scheepsbouwsector met een overcapaciteit, en een dollar die van vijftig op dertig frank terugviel. Men mag niet uit het oog verliezen dat de scheepskredieten in Belgische frank werden gegeven, terwijl de huuropbrengsten van de betreffende schepen in dollar werden uitgedrukt, zodat kredieten moesten worden afbetaald met huuropbrengsten die voortdurend in waarde daalden.

Dat is dus de context, en aan heel deze toestand hebben wij een einde gemaakt. Het was een spijtig einde, want er zijn nu geen scheepswerven meer. Dat hoofdstuk is definitief afgesloten, en dit was een collectieve verantwoordelijkheid van een hele generatie.

We zouden dezelfde discussies kunnen voeren over de staalnijverheid, want aan één bedrijf werd 110 miljard frank gegeven. Ik denk aan Cockerill Sambre, aan de discussies over Verlipack en aan die over bepaalde textieldossiers. De hele discussie over de nationale sectoren waarin 500 miljard frank werd geïnvesteerd is een zwart hoofdstuk uit de geschiedenis van de Belgische politiek. Dit mag ook eens worden gezegd. We maken daar nu een eind aan. We hebben de scheepsbouwenvoloppe gesloten, we doen in de textielsector enkel nog marktconforme operaties, we hebben geen steun meer gegeven aan de holglas en de jongste maanden hebben we zelfs zware kritiek gekregen omdat we niet meer zijn tussengekomen voor Verlipack. In de staalnijverheid hebben we nog één participatie – en dat is gelukkig een goede – in Sidmar.

Van Rompuy

Dit is een hoofdstuk uit onze geschiedenis. Natuurlijk zal men bij het bekijken van al deze dossiers ontdekken dat er een aantal foute dingen zijn gebeurd. Die gebeurden meestal in naam van het behoud van bedrijven en van werkgelegenheid. Indien men vandaag kijkt naar een bedrijf zoals de Forges de Clabecq en de overnemer Duferco, dan is dit het verhaal van een redding. Maar we zullen de geschiedenis van het bedrijf ook eens moeten opmaken na een aantal jaren.

Van bij het begin wil ik benadrukken dat er een hele context is. Een hele reeks scheepswerven is failliet gegaan. Er bestond een overcapaciteit. Er werden kredieten gegeven aan reders om de werven bestellingen te kunnen geven. Achteraf is gebleken dat er een aantal problemen waren met deze reders. De kredieten werden gegeven door minister De Croo, minister Dehaene en zelfs door minister Spitaels. Deze zaken hebben dus een lange geschiedenis en weerspiegelen een bepaalde periode van economisch beleid.

We moeten naar de toekomst kijken. Deze Vlaamse regering heeft dit alles beëindigd, het is een afgesloten hoofdstuk. Ik geef, als minister van Economie, geen frank meer aan verlieslatende bedrijven. Ze komen ook niet meer bij mij aankloppen, niettegenstaande de soms heel grote druk. Dit wil ik vermelden in mijn inleiding.

In mijn antwoorden zal ik proberen heel precies te zijn. In februari 1990 deed zich het voorval met de heer Van den Stockt voor. Op de vraag of Gimvindus en de Vlaamse overheid wel voldoende controle hebben uitgeoefend, zou ik eerst willen antwoorden dat Gimvindus pas verantwoordelijk was voor de scheepskredieten vanaf 1 januari 1993. Men valt Gimvindus de hele tijd aan, maar dit is drie jaar na het bewuste feit. Het is totaal verkeerd om Gimvindus verantwoordelijk te stellen voor een zaak uit 1990.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, we moeten proberen elkaar niet verkeerd te begrijpen. Tijdens mijn interpellatie heb ik heel duidelijk gezegd dat Gimvindus in verschillende vormen verantwoordelijk is geweest sinds 1 januari 1989.

Op 1 januari 1989 werd Vlaanderen bevoegd voor de scheepskredieten. Wat Gimvindus betreft zijn er drie fasen geweest. De eerste fase liep van 1 januari 1989 tot eind 1991. Toen trad Gimvindus op als

zaakwaarnemer voor de Vlaamse regering. De Vlaamse regering was met andere woorden in eerste instantie zelf verantwoordelijk.

De tweede periode duurde één jaar en liep van 1 januari 1992 tot eind 1992. Gimvindus was toen niet langer zaakwaarnemer, maar werkte in eigen beheer. Tijdens deze eerste twee periodes, meer bepaald van december 1989 tot december 1992, vormt Gimvindus geen afzonderlijke juridische entiteit, maar is een dochter van de GIMV. Ze hebben trouwens bijna dezelfde naam.

Op 1 januari 1993 wordt Gimvindus ten gevolge van de operatie Limburg uit de GIMV gehaald. Er wordt zelfs een afzonderlijke entiteit van gemaakt, die de volledige bevoegdheid krijgt. Tot 1 januari 1993 is Gimvindus altijd verantwoordelijk geweest. Meer bepaald waren binnen Gimvindus zelfs altijd dezelfde mensen verantwoordelijk.

Minister Eric Van Rompuy : In februari 1990 was de administratie Economie verantwoordelijk voor de scheepskredieten, en niet Gimvindus als dusdanig.

Ik heb gepoogd om te achterhalen in welke omstandigheden het feit van februari 1990, waarbij een verantwoordelijke van NMKN was betrokken, zich precies heeft afgespeeld. Dat is voor mij niet gemakkelijk, aangezien ik als Vlaams minister geen wettelijke of decretale instrumenten heb om toegang te krijgen tot stukken van een gerechtsdossier. Hoe de heer De Gucht aan zijn informatie is gekomen, is me onduidelijk. Ik hoef me daar trouwens niet over uit te spreken.

De Vlaamse overheid bezit zelf geen stukken over het bewuste feit. Dat kan ook niet omdat het om een transactie ging die los stond van de scheepskredieten tussen een werknemer van de NMKN, waarover de Vlaamse regering geen enkel toezicht heeft, en een privé-ondernemer, die kredietnemer was van de NMKN maar waarvan de overheid nooit alle transacties kon of moest kennen.

Daarom heb ik aan de ASLK, die inmiddels de NMKN heeft overgenomen, gevraagd om me een toelichting te geven over wat er volgens haar in februari 1990 is gebeurd en waarom dat aanleiding is geweest om het arbeidscontract met de betrokkene te verbreken. Ik geef u een lezing van wat de ASLK me terzake heeft verklaard, en heb in dat verband een bundeltje overgemaakt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Van Rompuy

Ik citeer : 'In antwoord op uw vraag delen we hierbij mee dat op grond van het feit – het telexbericht van ABC-containerlines van februari 1990 – dat maandag 19 januari 1998 aan het licht is gekomen en dat intussen met de heer Van den Stockt werd besproken, de ASLK Bank NV beslist heeft een einde te stellen aan zijn arbeidsrelatie, waarbij de modaliteiten in onderling overleg zullen worden vastgelegd. Deze beslissing is genomen omdat werd geoordeeld dat dit feit indruist tegen elementaire bancaire deontologische regels zoals deze in het arbeidsreglement zijn vastgelegd. Volgens verklaringen van de heer Van den Stockt had hij ten persoonlijke titel een commissie van 12,5 miljoen frank ontvangen als vergoeding voor zijn adviesverlening bij de verkoop van een vennootschap met fiscaal overdraagbare verliezen, namelijk Ghent Bulk Carriers.'

Op basis van wat ik nu weet van de feiten in 1990, kom ik bijgevolg tot de conclusie dat de overheid op geen enkele manier direct bij deze transactie was betrokken en dat het niet ging om overheids-geld. Hoe kon de overheid op dat moment weten dat deze transactie plaatsgreep als zelfs de ASLK als werkgever het nu pas heeft vernomen ?

De heer De Gucht vraagt zich af hoe de controle-procedures verliepen, of er wel voldoende controles waren en of de overheid hierdoor schade heeft geleden. Ik zal die controles uitvoerig toelichten en met u onderzoeken of er aanwijzingen zijn dat er in de dossiers Rosenfeld en Discovery schade is opgelopen die door een betere controle had kunnen worden vermeden.

Ik wil het hebben over de verhoudingen tussen de Vlaamse overheid, Gimvindus en de NMKN. Om alle verwarring te vermijden, is het belangrijk om te herhalen dat vanuit juridisch oogpunt de scheepskredieten niet door het Vlaams Gewest aan de reders worden toegestaan. De Vlaamse regering heeft dan ook voor de scheepskredieten die binnen het kader van de wet van 1948 zijn toegestaan, geen vorderingen op de reders, en de reders hebben geen schulden aan het Vlaams Gewest. Het Vlaams Gewest is juridisch gezien geen schuldeiser van de reders voor deze kredieten. De NMKN is die schuldeiser van de reders. Het Vlaams Gewest is echter wel schuldeiser van de NMKN omdat het de kredieten die deze bank heeft verstrekt via het Fonds voor de Scheepskredieten, voor een groot deel mee heeft helpen financieren.

Tot 1 januari 1993 heeft Gimvindus, toen het het fonds voor de scheepsbouw verwierf, beslist om duidelijke contractuele afspraken te maken over de manier waarop de NMKN de kredieten moet beheren zodat Gimvindus een zo groot mogelijk bedrag van haar vordering op de NMKN kan recupereren. Daartoe werd op 27 oktober 1993 een beheersovereenkomst afgesloten tussen Gimvindus en de NMKN. Ik heb de beheersovereenkomst overgemaakt aan de voorzitter, ze ligt ter beschikking van het parlement. Zoals u zult kunnen vaststellen, worden in deze beheersovereenkomst zeer nauwkeurige afspraken gemaakt over hoe de controle moet verlopen.

Er is voorzien in een maandelijkse vergadering op de zetel van de NMKN te Brussel en er worden verscheidene schriftelijke rapporten gemaakt. Op de maandelijkse vergaderingen zijn steeds vertegenwoordigers van de NMKN aanwezig, vertegenwoordigers van Gimvindus, een afgevaardigde van de Vlaamse administratie van Financiën, een afgevaardigde van de Vlaamse administratie van Economie en een afgevaardigde van de federale administratie van Verkeerswezen, omdat de scheepskredieten tot 2004 beschikken over de federale staatswaarborg. Het ging bijgevolg om vergaderingen waarbij alle betrokkenen aanwezig waren en zeker niet om een onderonsje tussen twee personen, hetgeen soms wordt gesuggereerd. Tijdens deze maandelijkse vergaderingen vindt er overleg plaats over de achterstallige bedragen, de evolutie van de opgezegde kredieten, de aanvragen tot wijziging van de kredietvoorwaarden en de algemene opvolging van de uitstaande kredieten. De NMKN gaf aan deze vergadering ook een gedetailleerd verslag van alle achterstallige bedragen en opgezegde kredieten, met een kwalitatieve beoordeling. De NMKN zorgde ervoor dat de gezamenlijk overeengekomen acties daadwerkelijk werden uitgevoerd.

Ik heb laten nagaan of de controle-instrumenten, die werden afgesproken in de beheersovereenkomst, werkelijk hebben gefunctioneerd. De betrokken partijen hebben me bevestigd dat de beheersovereenkomst strikt werd nageleefd. Om interne dossiers goed te kunnen volgen en een doeltreffende controle uit te voeren heeft Gimvindus een administratief systeem opgebouwd, dat vrijwel parallel is aan dat van de NMKN. Daardoor kan Gimvindus elke evolutie in individuele dossiers op basis van de eigen informatie over vervaldata en vorderingen, opvolgen. Dit systeem lijkt me – voor zover ik heb kunnen nagaan – effectief te werken. Men mag daarbij niet vergeten dat Gimvindus een NV is en een NV is naast controles door de overheid ook onderworpen aan controles

Van Rompuy

door bedrijfsrevisoren, die zich speciaal richten op de beheersprocedures.

Om de verhouding tussen Gimvindus en de NMKN goed te begrijpen, moet men een onderscheid maken tussen de dagdagelijkse administratieve opvolging van dossiers en de wijzigingen die zich aandienen in kredietovereenkomsten door gewijzigde omstandigheden of op verzoek van de kredietnemers. De dagelijkse administratieve opvolging werd volledig uitgevoerd door de NMKN, zoals in de beheersovereenkomst is voorzien. De NMKN heeft daarvoor een gespecialiseerde afdeling opgericht en ontving een vergoeding om de kosten van die afdeling te betalen. Zo werden de contacten met de reders over laattijdige betaling volledig gevoerd door de NMKN en was er geen reden voor Gimvindus om rechtstreekse contacten te leggen met de reders. Gimvindus volgde deze dossiers wel op via de maandelijke vergaderingen. Wanneer het ging om wijzigingen van contracten dan werd Gimvindus nauwer bij de besprekingen betrokken.

Ten slotte heb ik nagevraagd hoe de interne besluitvorming bij de NMKN verliep. Alle belangrijke beslissingen over scheepskredieten werden genomen door het directiecomité. De dossiers zijn onderhevig aan de voor een bank gebruikelijke controle. Men kan in een bankinstelling niet zomaar in zijn eentje beslissingen treffen. Er is het systeem van de dubbele handtekening, van de interne audit en de normale externe revisorale en prudentiele controle. Het is dus niet zo dat één persoon eigenmachtig kon beslissen. Bovendien heb ik ook vastgesteld dat, wanneer een krediet werd opgezegd, de bevoegdheid over het krediet binnen de NMKN overgedragen werd van de afdeling die zich met het krediet had beziggehouden naar de juridische dienst. Het is belangrijk in die zin dat het dossier van de dienst scheepskredieten is overgeheveld naar de juridische dienst. Straks zal ik daar dieper op ingaan wanneer ik het heb over het dossier ABC-Containerlines, waarvan de kredieten werden opgezegd in augustus 1992.

De in opspraak gekomen werknemer had bijvoorbeeld geen beheersbevoegdheid meer over de dossiers ABC-Containerline.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, in mijn interpellatie heb ik niet betwist dat er een heleboel controlemechanismen waren. Ik heb zelfs

uit het beheerscontract, dat handelt over de maandelijke overeenkomst, geciteerd. Ik betwist niet dat er een parallelle administratie was binnen Gimvindus. Ik betwist niet dat op het moment dat de kredieten werden opgezegd, ze door de juridische dienst moesten worden beheerd.

Het probleem is dat u afleest wat de procedures in theorie zijn, en dat u zegt dat men u heeft bevestigd dat de zaken zo zijn verlopen. Ik zal één voorbeeld geven om uw bewering dat, na het opzeggen van de kredieten het beheer is overgegaan naar de juridische dienst, in de praktijk niet klopt. Ik zal u een korte brief voorlezen die de NMKN op 23 januari 1995 heeft geschreven aan Blonder International. De brief handelt over Rosenfeld en is ondertekend door de heer Van den Stockt. In die periode waren de kredieten al opgezegd. Volgens de procedure had de heer Van den Stockt er dus niets meer mee te maken. Ik citeer nu : 'We understand that you are presently negotiating with the Hong Kong bank for syndication of a US \$ 66.5 million loan secured by your six vessels : the Helen, the Deloris, the Antwerp, Brussels, Elen Huddig and Cornelis Verolme. Subject to approval of our Board of Directors, we will be prepared to participate in this syndication for up to US \$ 10 million. The moment your Hong Kong bank is ready, please let us know and we will present it immediately to our Board of Directors'.

Het blijkt duidelijk uit een stuk van de NMKN dat ze in januari 1995 nog altijd op zoek zijn naar die 66,5 miljoen dollar. De man die daarover met Blonder spreekt en met Rosenfeld briefwisseling voert, is nog steeds Van den Stockt. In de procedures kan alles perfect kloppen, alles kan duidelijk op papier staan. De vraag blijft of het systeem heeft gewerkt. Mijnheer de minister, hebt u een redelijke uitleg voor het feit dat men er van augustus 1992 tot Goede Vrijdag 1996 in is geslaagd dit bedrijf op een kunstmatige manier in leven te houden nadat al de kredieten waren opgezegd. Dat die procedures bestaan en standaard zijn in de banksector, wil ik best geloven. Het probleem is dat ze hier niet hebben gewerkt. Daarover vraag ik u uitleg.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer De Gucht, ik kan enkel vaststellen dat de NMKN heeft meegedeeld dat de in opspraak gekomen werknemer geen beheersbevoegdheid meer had over de dossiers van de Antwerp Containerlines. Het feit dat men brieven heeft verstuurd en contacten heeft gelegd, kan ik niet uitsluiten. De NMKN heeft me verzekerd dat de verantwoordelijkheid bij de juridische dienst ligt. Hetzelfde geldt voor de toewijzing van de 850.000 frank per maand van de maan-

Van Rompuy

delijkse huurinkomsten van de Discovery aan Friary in juli 1996. Die beslissing werd genomen door de directie van de NMKN op voorstel van de juridische afdeling. De in opspraak gekomen werknemer was toen zelfs met vakantie. Vertegenwoordigers van de NMKN hebben me ook bevestigd dat over die 850.000 frank geen consultatie heeft plaatsgehad met Gimvindus.

Wat de interne besluitvorming bij Gimvindus betreft, herinner ik u aan wat ik vroeger heb verklaard. Bij de vergadering van de NMKN waren er steeds verantwoordelijken van andere overheden betrokken. Bovendien worden binnen Gimvindus alle beslissingen collegiaal genomen door de Raad van Bestuur. Het klopt niet dat er een delegatie van beslissingsbevoegdheid heeft plaatsgehad in de richting van het management, zoals dat bij andere instellingen wel het geval is.

Als conclusie over de controle-instrumenten stel ik vast dat de systemen werden opgezet om toezicht uit te voeren en dat die niet persoonsgebonden was, zoals soms werd gesuggereerd. Voor zover ik over informatie beschik, is de controle ook werkelijk uitgevoerd.

Inzake de concrete dossiers zal ik me hier beperken tot een bespreking van twee dossiers, die van Rosenfeld en de Discovery. Ik heb het in het verleden al over de andere dossiers gehad. Ik bespreek beide dossiers omdat u, net zoals enkele journalisten, daarover enkele precieze vragen hebben gesteld.

Aan de groep-Rosenfeld werd in de jaren tachtig door de NMKN voor een totaal bedrag van 5 miljard 386 miljoen frank scheepskredieten toegekend. Daarmee waren zes schepen gemoeid. De groep kwam op het eind van de jaren tachtig door allerlei omstandigheden in grote financiële moeilijkheden. Die moeilijkheden waren het gevolg van het feit dat men kredieten in Belgische franken had gekregen. De koers van de dollar zakte in elkaar. Er was een structurele overcapaciteit in dat marktsegment. Cockerill Yards ging failliet. Bovendien waren een aantal schepen bij de Boelwerf besteld.

Men moet dus niet beweren dat bepaalde malafide personen plotseling faillissementen hebben veroorzaakt. De moeilijkheden waren een gevolg van reële problemen, van structureel-economische aard. Ik zal niet beweren dat deze verklaring altijd sluitend is, maar in elk geval moeten we ook reke-

ning houden met de context van die periode. Toen waren we alleszins erg blij met reders die nog een schip bestelden. De voorzitter van dit parlement is op het eind van de jaren tachtig nog minister van Economie geweest. Men was toen blij dat er enkele schepen werden besteld : dat vrijwaarde immers de werkgelegenheid van duizenden mensen bij Boelwerf.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, u hebt nu reeds drie keer gezegd dat de heer De Croo scheepskredieten heeft toegekend. Ik weet ook dat hij minister van Vervoer is geweest.

Het is echter ook een feit dat de huidige voorzitter van het parlement eind 1989 een conferentie heeft samengeroepen om de problematiek van de scheepskredieten te bespreken. U moet dus niet stellen dat Vlaanderen zich niet bewust was van de problemen op het ogenblik dat we de verantwoordelijkheid over de scheepskredieten hebben overgenomen. Ik wil u echter niet met alle zonden van Israël beladen. Ik zeg dus niet dat u verantwoordelijk bent voor wat er toen op het federale niveau is gebeurd.

We hebben een aantal problemen uit die periode overgeërfd, maar de vraag luidt anders. Hebt u gedaan wat u moest doen vanaf 1 januari 1989, vanaf het ogenblik dat de Vlaamse overheid de bevoegdheid verwierf ? Het is al te gemakkelijk naar vroeger te blijven verwijzen.

Minister Eric Van Rompuy : Ik kom daar nog op terug. Ik zal hier cijfers aanhalen waarover u zult verrast zijn.

Deze toestand werd ondraaglijk voor de groep. Verschillende herschikkingsvoorstellen werden gedaan. De toenmalige minister van Economie was daarbij betrokken. Hij had een aantal keren gewaarschuwd, en ook enkele voorstellen tot herschikking gedaan. Begin 1992 werd een ultiem voorstel van herschikking gedaan. De groep kon echter wegens bedrijfseconomische redenen niet meer aan de strenge voorwaarden voldoen. Daarop zei de NMKN, op verzoek van de Vlaamse regering, de kredieten op 25 augustus 1992 op.

Op het moment van de opzegging was 1,3 miljard frank terugbetaald op de toegekende kredieten. Er stond nog 4 miljard frank uit. Van deze 4 miljard frank was 3,1 miljard frank gefinancierd door het Fonds voor de Scheepsbouw. Op dat ogenblik was het reeds duidelijk dat het onmogelijk was om die 3 miljard frank te recupereren. Dat blijkt ook uit het feit dat op 1 januari 1993, toen Gimvindus voor

Van Rompuy

het eerst verantwoordelijk werd voor het dossier, de uitstaande kredieten van ABC-Containerlines slechts voor 433 miljoen frank in de boeken van Gimvindus werden ingeschreven. Men verwachtte immers niet meer te kunnen valoriseren.

In dat verband wil ik even op het volgende wijzen. Als de overheid een krediet financiert beneden de marktrentevoet, treedt er onmiddellijk bij de goedkeuring ervan een economisch waardeverlies op. Dit is het onvermijdelijke economische gevolg van het principe van de verdiscontering. Bovenop dit verdisconteringsverlies komen nog bijkomende waardeverminderingen. Die worden veroorzaakt door de terugbetalingsrisico's. Als men dus wil praten over de schade die door het Vlaams Gewest werd geleden, moet men die schade op een correcte wijze berekenen.

Na de opzegging van de kredieten van ABC-Containerlines werd gezocht naar mogelijke kopers voor de zes schepen. Raadpleging van een aantal Londense brokers en een Belgisch expertisebureau leverde voor de zes schepen een gemiddelde marktwaarde op van 1,9 miljard frank bij een vrijwillige verkoop in normale omstandigheden.

Op 31 augustus vroeg de advocaat van Rosenfeld, meester Gantman, aan de NMKN om niet onmiddellijk stappen te zetten tot gedwongen verkoop, aangezien Blonder International geïnteresseerd was om de zes schepen via een sale-and-lease backoperatie te kopen voor 66,5 miljoen dollar. Omgekeerd aan de toenmalige dollarkoers betekende dit ongeveer 1,9 miljard frank.

U hebt een aantal vragen gesteld over de firma Blonder. Ik heb dan ook nagegaan wie Blonder eigenlijk was. Als referentie voor de hoedanigheid en de solvabiliteit van de kandidaat-koper, werd een verklaring voorgelegd van Fleet Bank uit Connecticut in de Verenigde Staten, waarin het volgende stond te lezen: 'Blonder International and Mister Gary Blonder are substantial and highly regarded clients of this bank. His marine and automotive business are recognized worldwide. Mister Blonder is one of the bank's largest clients. He and his companies have always met any and all financial obligations undertaken.'

In september 1992 vroeg men aan de Vlaamse en federale overheden om zich mee uit te spreken over de alternatieven die zich aanboden. Er waren twee mogelijkheden.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik wil onmiddellijk reageren op de verwijzing naar de Fleet Bank. Blonder wou dus voor die schepen 66,5 miljoen dollar betalen. Ik meen dat een bank op zo een moment een bankgarantie voor dat bedrag moet eisen. Wat u hebt voorgelezen, is een typische brief van een bank over zijn cliënten. Dat is echter helemaal geen waarborg. Uit welk document bleek dat Blonder dat bedrag van 66,5 miljoen dollar kon ophoesten ?

De toestand van Blonder is trouwens in zeer negatieve zin geëvolueerd. In 1996 werd de firma veroordeeld voor 1.778 dollar, een bedrag dat ze zelfs niet meer kon betalen. De firma bestaat trouwens niet meer. Tijdens die enkele jaren heeft Blonder bijzonder slecht geboerd : van 66,5 miljoen dollar naar het niet meer kunnen betalen van 1.778 dollar. De NMKN had een bankgarantie moeten vragen. Zo niet, hadden Gimvindus of de Vlaamse regering dat document moeten vragen.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Blonder had een bod gedaan. Er waren dus twee alternatieven : of men zou pogen de zes schepen te verkopen en dan was Blonder International een mogelijkheid, of men zou onmiddellijk overgaan tot een gedwongen verkoop. Alle betrokken partijen, de Vlaamse overheid, de federale overheid en de NMKN, hebben na een zorgvuldige afweging van de verschillende voor- en nadelen geoordeeld dat het beter was te proberen de schepen te verkopen aan Blonder International, dan tot een gedwongen verkoop over te gaan. Andermaal betrof het een voorstel dat door een groot aantal mensen geëvalueerd werd.

In opdracht van de vice-eerste minister en minister van Verkeerswezen van de federale regering, schreef de inspecteur van Financiën, de heer Smet op 10 december 1992 : 'Uit de overgemaakte situatie blijkt dat opzegging van de scheepskredieten de enige overblijvende oplossing is. Alle alternatieven werden reeds uitgeprobeerd doch zonder resultaat. Bij keuze van de mogelijke oplossingen, namelijk openbare verkoop of sale-and-lease-backoperatie, komt dit laatste voorstel financieel als het meest interessante, of althans als het minst slechte uit de bus : grotere netto-opbrengsten, wat het uiteindelijk verlies zowel voor de nationale overheid als voor de regionale overheid beperkt, en een

Van Rompuy

waarborg voor een beperkte tijdelijke tewerkstelling. De nadelen van de sale-and-lease-backoperatie liggen voor de nationale overheid vooral op psychologisch vlak. Het zou namelijk een precedent kunnen vormen voor bepaalde fiscale aspecten die daaraan verbonden zijn.'

De nota van de heer Smet is duidelijk. Het is in het belang van het Vlaams Gewest dat de schepen aan Blonder worden verkocht. De suggestie dat deze beslissing op oneigenlijke gronden wordt genomen, is dan ook moeilijk houdbaar. In december 1992 beslist de federale ministerraad het voorstel van Blonder aan de interministeriële werkgroep voor te leggen. Op 15 januari 1993 keurt de federale regering het voorstel goed, maar vraagt een waarborg voor het behoud van de werkgelegenheid van 500 miljoen frank.

Aanvankelijk was Rosenfeld het hier niet mee eens. Na een aantal onderhandelingen heeft hij echter op 30 april 1993 een protocol ondertekend, samen met de federale minister van Verkeerswezen, Gimvindus, het Vlaams Gewest en de NMKN. Er was gepland dat op 28 juni 1993 66,5 miljoen dollar zou worden betaald. Enkele weken voor de betaaldatum duikt er echter een fiscaal probleem op.

De heer Karel De Gucht : Ik vind het een beetje vervelend dat ik u hierover moet interpellieren, in plaats van minister-president Van den Brande, die afwezig is. Hebt u zich in dat protocol van 1994 nooit afgevraagd waarom Blonder niet tekent ? Hij is immers de enige die moet betalen, nochtans komt hij niet voor in dat protocol. Dat protocol wordt dus gesloten door een aantal mensen die het schip aan iemand gaan verkopen, terwijl de persoon die koopt niet tekent. Heeft men zich daar nooit vragen over gesteld ?

Minister Eric Van Rompuy : Op dat ogenblik was er nog geen contract gesloten.

De heer Karel De Gucht : Er was nog geen contract gesloten ? Er is een contract gesloten op 19 augustus 1992. Blonder verklaarde toen op een blaadje papier dat hij bereid was 66,5 miljoen dollar te betalen voor de schepen. Men onderhandelt ongeveer anderhalf jaar om tot een soort protocol te komen om dat uit te voeren. Op dat ogenblik laat men de persoon die het schip koopt, niet zelf tekenen.

Minister Eric Van Rompuy : Enkele weken voor de betaaldatum bleek dat er een heel belangrijk fiscaal probleem over het hoofd was gezien. Door de ontlasting van de groep Rosenfeld van alle verdere verbintenissen zou een boekhoudkundig buitengewoon resultaat van circa 2 miljard frank worden geboekt. Daarvan bleef na verrekening van het verlies uit het verleden nog circa 383 miljoen frank belastbare winst over. Men moest Rosenfeld dus 200 miljoen frank laten betalen. Rosenfeld had dat geld echter niet. De groep zou failliet gaan. Daardoor zou het oorspronkelijk plan om een gedwongen verkoop van de schepen te vermijden in elkaar storten.

De federale regering, de Vlaamse regering, Gimvindus en Rosenfeld startten onmiddellijk besprekingen om een oplossing te vinden. Gedurende een hele periode heeft men op federaal vlak geprobeerd om dat fiscaal probleem op te lossen. Het probleem bleef echter aanslepen. Ondertussen deelde Rosenfeld mee dat Blonder International gedeeltelijk afhaakte. Nadat Gimvindus in 1994 herhaaldelijk vruchteloze pogingen had ondernomen – de correspondentie daarvan bestaat – om een oplossing voor dit dossier te vinden, heeft men begin 1995 opnieuw een offensief gedaan. Het was de bedoeling de beslissing van de federale ministerraad uit te voeren. Die had beweerd dat ze een oplossing wilde vinden.

Het fiscaal bezwaar van taxatie van een buitengewoon resultaat door schuldkijschelding bleef evenwel bestaan. Op 5 mei 1995, bijna drie jaar na het opzeggen van de kredieten deelt Rosenfeld mee dat Blonder International volledig heeft afgehaakt. Rosenfeld zag nog wel de mogelijkheid 66,5 miljoen frank voor de schepen te betalen, maar hij gaf geen enkele waarborg meer voor de werkgelegenheid. Dit voorstel werd nogmaals door Gimvindus aan de federale regering meegedeeld. Het antwoord bleef op zich wachten. Een van de redenen was dat men in een verkiezingsperiode zat.

Op 26 september 1995 werd nogmaals een poging gedaan. Er is een brief geschreven aan de federale directeur-generaal, de heer Van de Velde. De eerste drie maanden van 1996 hebben de NMKN en Gimvindus herhaaldelijk stappen ondernomen bij de federale regering om tot oplossingen te komen. Er werden minstens negen brieven en faxen verstuurd met het doel het dossier te deblokken. Het is bijna een obsessie van Gimvindus geweest om in die zaak een reactie te krijgen. Een nuttige reactie kwam er niet, en op 5 april 1996 is Rosenfeld dan failliet gegaan. De feiten tonen aan dat de gedwongen verkoop als gevolg van een faillissement steeds

Van Rompuy

een slechte oplossing is. Dat hebben we ook nu moeten ervaren : door het faillissement zijn vele mogelijkheden verdwenen om nog iets te recupereren. De feiten tonen aan dat Gimvindus in dit dossier niet heeft getalmd en systematisch heeft gepoogd oplossingen te vinden, maar op de besluiteloosheid van de federale regering is gestuit, die voor dat fiscaal probleem geen oplossing wou bieden. De suggestie als zou het lang aanslepen van dit dossier zijn ingegeven door oneigenlijke motieven of eigenbelang, lijken dan ook niet gestaafd door de feiten die ik heb kunnen vaststellen.

De heer Karel De Gucht : Dat is toch wel verbazingwekkend. U verklaart dat het de schuld is van de federale regering, die geen oplossing heeft geboden voor het fiscale probleem. Dat was toch een kwestie van de bestaande fiscale wetgeving, die zegt dat er belastingen moeten worden betaald op uitzonderlijke winsten. Ik ken niet veel burgers in dit land over wiens geval de federale regering en de federale minister van Financiën zich gedurende jaren buigen om een oplossing te vinden waardoor ze geen belastingen zouden moeten betalen.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer De Gucht, over dit specifiek probleem werd aangedrongen bij de federale regering, die voor deze zaak nooit haar fiat heeft willen geven. Het ministerie van Financiën behield echter een fiscaal bezwaar omtrent de taxatie van een buitengewoon resultaat. Ongeacht de vraag of dat normaal is, zeg ik u dat er voor dit probleem nooit een reactie kwam van het federaal ministerie van Financiën. Dat blijkt uit de briefwisseling en is de reden waarom deze operatie uiteindelijk niet kon plaatsvinden.

De heer Karel De Gucht : Minister Van Rompuy, kom nu toch eens tot de kern van de zaak. De Vlaamse regering heeft gedurende vier jaar aan de federale regering gevraagd om een oplossing te vinden waarbij iemand die belasting was verschuldigd, er geen zou moeten betalen. Vervolgens legt u de schuld bij de federale regering. Het is normaal dat deze niet op die vraag is ingegaan.

Minister Eric Van Rompuy : Neen, we wisten dat de betrokkenen geen geld hadden om die belastingen te betalen, waardoor het faillissement onvermijdelijk was.

De heer Karel De Gucht : Maar heel wat mensen kunnen hun belastingen niet betalen.

Minister Eric Van Rompuy : Het faillissement was onvermijdelijk, zodat we niets meer konden recupereren. Dat is de grond van de zaak.

In het dossier van de Discovery werden ook een aantal feiten aangehaald. Ik zal me beperken tot twee ervan. Het eerste is de toestemming die de NMKN in juli 1996 aan de reder FOS heeft gegeven om 850.000 frank per maand van de maandelijkse charterontvangsten van de Discovery niet ter aflossing van het scheepskrediet aan de NMKN door te storten. FOS mocht dit bedrag behouden ter financiering van de werkingskosten. De directie van de NMKN heeft mij verklaard dat het voorstel voor deze toestemming afkomstig was van haar juridische afdeling. Ze heeft dit voorstel aanvaard, omdat het volgens haar de enige mogelijkheid was om ervoor te zorgen dat de charterontvangsten, die maandelijks 18 miljoen frank bedroegen, terug konden worden geïnd. Sub Sea, de maatschappij die de charter van de Discovery op 15 september 1995 had overgenomen van BT-Marine, betaalde vanaf maart 1996 zijn charter niet meer op een rekening van de NMKN. Deze gelden heeft FOS waarschijnlijk naar elders afgeleid.

De NMKN heeft mij persoonlijk verklaard dat Gimvindus niet bij deze beslissing was betrokken en er ook voordien geen kennis van had. De NMKN stelt dat zij die beslissing mocht nemen op basis van het principe van de goede huisvader waartoe ze werd aangemaand in artikel 1, paragraaf 1.1 van de beheersovereenkomst die met Gimvindus werd gesloten. Ik wil nog eens herhalen dat de 850.000 frank geen subsidie van de Vlaamse regering is. De eigenaar van het schip kon 4,6 procent van de huuropbrengsten aanwenden om de continuïteit van zijn bedrijfsvoering te verzekeren. Zo niet dreigde het faillissement en was de hele zaak niet meer realiseerbaar. Uiteindelijk blijft FOS verantwoordelijk voor het hele bedrag van het krediet. Zowel rente als lening moeten worden terugbetaald. Het betrof hier slechts een financiering van werkingskosten.

Het tweede feit is de overdracht van de charter van de Discovery aan Stolt Comex Seaway. In de herfst van 1996 werd naar een oplossing gezocht voor de achterstand die FOS had opgelopen bij de terugbetalingen van het krediet voor de Discovery. Er werden verschillende voorstellen geformuleerd. Uiteindelijk lagen er in april 1997 twee voorstellen op tafel. Het eerste voorstel kwam erop neer dat de onderneming Stolt Comex Seaway de charter van de Discovery zou overnemen van Subsea voor een lange periode, en een optie zou nemen om het schip over te kopen van Friary. Het tweede voor-

Van Rompuy

stel ging uit van DSND uit Noorwegen. Deze makelaarsfirma deed een bod om het schip te kopen.

Er wordt nu door de heer De Gucht in de pers gesuggereerd dat het tweede voorstel voordeliger was voor het Vlaams Gewest. Om mij hierover een onafhankelijk oordeel te kunnen vormen, heb ik de fax met het laatste voorstel van DSND opgevraagd bij de NMKN. Ik stel deze fax vandaag ter beschikking van het Vlaams Parlement. Zoals iedereen kan zien, stelt de 'broker' als voorwaarde voor het bod dat de Discovery chartervrij zou zijn.

Er is dan door de NMKN uitgezocht of men de charter, die toen nog in handen was van Subsea, kon verbreken. Juridische adviezen werden gevraagd bij externe deskundigen. Zij stelden dat het onmogelijk was de Discovery chartervrij te maken. Ik bezorg vandaag aan het parlement het juridisch advies dat door de NMKN werd gevraagd.

Er werd een becijferde analyse gemaakt van de twee voorstellen. Deze analyses werden gecontroleerd door de verschillende betrokkenen.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, u komt hier een heleboel zaken vertellen die eigenlijk naast de kwestie zijn. Een van de redenen daarvoor is waarschijnlijk dat men u zeer slecht inlicht. U zegt dat u de fax met het laatste voorstel van DSND hebt opgevraagd bij de NMKN om een onafhankelijk oordeel te kunnen vormen. De tekst die u ons geeft, dateert van 21 april 1997. Ik beschik over de volledige briefwisseling met de NMKN.

Zo beschik ik dus ook over een voorstel van 28 mei 1997, dat spreekt over 47 miljoen dollar in de plaats van 45 miljoen dollar. Dat voorstel vermeldt tevens uitdrukkelijk : 'Delivery dates to be February 1st till April 30th 1998 in seller's option, and April 30th 1998 as cancelling date in buyer's option. Otherwise, the rest is accepted.' Met andere woorden, dit voorstel, dat later komt in de onderhandelingen, gaat veel verder. Men zegt : 'Probeer het ons te leveren tegen april. Als u het ons tegen april niet levert, hebben wij de mogelijkheid om het op te zeggen.' Men spreekt ook over totaal andere bedragen, namelijk 47 miljoen dollar. U zegt dat ze alleen een voorstel doen om te kopen. Nu blijkt duidelijk dat ze een voorstel hebben

gedaan om te verhuren voor een periode van zeven jaar tegen 17.000 dollar.

Zo kom ik opnieuw bij mijn uitgangspunt. U wordt slecht voorgelicht. Men geeft u niet de juiste stukken. De volledige briefwisseling gaat veel verder. Ik zal u die bezorgen. Als u die leest, zult ook u tot de vaststelling komen dat hetgeen u zegt, niet klopt.

Hetzelfde kan ik ook zeggen over het juridische advies van meester Fransen, dat u voorlegt. Als u dat goed leest, staat er : 'Als de bevrachtingsovereenkomst bij het aangaan van de hypotheek bestaat, moet de hypotheek daar rekening mee houden. Doch ook indien de charterpartij van later dan de hypotheek dateert, kan dit de rechten van de hypotheekhouder beperken. Het risico dat u de bevrachtingsovereenkomst moet respecteren, is dus aanzienlijk. Dit staat evenwel los van gebeurlijke contractuele bepalingen die mijn correspondent thans onderzoekt.'

Mijnheer de minister, die gebeurlijke contractuele bepalingen heb ik u voorgelezen. Ze staan uitdrukkelijk in de charterovereenkomst, en zeggen dat bij het opeisen van het schip de charterovereenkomst ten einde is.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer De Gucht, ik lees een gedeelte uit het laatste document dat ik van de NMKN heb ontvangen. Hierin vergelijkt men het bod van DSND met de mogelijke opbrengst van de charter van Stolt Comex.

De heer Karel De Gucht : Het laatste voorstel dat u citeert, dateert van april. Ik lees u letterlijk een voorstel voor uit mei, dat verder gaat. De NMKN stuurt u niet het laatste stuk op, maar wel het stuk dat ze u het liefst opsturen. Realiseert u zich dat niet ? Mei komt toch na april ?

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb vandaag een tekst gekregen waarin de NMKN zegt dat de bewering dat de overdracht van de charter veel nadeliger was dan de ogenblikkelijke verkoop, manifest onjuist is. Bij verkoop tegen 47 miljoen dollar zou het onmiddellijke verlies voor de overheid 557 miljoen belopen.

De voortzetting van de charter tegen de huidige voorwaarden biedt daarentegen een zeer reële kans op een volledige terugbetaling. De offshoremarkt zit in de lift. Reeds bij de closing stelt Stolt Comex Seaway een waarschijnlijke aankoop – het lichten van de optie – binnen twee jaar in het vooruitzicht. Berekening leert dat de uitstaande kre-

Van Rompuy

dietschuld over vijf jaar circa 1,3 miljard frank of 35,6 miljoen dollar zal bedragen, tegenover 2,1 miljard frank vandaag. Daardoor behouden we onze waarborg op het schip. De kans dat het verlies bij een verkoop over vijf jaar groter zou zijn dan 557 miljoen frank, lijkt dus wel zeer klein.

U vergelijkt het bod van DSDN met het aanvaarden van de overdracht naar Stolt Comex Seaway. Bij het maken van de netto-operatie is het duidelijk dat de genomen beslissing, namelijk het aanvaarden van de overdracht naar Stolt Comex, de beste oplossing is. De Discovery was niet chartervrij. U hebt mij in de maand augustus hierover een schriftelijke vraag gesteld, waarop ik dit in alle duidelijkheid heb geantwoord.

Deze dossiers zijn nauwkeurig opgevolgd. Arbitrage is natuurlijk altijd nodig. Dat is de moeilijkheid in dit dossier. We krijgen een bod dat we moeten afwegen. Wat is dan de beste oplossing? We moeten alle elementen in heel moeilijke omstandigheden afwegen. Vaak kennen we zelfs niet alle elementen.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Voelt u zich niet bedrogen? De NMKN of Gimvindus geeft u het zagezegd laatste voorstel van de Noren. U bent zo vriendelijk geweest om dit uit te delen. Ik heb echter stukken die van een latere datum zijn. Voelt u zich dan niet bedrogen?

Minister Eric Van Rompuy : Ik zou willen eindigen met een aantal beschouwingen.

De heer Karel De Gucht : Maar antwoord dan toch!

Minister Eric Van Rompuy : Maar ik heb al geantwoord! Ik zal nooit genoeg kunnen antwoorden! Wat vraagt u van mij? Ik geef al drie kwartier antwoorden! U zoekt de waarheid niet, u zoekt politieke motieven!

We hebben een beheersovereenkomst met de NMKN. Ik sluit niet uit dat we deze zullen evalueren. Eventueel zullen we deze beheersovereenkomst niet verlengen. We zullen dit zeer zorgvuldig bekijken. We willen in geen geval de risico's voor de overheid vergroten. We moeten dit grondig bekijken. De beslissing tot niet-verlenging zal dan ook pas gebeuren na zeer zorgvuldige afweging.

We hebben Gimvindus de opdracht gegeven te onderzoeken onder welke omstandigheden de relatie met de NMKN kan worden veranderd. Ik heb hen ook gevraagd om te bekijken of Gimvindus schade heeft geleden door de feiten die vorige week aan het licht zijn gekomen. Gimvindus heeft mij ondertussen reeds laten weten dat het een bedrijfsrevisor heeft aangesteld om de dossiers bij de NMKN te controleren. Ook werden gesprekken gestart met de NMKN over toekomstige relaties tussen beide instellingen.

Ik heb daarstraks ook gezegd dat al die dossiers moesten worden behandeld in bijzonder complexe omstandigheden en dat men vaak verschillende alternatieven moest afwegen. Mijn voorgangers hebben heel vaak moeten beslissen of een bedrijf al dan niet nog moest worden gesubsidieerd. Als het slecht afliep, was dat dan een slecht beheer? In de jaren zeventig en tachtig zijn tientallen bedrijven gesubsidieerd en achteraf failliet gegaan. Zijn al die politici onverantwoordelijk geweest?

Ik geef geen subsidies meer aan bedrijven. Een paar maanden geleden zijn partijgenoten van u, meer bepaald de heren Laverge en Dewael, komen vragen of we Nova nog wilden subsidiëren. Ook dat is de waarheid. Ik ben daar niet op ingegaan en krijg ook daar veel kritiek voor.

De mensen van de NMKN en Gimvindus moeten heel dat verleden met zich meedragen en maken er werk van. Ik wil een cijfer noemen omdat ik de kritiek op Gimvindus en meer bepaald op de heer Malevé kotsbeu ben. In 1993 heeft Gimvindus het fonds van de Scheepskredieten overgenomen. Die stonden toen geboekt voor een waarde van 25,7 miljard frank. In de periode tussen 1 januari 1993 en 1 januari 1997 heeft Gimvindus in totaal voor 27,4 miljard frank gevaloriseerd. Er staat nu nog een boekwaarde van 2,9 miljard frank. De mensen van de NMKN en Gimvindus hebben in die markt gewerkt in ondankbare omstandigheden, terwijl Cockerill Yards en de Boelwerf failliet gingen.

De heer Karel De Gucht : Het zijn sukkelaars bij de NMKN.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer De Gucht, men heeft dat ook gedaan in functie van het behoud van werkgelegenheid en we hebben er allemaal aan meegewerkt. Achteraf komt men die mensen beschuldigen van allerlei dingen. Gimvindus heeft 27,4 miljard frank kredieten gevaloriseerd en er staat nog 2,9 miljard frank open in de boeken. In de volgende jaren moeten we zien dat

Van Rompuy

dat kan worden gerealiseerd. Ik ben ervan overtuigd dat dat mogelijk is.

Ik kan niet aanvaarden dat men dat soort van dossiers in een soort van post-Dutrouxfilosofie, met valsheid in geschrifte, bedrog, fraude, Vlaamse regering, Gimvindus en NMKN op een hoopje gooit en dat men namen noemt van Andy Lubbe Bakker, Terry Highlands en bulk-carriers. Men toont beelden op de TV van schepen, kabelleggers, en dergelijke en geeft de indruk dat we hier allemaal corrupt zijn. In die dossiers zijn er inderdaad dingen gebeurd. Wat de heer Van den Stockt heeft gedaan, betreur ook ik en moet worden veroordeeld. We hebben ook een discussie gehad over GTI en die anderhalf miljoen frank aan facturen. Het gerecht moet dat maar uitzoeken.

Maar u probeert het beleid vandaag te fixeren op een aantal dingen die moesten gebeuren. Die kredieten zijn er. Veel reders zijn in moeilijkheden gekomen, onder andere omwille van economische omstandigheden. Men heeft kredieten in Belgische frank afgesloten en men had huuropbrengsten in dollar. Die wereldmarkt is ingestort. Men moest werken met schepen die vaak niet waren voltooid. Die omstandigheden moeten ook worden vermeld.

Ik ben bezig met de vernieuwing van onze economie. Ik heb een einde gemaakt aan het sectorale beleid en subsidies aan verlieslatende ondernemingen. We hebben de GIMV naar de beurs gebracht. We doen alles voor de vernieuwing van de economie. En dan komt u interpellieren over dingen uit het verleden. U gaat op zoek naar personen en probeert de politiek in diskrediet te brengen. U interpelleert mensen die te goeder trouw hebben gewerkt. Ik vind niets aan dat soort van nieuwe politieke cultuur. U droomt ervan de economische Verwilghen te zijn en dan de voorzitter van het parlement en minister-president Van den Brande te kunnen ondervragen zoals wachtmeester Michaux of iemand anders. Wel, met het economische beleid gaan we naar de toekomst.

Ik ben bereid om op al die vragen te antwoorden, zoals ik ook heb gedaan. Ik ben evenwel niet bereid om een slijtageslag te voeren over al die dossiers die bijzonder moeilijk waren. Ik ben ervan overtuigd dat sommigen te kwader trouw hebben gehandeld, dat kan men niet uitsluiten, maar het is niet aan mij om daarover te oordelen. Maar dat is niet het geval voor de grote lijnen, voor de houding van de Vlaamse regering, van Gimvindus en van de mensen van de NMKN. Ik ben de voorbije weken

veel met deze dossiers bezig geweest, en ik ben bereid om elk punt en elke komma ervan te verdedigen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als het post-Dutroux-tijdperk betekent dat men niet meer mag interpellieren, dan hebben we een behoorlijke stap achteruit gezet. Ik moet u interpellieren, mijnheer de minister, omdat diegene die voor het grootste gedeelte van de periode, namelijk van begin 1992 tot midden 1995, verantwoordelijk was, niet wil antwoorden en dat hij u de arena instuurt met dit bijzonder ondankbaar dossier. U moet dus niet kwaad zijn op mij, u moet kwaad zijn op minister-president Van den Brande. U moet hem zeggen dat hij zijn verantwoordelijkheid moet opnemen in het dossier en zelf naar het parlement moet gaan om behoorlijke antwoorden te geven.

Ik onthoud vier punten. Ten eerste is het juist dat alle mogelijkheden van controle aanwezig waren en dat er alle mogelijke procedures bestonden bij Gimvindus en bij de NMKN, zoals overleg met de federale en Vlaamse regering. Ik kan alleen maar vaststellen dat dat allemaal niet heeft gewerkt. Men is bijvoorbeeld gedurende vier jaar aan het lijntje gehouden door de heer Rosenfeld. Ik weet niet of ik het die mijnheer Rosenfeld kwalijk kan nemen dat hij al het mogelijke doet om zijn imperium te redden. Maar men kan zich wel ernstig vragen stellen of een Vlaamse regering, of Gimvindus, of de NMKN zich gedurende vier jaar aan het lijntje moeten laten houden, en of ze dan nog wel professioneel bezig zijn.

Ten tweede hebt u me geen enkel antwoord gegeven over de Petrell, en ik weet niet of dat doelbewust is. Ik had toch twee zeer duidelijke vragen. De minister geeft een rentetoeelage op het ogenblik dat de NMKN al weet dat het schip zal worden verkocht. Ik heb u de data geciteerd.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb daar op geantwoord.

De heer Karel De Gucht : Neen, u hebt daar niet op geantwoord. Ik leg nu het stuk voor waaruit blijkt dat de NMKN vraagt om een rentetoeelage op het ogenblik dat ze weet dat het schip zal worden verkocht. Daar hebt u geen antwoord op gegeven. Ik vraag u of die rentetoeelage is teruggevorderd. Daar hebt u geen antwoord op gegeven. Ik vraag of die rentetoeelage nog altijd wordt doorbetaald

De Gucht

aan de nieuwe firma. Daar hebt u ook geen enkel antwoord op gegeven.

Ten derde is er de Discovery. Over de rest zal ik u niet kapitelen. Wat de Discovery betreft, was u een verwittigd man, maar u hebt zich weer in de luren laten leggen. Het beste bewijs hiervan is dat u de hele briefwisseling niet hebt over de negotiaties met de Noren. Ik zal ze u opsturen. Men heeft u één stuk gegeven, dat van april. Al de rest kreeg u niet.

Ik kan hier maar één besluit uit trekken, mijnheer de voorzitter, collega's, en dat is dat dit getuigt van slecht beheer. Ik vind dat het in een parlement moet kunnen worden gezegd dat men zich aan het lijntje heeft laten houden door kwakzalvers. Dit is alles behalve een prachtig voorbeeld van hoe het er in Vlaanderen aan toe zou moeten gaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.45 uur.*

BIJLAGE

MONDELINGE VRAGEN

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

Vergadering van woensdag 7 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Joris Van Hauthem, vaste secretaris van de Commissie

Mondelinge vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over een advertentie in het Franstalige blad Vlan voor de verkoop van onroerend goed van het Vlaams Gewest in Drogenbos

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller stelt vast dat er in het Franstalige en Vlaamsvijandige Brusselse weekblad Vlan van 29 oktober 1997 een advertentie is verschenen voor de verkoop van een stuk grond te Drogenbos, eigendom van het Vlaams Gewest. Weliswaar werd deze advertentie in beide talen gepubliceerd, maar in tegenstrijd met de bepalingen van de taalwetgeving werd de Franse tekst voor de Nederlandse geplaatst. Op 17 december 1997 verscheen een soortgelijke advertentie in Vlan vanwege het Vlaams Gewest, dit keer met betrekking tot de verkoop van een stuk bouwgrond in Zemst. Dit keer was het gelukkig een eentalig Nederlandse advertentie.

De grond van de zaak is volgens de vraagsteller dat het plaatsen van advertenties voor de verkoop van gronden in bedreigd Vlaams gebied in een Franstalig Brussels weekblad moeilijk te rijmen valt met het nieuwe beleid van de Vlaamse regering. Was de Vlaamse regering immers niet zinnens om in de randgemeenten een kordater Vlaams beleid te voeren ? Als de Vlaamse regering zich specifiek tot de Brusselse Vlamingen wil richten, dan kan ze dit immers doen door te adverteren in Deze Week in Brussel.

Concreet wil de vraagsteller van de minister vernemen hoe het plaatsen van deze advertentie in uitgerokend een Franstalig Brussels weekblad in dit nieuwe beleid ingepast dient te worden. Overweegt de minister eventueel maatregelen om dergelijke misstappen in de toekomst te vermijden ?

2. Antwoord van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

De minister legt uit dat voor de verkoop van onroerende goederen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest een beroep wordt gedaan op de aankoopcomités van de federale dienst der domeinen. De aankoopcomités staan in voor de publiciteit, voor het verstrekken van inlichtingen aan geïnteresseerde kandidaten, het organiseren van eventuele openbare verkopen en het verlijden van de akte met de hoogstbiedende.

Bij het organiseren van de verkopen, aldus de minister, moeten de aankoopcomités de domaniale wet respecteren. Deze wetgeving bepaalt dat met het oog op het vrijwaren van de mededinging er steeds passende publiciteitsmaatregelen moeten genomen worden. Passende publiciteitsmaatregelen nemen houdt volgens de minister in dat de advertenties geplaatst worden in het meest verspreide advertentieblad van de streek. Het plaatsen van advertenties in een bepaalde krant moet gezien worden vanuit het oogpunt om een zo ruim mogelijk publiek aan te spreken, zodat bij een verkoop een zo hoog mogelijke opbrengst wordt bekomen, wat in het voordeel van de schatkist is.

De minister wijst erop dat de aankoopcomités bij het voeren van publiciteit ook steeds de taalwetgeving in acht nemen. De taalwetgeving bepaalt dat in randgemeenten zoals Drogenbos berichten en mededelingen bestemd voor het publiek in het Nederlands en het Frans moeten meegedeeld worden. Uit rechtspraak van het Vast Comité van Taaltoezicht blijkt volgens de minister dat in het Nederlandse taalgebied de Nederlandse tekst de Franse tekst moet voorafgaan. In casu heeft het aankoopcomité dus niet de nodige voorzichtigheid aan de dag gelegd en de taalwetgeving foutief toegepast. Teneinde dergelijke onjuistheden in de toekomst te vermijden, zal de administratie van de minister contact opnemen met de federale dienst der domeinen, en hen de bij opdrachten tot verkoop na te leven verplichtingen inzake de taalwetgeving in herinnering brengen.

3. Replieken

De vraagsteller herhaalt dat de advertenties van het Vlaams Gewest in Vlan strijdig zijn met de beleidsdoelstelling om in Vlaams-Brabant meer woongelegenheden te creëren voor Vlamingen. De minister kan zich in elk geval niet beroepen op de

domaniale wet, aangezien het weekblad Vlan moeilijk kan beschouwd worden als een van de meest gelezen bladen in Zemst. Hoe komt het dat er geen advertenties werden geplaatst in de streekkranten die wel veel gelezen worden in de regio van Zemst ? De minister antwoordt dat er, in uitvoering van de domaniale wet, in meerdere bladen werd geadverteerd.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

Vergadering van woensdag 7 januari 1997

Vaste verslaggever : de heer Joris Van Hauthem, vaste secretaris van de Commissie

Mondelinge vraag van de heer Etienne Van Vaeckenbergh tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de herziening van de financieringswet in 1999

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller vestigt om te beginnen de aandacht op het feit dat in 1999 de financieringswet, goedgekeurd in 1989, in zijn definitieve fase treedt. Deze wet verleent aan de gemeenschappen en de gewesten de middelen om hun taken uit te voeren. Het algemene principe daarbij is dat het geld wordt verdeeld over de gewesten en de gemeenschappen in functie van hun aandeel in de personenbelasting. Het onderwijs maakt hierop evenwel een uitzondering, aangezien men zich voor de financiering van het onderwijs baseert op het aantal leerlingen.

De vraagsteller herinnert eraan dat het aantal leerlingen vanaf 1999 bij wet zal worden vastgelegd op basis van objectieve criteria. Maar aangezien deze wet nog niet bestaat zal men de criteria dienen te bepalen die aan de basis van de nieuwe verdeelsleutel zal liggen. De beslissingen dienaangaande, die betrekking hebben op de begroting van 1999, zullen in 1998 moeten worden genomen. Vandaar dat in de Franstalige pers terecht wordt gesteld dat "1999 al begint in 1998". Bovendien blijkt dat de Franstalige partijvoorzitters reeds de koppen bij elkaar hebben gestoken over deze problematiek, met de bedoeling om tot een zo gunstig mogelijke regeling te komen voor de Franse Gemeenschap. De spreker verwijst in dit verband ook naar het jongste advies van de SERV over het begrotingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap (Stuk 12 (1997-1998) – Nr.1, p.76-77).

In dit verband legt de spreker volgende vragen voor aan de minister-president : (1) Zal Vlaanderen zich houden aan de eenvoudigste en meest duidelijke oplossing, die inhoudt dat het aantal kinderen tussen 3 en 18 jaar die in een gemeente ingeschreven zijn worden opgeteld ? (2) Hoe zal het probleem worden opgelost van de kinderen die

opgevangen worden in een kleuterklas : in Vlaanderen vanaf 3 jaar, in Wallonië vanaf 2,5 jaar ? (3) Hoe zal het probleem worden opgelost van de zittenblijvers ? (4) Hoe zal het probleem worden opgelost van de leerlingen ingeschreven in het deeltijdse onderwijs en in het onderwijs voor sociale promotie ? (5) Hoe zal het probleem worden opgelost van de 3.000 Vlaamse kinderen die in Franstalige scholen onderwijs volgen ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

De minister-president wijst er in zijn antwoord op dat de discussienota voor een verdere staatshervorming, die hij op 29 februari 1996 namens de Vlaamse regering heeft neergelegd bij het Vlaams Parlement (Stuk 253 (1995-1996) – Nr.1), ervan uitgaat dat dient te worden uitgevoerd wat was afgesproken in de bijzondere financieringswet, met name de aanpassing van de verdeelsleutel van de middelen toegekend aan de gemeenschappen als aandeel van de BTW-ontvangsten. Het aan de gemeenschappen toegewezen gedeelte van de BTW-opbrengst, voor onderwijsuitgaven, wordt tussen de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap verdeeld, met inachtneming van een overgangperiode tot het begrotingsjaar 1998 en het bijzondere krediet voor de financiering van het onderwijs dat aan buitenlandse studenten wordt verstrekt volgens de volgende verdeelsleutel : 57,55 percent voor de Vlaamse Gemeenschap en 42,45 percent voor de Franse Gemeenschap.

Tijdens de overgangperiode, van 1989 tot 1999, worden de in de bijzondere financieringswet vooropgestelde bedragen aangepast aan de procentuele verandering van het gemiddeld indexcijfer van de consumptieprijzen. Daarenboven worden de bedragen jaarlijks aangepast aan de evolutie van het aantal inwoners jonger dan 18 jaar behorend tot de gemeenschap waar ten opzichte van 30 juni 1988 de daling het geringst of de stijging het grootst is. Aangezien de jaarlijkse bedragen verdeeld worden in functie van het leerlingenaantal, vastgesteld op 57,55 percent en 42,45 percent, en dit niet volledig overeenstemt met de elk jaar herberekende basisbedragen, wordt een in de tijd afnemende overgangscorrectie toegepast. Vanaf het begrotingsjaar 1999 wordt geen overgangscorrectie meer toegepast.

De minister herinnert er verder aan dat artikel 39 van de bijzondere financieringswet omtrent de ver-

deling van de middelen na het begrotingsjaar 1998 het volgende bepaalt : "Vanaf het begrotingsjaar 1999 wordt deze verdeelsleutel aangepast aan de verdeling van het aantal leerlingen aan de hand van bij wet vastgelegde objectieve criteria." In de discussienota voor een verdere staatshervorming werd reeds aangegeven welke parameters in aanmerking zouden kunnen komen tot het bepalen van 'objectieve criteria' : (1) de bevolking of het werkelijke aantal ingeschreven leerlingen ; (2) de onder- en bovengrens volgens leeftijd ; (3) de onder- en bovengrens volgens onderwijsniveau ; (4) het rechtgeven op kinderbijslag of fiscaal ten laste zijn. Het is volgens de minister-president aangewezen dat de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken ter gelegenheid van de bespreking van het luik fiscale en financiële autonomie verder aandacht zou besteden aan de uitvoering van artikel 39 van de bijzondere financieringswet en aan mogelijke objectieve criteria.

Uit gegevens van het departement Onderwijs blijkt volgens de minister-president dat het niet vanzelfsprekend is om te beschikken over vergelijkbare leerlingengegevens van de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap en dat ze geen relevant verdelingscriterium meer zijn, omdat het Vlaamse en het Franstalige beleid steeds verder uit elkaar zijn gaan drijven. Fundamenteel daarbij is dat er een verschillend onderwijsbeleid in de beide gemeenschappen wordt gevoerd, wat niet alleen zijn weerslag heeft op de instroom, maar ook op de uitstroom, met name wat de zittenblijvers betreft. Deze verschillen doen zich voor op drie niveaus : (1) de toelatingsvoorwaarden van het onderwijsstelsel : de gemeenschappen bepalen onafhankelijk van elkaar de toelatingsvoorwaarden, met effect op de in- en uitstroom ; (2) de criteria van de begrippen 'regelmatig ingeschreven leerling' en 'financierbare leerling' : deze criteria worden eveneens autonoom bepaald ; (3) de concrete leerlingentellingen gebeuren eveneens autonoom en er

zou dus een controlemechanisme moeten worden ingebouwd.

De minister-president wijst erop dat de heer Luc Van den Bossche, vice minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister voor Onderwijs en Ambtenarenzaken, reeds uitvoerig op deze problematiek is ingegaan ter gelegenheid van een schriftelijke vraag van mevrouw Nelly Maes (Bulletin van Vragen en Antwoorden – Nr.6 – 15 december 1997, p.734-736). Indien deze cijfers verder bevestigd worden en er dus niet tot objectief vergelijkbare en eventueel uitgezuiverde leerlingengegevens kan worden gekomen, dan zal moeten worden gewerkt op basis van objectief vaststelbare bevolkingsgegevens, aldus de minister-president. Hijzelf is in ieder geval voorstander van een zo eenvoudig en doorzichtig mogelijk systeem. Dit systeem mag er niet toe leiden dat verschillen in het beleid dat door de gemeenschappen gevoerd wordt, de verdeling van de hier bedoelde BTW-opbrengsten fundamenteel zouden beïnvloeden. Het kan daarbij gaan om verschillende zaken, onder meer de opvang van kinderen in de kleuterklas, de selectienormen met impact op het aantal zittenblijvers, enzovoort.

Tot slot beklemtoont de minister-president dat het tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort om in deze een initiatief te nemen. Voor zover hem bekend zijn er hierover nog geen concrete initiatieven genomen.

3. *Replieken*

In zijn reactie beaamt de vraagsteller dat het bevolkingscriterium het meest garanties biedt op objectiviteit. Op vraag van de heer John Taylor stelt de minister-president dat er omtrent deze problematiek nog geen overleg is geweest tussen de federale overheid en de gemeenschappen.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

Vergadering van donderdag 8 januari 1998

Vaste verslaggever : de heer Guy Swennen, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over het gebrek aan medewerking van Vlaanderen aan de rondvraag over Standaard Regels voor Gelijke Kansen van Personen met een Handicap georganiseerd door de VN-coördinator voor gehandicapten*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Vier jaar geleden namen de Verenigde Naties Standaard Regels voor Gelijke Kansen van Personen met een Handicap aan. Een officiële Nederlandse versie bestaat er niet. Blijkbaar bestaat er vanuit Vlaanderen geen interesse voor deze materie. Vlaanderen antwoordde immers niet op een rondvraag over die regels. De rondvraag werd georganiseerd door VN-verslaggever voor gehandicapten Bengt Lindqvist. De andere gemeenschappen en het Waalse Gewest vulden die vragenlijst wel in.

1. Vlaanderen heeft op dit moment geen officiële Nederlandse vertaling van de Standaard Regels voor Gelijke Kansen van Personen met een Handicap. De Verenigde Naties namen deze Standaard Regels reeds vier jaar geleden aan. Waarom kwam er geen officiële Nederlandse vertaling ?
2. Als enige in België antwoordde Vlaanderen niet op de vragenlijst van de speciaal VN-verslaggever voor gehandicapten over de stand van zaken. Waarom werkte Vlaanderen niet mee ?

2. Antwoord van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

Het lid heeft blijkbaar foutieve informatie gekregen, antwoordt de minister. Reeds vroeger werd door voormalig minister van Gelijkekansenbeleid, mevrouw Anne Van Asbroeck, aan het Hoger Instituut voor de Arbeid (HIVA) de opdracht gegeven tot een doorlichting van de problematiek van de gehandicapten in het licht van het gelijkekansenbeleid in Vlaanderen. Die studie is ondertussen klaar. In de studie werd de integrale vertaling opgenomen van de VN-standaardregels betreffende het bieden van gelijke kansen voor gehandicapten. De vertaling werd gemaakt in opdracht van het Nederlandse ministerie van buitenlandse zaken. In het kader van de samenwerking in de Nederlandse Taalunie werd afgesproken in Vlaanderen en Nederland dezelfde vertaling te hanteren.

De Vlaamse Gemeenschap antwoordde niet rechtstreeks aan de VN op de vragenlijst van de speciaal VN-verslaggever voor gehandicapten, want zij is geen rechtstreekse lidstaat van de VN. Het Vlaamse antwoord werd aan het Belgische niveau doorgegeven. Het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap heeft op 30 mei 1996 de ingevulde vragenlijst toegestuurd aan het federale ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. De minister laat de tekst van het antwoord aan de commissieleden bezorgen. De minister wijst erop dat er van het federale niveau geen terugkoppeling gebeurt. Het federale antwoord aan de VN is niet de som van de deelantwoorden, wel een verwerking.

De minister wil er ten slotte op wijzen dat het Vlaams Fonds trouwens de rol van gangmaker op zich heeft genomen inzake gelijke kansen, in het licht van wat leeft in de VN en in Europa. De minister geeft het voorbeeld van de "Eurodag Gelijke Kansen" op 18 november 1997 in Wemmel.

– *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Financiën en Begroting

Vergadering van donderdag 8 januari 1998

Vaste verslaggever : de heer Stefaan Platteau,
secretaris van de commissie**Mondelinge vraag van de heer Marino Keulen tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de inning van het kijk- en luistergeld***1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Verschillende burgers hebben zich beklaagd over de houding van de dienst voor het kijk- en luistergeld wanneer deze burgers aangifte hebben gedaan van de stopzetting van het gebruik van een autoradio. Conform de instructies op de rugzijde van het aanslagbiljet voor het kijk- en luistergeld hebben deze burgers schriftelijk aangifte gedaan van deze stopzetting.

De burger komt in een Kafkaïaanse toestand terecht wanneer de dienst voor het kijk- en luistergeld betwist dat een brief werd gestuurd naar de dienst of erger nog een postattest betreffende de verzending van een aangetekend schrijven een onvoldoende bewijs vindt om aan te nemen dat de belastingplichtige zich op correcte wijze heeft in regel gesteld. Inmiddels wordt de argeloze burger bestookt met aanmaningen van een deurwaarder.

De heer Marino Keulen vindt dit te gek voor woorden. Bovendien werd de dienst voor het kijk- en luistergeld in dit verband voor de rechtbank veroordeeld wegens tergend en roekeloos optreden.

De vraagsteller heeft twee vragen voor de minister :

1. Kan het probleem niet worden opgelost door het linken van de databank van de dienst van het kijk- en luistergeld met de databank van de administratie die de verkeersbelasting int ?
2. Is er geen mogelijkheid een oplossing te bieden voor het probleem van de verrekening van de "niet-opgebruikte periodes" ?

2. Antwoord van de minister

De zaak waarnaar het geachte lid verwijst dateert van voor de overname door de Vlaamse Gemeenschap van de inning van het kijk- en luistergeld. De

problemen waaraan de vraagsteller refereert dateren van de periode dat Belgacom het kijk- en luistergeld inde. De Vlaamse Gemeenschap kan hiervoor moeilijk verantwoordelijk gesteld worden.

Niettemin zal de Vlaamse Gemeenschap ten volle rekening houden met het probleem dat zich heeft gesteld. De minister wenst van de gelegenheid gebruik te maken om de procedure voor de toekomst kort uiteen te zetten.

Overeenkomstig de wet van 13 juli 1987 kan enkel tot schrapping worden overgegaan indien dit schriftelijk, samen met de nodige bewijsmiddelen, wordt gemeld aan de dienst kijk- en luistergeld. De procedure staat duidelijk vermeld op de achterzijde van de aanslagbiljetten. Het is niet zo dat enkel aangetekende brieven worden aanvaard. Ook gewone brieven worden aanvaard. Uiteraard kan geen rekening worden gehouden met brieven die verloren zijn gegaan en bij gewone brieven is die kans veel groter. Om de problemen met verloren gegane brieven te vermijden zal voortaan elke schriftelijke opzegging schriftelijk door de dienst kijk- en luistergeld worden bevestigd. Dit zal tevens op de achterzijde van het aanslagbiljet worden vermeld.

Wat het voorstel van de heer Marino Keulen om in navolging van de procedure betreffende de verkeersbelasting de verrekening toe te laten van niet-gebruikte periodes betreft, antwoordt de minister dat de huidige wet dit niet toelaat. De wet die het kijk- en luistergeld heeft ingesteld, kan enkel worden gewijzigd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers na akkoord van de gemeenschapsregeringen. De minister heeft wel weet van wetsvoorstellen, onder meer van de heer Willy Cortois, om hierin verandering te brengen. De minister noemt zich voorstander van een wetswijziging die de verrekening van niet-gebruikte periodes toelaat, voor zover dit niet leidt tot zware administratieve vertragingen en bijkomende ontwijken en hierover consensus bestaat tussen alle gemeenschappen. Wat het linken van de databank van de dienst kijk- en luistergeld met de databank van de federale Dienst voor Inschrijvingen Voertuigen betreft, antwoordt de minister dat deze link reeds bestaat.

Tot slot geeft de ministers gegevens over de resultaten van de campagne om burgers die het kijk- en luistergeld niet betalen te overtuigen dit toch te gaan doen.

De campagne heeft tot 31.12.97 ongeveer 69.000 reacties opgeleverd :

- 33.000 telefonische reacties ;
- 17.000 schriftelijke reacties ;
- 18.500 spontane betalingen ;
- 660 reacties via Internet.

Door deze vele reacties raamt de minister de meerinkomsten op 304 miljoen frank voor het jaar 1997. Deze overvloed aan reacties zal de controle ook vereenvoudigen. Uit een eerste controle voor de gemeente Drogenbos (vergelijking van de databanken van de kabelmaatschappijen met die van de dienst kijk- en luistergeld) bleek dat na de campagne nog minstens 185 burgers in de gemeente Drogenbos het verschuldigde kijk-en luistergeld niet betaalden.

- *Het incident is gesloten.*

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Mediabeleid

Vergadering van donderdag 15 januari 1998

Vaste verslaggever : de heer Carl Decaluwé, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over Radio Flandria en de vigerende reglementering*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

De heer Carl Decaluwé verwijst naar twee interpellaties over de komst van buitenlandse commerciële radio's in Vlaanderen, die hij tesamen met de heer Dirk Van Mechelen in februari 1996 in deze commissie ontwikkelde.

Ondertussen is ook Radio Flandria opgedoken. Radio Flandria is de naam van een Vlaamse kabelradio die uitzendt vanuit Luxemburg, zoals VT4 doet vanuit Groot-Brittannië. Flandria is voorlopig enkel te beluisteren in de regio Mechelen door de klanten van kabelverdelers Electrabel. De Meche-laars horen een radiostation waar non-stop-muziek wordt gedraaid. Sinds 6 december jongstleden bestaat er om het uur een journaal. Reclame wordt op de betrokken radio voorlopig niet uitgezonden, daar de zender volledig put uit de gelden van IPF uit Luxemburg.

Van wie Radio Flandria uitgaat, doet er eigenlijk niet toe. Maar de vraagsteller constateert dat Radio Flandria onderhandelt met alle maatschappijen waarin Electrabel participeert met als doel het op de kabel komen in heel Vlaanderen. Radio Flandria heeft blijkbaar nog geen gesprekken aangeknoopt met de zuivere intercommunales. Met deze mondelinge vraag beoogt de vraagsteller een analoge situatie als VT4 – VTM nu in het radiolandschap te vermijden.

Graag had ik aan de minister hieromtrent de volgende vragen gesteld :

1. Kan de minister mij bevestigen of radio Flandria reeds effectief dagelijks te ontvangen is in de regio Mechelen ? In welke mate werd daar door de kabelmaatschappij melding van gemaakt ? En werd er toestemming voor gevraagd ?

2. In welke mate wordt de Europese wetgeving geschonden en is er hier al dan niet sprake van een U-bochtconstructie ?

3. Welke maatregelen kan de minister nemen tegen de kabelmaatschappijen en Radio Flandria zelf indien zou blijken dat zij de wetgeving overtreden ?

4. Heeft Radio Flandria ooit een erkenningsaanvraag ingediend ?

2. *Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media*

De kabelmaatschappij Iverlek II heeft ons bevestigd dat het omroepprogramma van Radio Flandria vanaf 6 november 1997 via de mast van Mechelen werd verdeeld en in de loop van de daaropvolgende dagen via de mast Testelt en Tienen, zodat tegen eind november dit radioprogramma over het gehele grondgebied van Iverlek II werd verdeeld.

De Vlaamse Gemeenschap werd hiervan initieel niet in kennis gesteld. Pas op 12 januari 1998 – nadat de administratie Media telefonisch om uitleg had gevraagd – stuurde Iverlek II ons een faxbericht waarin de wijziging van het zendschema werd meegedeeld. Een toestemming voor het doorgeven van het omroepprogramma werd niet gevraagd.

De kabelmaatschappij is van oordeel dat door het recente arrest van het Hof van Justitie de toestemming van de Vlaamse Gemeenschap niet langer is vereist.

Wij vernamen ondertussen dat het omroepprogramma ook door Iveka, Telekempo, Interteve en Tevelo wordt verdeeld.

Iverlek II bezorgde ons een afschrift van de concessie die aan de "NV Korus" werd verleend door het Groothertogdom Luxemburg. Statuten konden ons evenwel niet worden voorgelegd.

Uit deze concessie blijkt dat de vennootschap is gevestigd in het Groothertogdom. Het programma wordt daar via de satelliet opgestraald. Wij citeren uit de concessie : "Le programme, objet de la concession, est un programme de radio en langue flamande". Wij leiden hieruit af dat het omroepprogramma alleen in Vlaanderen wordt doorgegeven.

Uit de aandeelhoudersstructuur blijkt dat de vennootschap voor 100 percent in handen is van de

NV Ice Cubed P. Holding NV, met vestiging in de Nederlandse Antillen. De aandeelhouders van deze firma zijn bedrijven uit Nederland en Duitsland.

Aan de hand van deze gegevens kan dus niet worden beoordeeld in hoeverre het hier gaat om een Europese omroep. De in de nieuwe televisierichtlijn vastgelegde criteria gelden trouwens niet voor het medium radio.

Radio Flandria heeft geen aanvraag tot erkenning bij de Vlaamse Gemeenschap ingediend. De mediadecreten kennen het begrip kabelradio niet. Er is dus een leemte. Deze leemte kan opgevuld worden, hetzij in het kader van de wijzigingen van de mediadecreten via het 'reclamedecreet', hetzij via het voorstel van decreet van de heer Decaluwé c.s. over de lokale radio's waar de mogelijkheid tot invoering van kabelradio's kan opgenomen worden.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt nogmaals de noodzaak om onze wetgeving aan te passen en voldoende controle en sanctioneringsmogelijkheden te voorzien. In de huidige stand van de regelgeving zijn de sanctioneringsmogelijkheden ten aanzien van de kabelmaatschappijen beperkt tot de intrekking of schorsing van de erkenning enerzijds en

een strafrechtelijke geldboete anderzijds. Met het oog op de afdwingbaarheid van de regelgeving werd het Vlaams Commissariaat voor de Media opgericht dat in de loop van 1998 operationeel zal zijn. Via het reclamedecreet zal onze wetgeving ook worden aangepast aan de uitspraken van het Europees Hof van Justitie zodat dit niet meer als excuus kan worden ingeroepen.

3. Repliek van de vraagsteller

De vraagsteller stelt vast dat, omwille van de ingewikkelde constructie, dit initiatief niet goed kan geplaatst worden. De heer Carl Decaluwé dringt aan dat de minister zo snel mogelijk werk maakt om effectief daadwerkelijk te kunnen optreden. Wellicht kan ook informeel aan de Europese Commissie gevraagd worden één en ander te toetsen aan de Europese regelgeving.

De minister repliceert dat er geen Europese wetgeving over radio's bestaat. Er zijn richtlijnen over Televisie zonder Grenzen en algemene reglementering, maar de minister ziet geen concreet artikel als aanknopingspunt om dit probleem bij de Europese Commissie aan te kaarten.

– Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG (Regl. art. 79)

Commissie voor Mediabeleid

Vergadering van donderdag 15 januari 1998

Vaste verslaggever : de heer Carl Decaluwé, secretaris van de commissie

Mondelinge vraag van de heer Dominiek Lootens-Stael tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media over de samenstelling van de beheersorganen van TV-Brussel*1. Uiteenzetting door de vraagsteller*

Op 1 juli 1997 van het vorige zittingsjaar en op 5 november van dit zittingsjaar interpeleerde de vraagsteller de minister over het feit dat TV-Brussel tot dan toe met behulp van allerlei trucs altijd geweigerd heeft om in haar bestuursorganen vertegenwoordigers van het Vlaams Blok op te nemen.

Op 5 juni 1997 werd het Vlaams Blok door TV-Brussel per brief uitgenodigd om tegen 5 juli 1997 kandidaturen in te dienen met het oog op de hernieuwing van de beheersorganen van deze zender in de loop van september 1997.

Op 2 juli 1997 stuurde het Vlaams Blok een aange tekende brief naar TV-Brussel, waarin vijf kandidaturen werden voorgedragen. Verder hebben wij toen niets meer van TV-Brussel vernomen.

Intussen werd via informele weg, en ook door de minister, bevestigd dat op 9 september de raad van bestuur van TV-Brussel inderdaad is overgegaan tot de hernieuwing van de bestuursmandaten, en daarbij beslist heeft om de door het Vlaams Blok voorgedragen kandidaten allen te weigeren.

De minister wist op 5 november mee te delen dat er door de administratie Media een onderzoek naar de representativiteit van de samenstelling van de nieuwe raden bij TV-Brussel gaande was, maar dat dit onderzoek nog niet was beëindigd.

Graag had ik van de minister vernomen of het desbetreffende onderzoek nu reeds is voltooid ?

Indien dat zo is, dan had ik graag vernomen tot welke bevindingen de administratie Media is gekomen ?

Is de administratie van oordeel dat de huidige samenstelling van de beheersorganen van TV-

Brussel inderdaad niet representatief is zoals door het decreet bepaald ?

Meent de administratie inderdaad dat het Vlaams Blok recht heeft op een representatieve vertegenwoordiging in TV-Brussel ?

Werden hiertoe maatregelen genomen, en zo ja, welke ?

Kan het Vlaams Blok nu effectief gaan zetelen in de verschillende bestuursorganen van de regionale zender en waar lag de eventuele "fout" of het "misverstand" waardoor deze inbreuk op de democratische maatstaven als op het decreet van 23 oktober 1991 heeft kunnen bestaan ?

Overweegt de minister maatregelen te nemen ingeval het Vlaams Blok niet krijgt waar het recht op heeft volgens de wet ? Zo ja, welke maatregelen ?

2. Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister verklaart dat hij een schrijven van zijn administratie Media ontvangen heeft i.v.m. het doorgevoerde onderzoek. Een aantal aanvullende gegevens i.v.m. de representativiteit in de beheersorganen zijn opgevraagd en bezorgd. Uit de meest recente gegevens van de v.z.w. blijkt uitdrukkelijk dat in de beheersorganen vertegenwoordigers van CVP, VLD, socialistische en vlaams-nationale strekking aanwezig zijn. Op basis van de opgegeven functies moet worden aangenomen dat ook de SP-strekking is vertegenwoordigd. Het is duidelijk dat de sociale, culturele en levensbeschouwelijke representativiteitseisen worden nageleefd. De minister herhaalt dat een representatieve samenstelling van een beheersorgaan niet betekent dat elke politieke partij in deze organen moet zetelen. Het politieke criterium is slechts één van de criteria waarmee moet worden rekening gehouden om de representatieve samenstelling te beoordelen. Maar ook sociale, culturele, levensbeschouwelijke, etnische en geografische criteria spelen een rol.

De minister concludeert dat derhalve vastgesteld kan worden dat de beheersorganen van TV-Brussel voldoen aan de representativiteitsvoorwaarden. De minister blijft bij zijn stelling dat deze beheersorganen conform zijn met de geest en de letter van de wetgeving.

Wat de grond van de zaak betreft, verwijst de minister naar de klacht die het Vlaams Blok bij de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie heeft inge-

diend. De Cultuurpactcommissie heeft gesteld dat deze klacht onontvankelijk was. Inmiddels is er een verzoekschrift ingediend bij de Raad van State. De minister herhaalt dat in de huidige stand van zaken, na een aanvullend onderzoek van de administratie Media er geen enkel gegeven is dat aanleiding geeft een ander standpunt in te nemen.

3. Repliek van de vraagsteller

De vraagsteller is ontzettend verbaasd over het antwoord van de minister. Hij verklaart dat al wat de minister verteld heeft, één grote grap is. De heer Dominiek Lootens-Stael stelt vast dat de minister

weigert de wet toe te passen. Hij moet vaststellen dat de grootste strekking aan Vlaamse zijde in Brussel niet vertegenwoordigd is. Voor de vraagsteller collaboreert de minister met TV-Brussel. Ondertussen vernam de heer Dominiek Lootens-Stael dat een aantal mensen van TV-Brussel het Vlaams Blok benaderen met de vraag op te houden met de hetze die het Vlaams Blok voert tegen TV-Brussel. De vraagsteller benadrukt dat de hetze vanuit TV-Brussel tegen het Vlaams Blok wordt gevoerd. Hij hoopt dat de Raad van State het recht zal doen zegevieren.

– Het incident is gesloten.